

სიციქლებშივე ძალიან მიყვარდა. მისი ლექსები მაშინ ხელნაწერის სახით მოაქონდათ ხოლმე ჩემთან...

შენ როცა ამ წიგნს ხელში აიღებ,
ცოცხალთა შორის მე არ ვიქნები,
მაგრამ, მკითხველო, მიხვდ, გაიგა,
ადრე წახული კაცის ფიქრები...

ლადო ასათიანი... მართლაც უღმერთოდ „ადრე წახული“ ლადო ასათიანი... ბოლო პერიოდში მაინც ძალიან ხშირად ვხვდებოდა... აბასთუმნიდან ახლად დაბრუნებული თავს ძალიან სასტაგო გრძობდა, აღმაბრუნე სიარული არ შეეძლო და მეგობრებმა სასტუმრო „ორიანტის“ შენობაში ერთ პატარა ოთახი უშოვეს... ის ოთახი კარგად მოჩანდა ჩემი ფანჯარებიდან. ხსოვნაში მტკიცეწულად ჩამჩნა მისი გრძელი, გამხდარი თითები და დიდრიზი თვალები, რაღაცნაირი სვედით რომ შემოგანათებდნენ უცერად... თურმე, იმ ოთახიდან ხშირად უშვრდა ჩემს ფანჯარებს... მისცვლით კი ერთხელაც არ მოსულა... ეგრძალებოდა — მიიბრუნა მისმა მეუღლემ ანიკო ვაჩნაძემ... მხოლოდ მისი გარდაცვალების შემდეგ გამოვიხილა...

— თუ წიგნის გამოცემა მელრისა, მინდა ლადო გუღიაშვილიმა გააფორმოს.

ჩემთვის ეს სურვილი დიდი პატივი იყო. პოეტის ერთ-ერთი პირველი წიგნი, ასე რომ შეიყვარა ქართულმა მკითხველმა, შე გაავსოვრებე, პოეტის პორტრეტაც დაგხატე.

ხშირად მახსენდება მისი სახე და მინდა რაღაცთი კიდევ გამოვხატო ჩემი სიყვარული მისადმი... მეორედაც დაგხატე მისი პორტრეტი, მისი ქალიშვილის — მანანას პორტრეტიც... ყურში ჩამესმოდა ლადოს ლექსი „მანანა ორბელიანის სურათზე“... სხვათა შორის, ოდესღაც მანანა ორბელიანსაც ჩემს ქუჩაზე, თითქმის ჩემი სახლის პირდაპირ უცხოვრია... ის სახლი ახლაც დავს ვეცხოველის ქუჩის კუთხეში, ოღონდ, წარწერა, არ იქნა, და არ ეღიოსა, რომ ეს ყველა გამვლელმა იცოდეს. გული მტკივა, რომ სიციქლებში ერთხელაც არ მომიხდა მასთან უშუალოდ შეხვედრა... იგი ჩემზე ბევრად უმცროსი იყო და მიუხედავად იმისა, რომ მისი ნიჭიერი თათბი საკმაოდ ხმაურით შემოვიდა პოეზიაში, უფროსების მიმართ მაინც მოკრძალებული იყო...

ვერ შეხვებდი ვერც მირზა გელოვანი... მხოლოდ მოგვიანებით, წლების შემდეგ გამოიცა მათი წიგნები... მირზას წიგნში ჩემდამი მიძღვნილი ლექსიც ამოვიკითხე.

დიდი გულისტკივილი და მადლობის გრძობა... მადლოებების გრძობით მინდა გავიხსენო ნიკა აგიაშვილი, რომელმაც მართლაც ჭეშმარიტი და ნამდვილი მეგობრობა გაუწია მათ... მისი წიგნი „კაბუკები დარჩნენ მარად“ შესანიშნავი ნაწარმოებია, რომელიც ქართველ ადამიანების ხსოვნაში აღადგენს და აცოცხლებს ამ შესანიშნავი ახალგაზრდების სახეებს...

რა კარგები იყვნენ... როგორ აკლია თბილისს... და მიველ საქართველოს მათი უოქმელი ლექსები.

ბედმა მარგუნა ყოფნა და ცხოვრება ახალი ქართული კულტურის ამ დიდ მოამაგებთან, ვისთვისაც ყველაფერზე მაღლა სამშობლოს, პოეზიის, ხელოვნების სიყვარული იდგა. მათ ქონდათ ნიჭი იმისა, რომ სხვებისთვისაც შეიყვარებინათ, რაც მათთვის ყველაზე ძვირფასი და ამაღლებული იყო...

(გაგრძელება იქნება)

ბენასი უილიამსის „ორჯავსი“

აბლაბუდით დაფარული მაღალი ჭერი და კედლები სინესტიგან ჩამუჭებულა... სცენის მიღმა მოჩანს გულისგამაწვრილებელი სივარეულე, რომელიც თანდათან იძირება სალაშოს ბინებში. ცა თითქმის დაბლა ჩამოწეულა, შავი ღრუბლები სქელ საბურველში გახვეულა და წვიმის... გადაუღებლად წვიმს. წვიმის სეზონიათ, ავტორი თავიდანვე გვაფრთხილებს.

ასე იწყება პიესა და ჩვენ უკვე მიმსე სვედით გვეწურება გული რაღაც სამნიხელის მოლოდინში. მაგრამ ტენესი უილიამსი თანამედროვე ამერიკელი დრამატურგია და ტრაგედია, რომელიც ამ სცენაზე ორიოდ საათის განმავლობაში უნდა დატრიალდეს, არ იქნება ისე საზეიმოდ ამაღლებული და პათეტური, როგორც წინა საუკუნეების დიდ დრამატურგებს დაუწერიათ. აქაც იტანჯებიან ადამიანები, მაგრამ ისინი ყოფნა-აყრფენის მარად უკვდავსა და გადაუწყვეტელ ფილოსოფიის ამაღლებული და უსუსტიკიანი მოწოდებით არ გადმოგვეცემენ, მათ ლაპარაკიც უკუტრია, სიტყვათუნწები არიან, ცხოვრების პროზაში გახლართულან და გზა ვეღარ გაუვინათ... აქ ის იდუმალი ბედისწერა კი არ წარმართავს გმირების ცხოვრებას, რაც ფარდის ახდისთანავე შიშის ერთხელსა ჭვერიან, ვითყაო, ანტიკური პიესის გმირებსაც და მაცურებლსაც... აქ, მსიხედ ჩამოწეული სინელებში თანდათანობით გამოიკვეთებიან უშინოდ აყუდებული დიდრიზი რულონები ქსოვილისა, თერძის მანკევის შავი ტორსი, ვიწრო დერფანში გაჩირული უბადრევი ხელოვნური პალმა, ჭერიდან ჩამოშვებული უმოქმედო ვენტილატორი, რომელსაცდებუზის საჭერი ქალღაღები ჩამოუკონწალიბათ... ესეც აღიერებს იმ მძიმე სვედის განწყობილებას, რაც ჩვენ თავიდანვე, ფარდის ახდისთანავე დაგვეუფლა... აი, რა გარემოში მოუხდებათ მოქმედება პიესის გმირებს, რომელთა სვედიან ამაგს ჩვენ ახლა ვიხილავთ; აი, რა უსუთავთ მათ სულს, აი, მათი ბედ-იღბლის წარმართველი მალა... და უკვე ჭერიდან ჩამოშვებული გრძელი სხვივი ჯერ კიბის ჭეშმოს საფეფურებებს გაანათებს, სცენის მარჯვნივ, მერე ნელ-ნელა აიწვეს ეს სხვივი საფეფურებზე და კიბის თავში გაუჩინარდება... თქვენ უკვე გრძნობთ, რომ სწორედ ამ კიბეზე უნდა დადგეს სიკვდილი და განადგურება...

ასეთია განწყობილება, რომელიც ფარდის ახდისთანავე შეგვიქმნა ავტორმა და გული რაღაც სამნიხელის მოლოდინში გავვითანგა. იწყება მოქ-

ჯოჯონათი უშვაბა

მედება, სცენაზე ორ ჭორიკანა დედაკაცს გზე-
დაეთ. ავტორს უკვე შევყავართ იმ ობიექტულურ
სამყაროში, სადაც სპეტაკი სულის ადამიანებს არ
დაედგომებათ და უსათუოდ უნდა დაილუპონ...

და მთელს იმ საშინელებას — უსამართლობას,
ძალმომრეობას, პირმოთენეობასა და ფარისევლო-
ბას, გამოუვალ სოციალურ უკუღმართობას, რაც
ადამიანს ახრჩობს და ამცირებს. მთელს იმ მძიმე
განწყობილებას... თითქოს რადაცნაირ სვედიან
ნათელსა ჰფენს საოცარი სითბო და ლირიზმი,
რაც ტენესი უილიამსის მთელი შემოქმედების-
თვის არის დამახასიათებელი. ვერ ვიტყვით, თით-
ქოს ეს იყოს იმ შორიდან მომზიარალი ძლიერი
ოპტიმიზმის შეუცნობელი ნათელი, რაც წინა
საუკუნეთა დიდი ჰუმანისტი მწერლების ტრაგე-
დიებს გააბრწყინებდა ხოლმე... თანამედროვე
ამერიკელი დრამატურგის სევდა გულს უფრო
ღრმად სერავს და ის თბილი და ლამაზი ლირი-
ზმი, რითაც პიესაა განათებული, ზემოთ ნახსე-
ნებ ჩამოქუბულ ღრუბლებს კი ვერ ფანტავს, მხო-
ლოდ შინაგანად ასხივოსნებს გმირებს, და მკით-
ხველსა და მაცურებელსაც, რომელთაც თავიდან
გული გამოუცნობი სვედით მოუწურათ, იმითაა
მოუფინებს, რომ თანაგრძნობის ცრემლს მოჰგე-
რის. ცრემლი ვერაფერი ნუგეშია, მაგრამ რალა-
ნაირი შევება მაინც არის. ეს შევებისმოგვრელი
ლირიზმი ასხივოსნებს ტენესი უილიამსის მძიმე
ტრაგედიებს.

ქართველი მკითხველი ნაწილობრივ უკვე იც-
ნობს ტენესი უილიამსის შემოქმედებას. რუსთა-
ველის თეატრის სცენაზე დაიდგა მისი ფართოდ
განხმარებული პიესა „მინის სამხეცე“, რომელიც
შემდეგ ჟურნალშიც დაიბეჭდა. ჟურნალ „საბჭოთ-
თა ხელოვნების“ 1977 წლის მეორე ნომერში გა-
მოქვეყნებული იყო წერილი დრამატურგის შე-
მოქმედებაზე... ამჟამად მკითხველს ვთავაზობთ
ტენესი უილიამსის ერთ-ერთ ცნობილ პიესას.

მთარბამელი

ცნობილ მწერალსა და საზოგადო მოღვაწეს
ვახტანგ კვიციანი 60 წელი შეუსრულდა.
ჟურნალ „საბჭოთა ხელოვნების“ სარედაქ-
ციო კოლეგია და რედაქცია ულოცავს იუბი-
ლარს ამ თარიღს და უსურვებს ახალ შემოქმე-
დებით წარმატებებს.

ორუხსი

ჯოჯონათი უშვაბა

ინგლისურიდან თარგმნა
ვახტანგ პაპიძემ

გოგამი პირო

დოლი ჰემა
ბიულა ბინნგის
ქონდარა ბინნგის
გოშა ჰემა
კეროლ კატრიტი
ევა ტემპლი
დაიკ ტემპლი
ძია კლენენტი
ველ ქსევერი
ვი ტოლბეტი
ლედი ტორენსი
ჩეიბ ტორენსი
შერიფ ტოლბეტი
მისტერ დუბისსი
დედაკაცი
დევიდ კატრიტი
მომკლელი ქალი პორტერი
პირველი მამაკაცი
შეორე მამაკაცი

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ი მ კ მ ი დ ე ა ბ ა

პ რ ა ლ ო გ ი

სიესაში მოხარობლი ამები ხდება საშრბრთის ერთ-ერთ პატარა ქალაქში, ზაფთის მიწურულსა და გაზაფხულის დამდებს, წვიმიან სეზონში.

დუკორაცია პირობითად არის გადაწვეტილი და წარმოადგენს პატარა სამრეწველო მაღაზიას, რომელიც კაფე-საკონდიტროს ეხსარება. მაღალი ქერი, კელლები, ეტუბა, სინგეტესა და ახალბუდებს ჩაუშუქებიათ. სიღრმეში — დიდი, დამტვრეილი ფანჯარა; ფანჯრის მიღმა მოჩანს გულისგამაწარბლებული სიცარილე, რომელიც თანდათანობით იძირება საღამოს ბნელ-ბუნებში. ფანჯრის იქით ზოგჯერ სულაც არაფერი ჩანს, გარდა ზნირი წვიმის ვერცხლისურად ჩაშორებული წვეთებისა. ფანჯრის მინაზე მოქოკოვლი წარწერა ძველმოდურად ტარენის უნივერსალური მაღაზია. სავაჭრო საქონელიცა და მაღაზიის მოწყობილობაც ძუნწად და პირიბითად არის წარმოდგენილი: აუღლებული დიდრონი რულონები ქსოვილისა, წყრალ თეთრ სვეტთან — თერბის მანკეისის შავი ტარის, ქმრიდან ჩამოშვებულია უმუქმელო ვენტილატორი, რომელზედაც ბუზების საჭერი ქალაღები ჩამოუკონიალებიათ.

მოჩანს საუბრებები, რომლებიც ჭრ კიბის პატარა მოედანთან მიდის, მერე კი ზემოთ უჩინარდება. ამ მოედანზე მომწვენი-მოყავისფრო კასრით უზღარდუი ხელოვნური პალმა დგას.

კაფე-საკონდიტრო, რომელიც წაწილობრივ არის ფართო, თაღოვანი კარის მიღმა, თითქოს პოეტურ ნისლში ჩაძირულია, როგორც პიეტის რაღაც შინაგანი განწოლილება.

მერე, გაცლიებით უფრო პატარა ნაწილი სცენისა ნიშში მოწყობილი პაწაწინა საწოლი თოთბია, რომელსაც კარის მავარად ფარდა აქვს ჩამოჭრებული. ფარდა სიძველისაგან გაბინებულელია, მაგრამ ზღად მაინც გაირჩევა აღმოსავლური ნახტო — ოქროს ხე, რომელსაც წყნელი ნაყოფი ახსია და ტოტებზე ფანტასტიკური ჩიტები სხედან.

ფარდის ახდლის ორი შუახინი, მაგრამ ახალგაზრდული შესხედლობის ქალი — დოლი და ბიულა — სავახშმო სუფრასა შლის; კაფე-საკონდიტროდან ორი კობჯა მავდა გამოუტანიათ, ფეხები ღამაზად დაგრბობენ შავი კაინისა აქვთ ამ მაგიდებს, ზემოთა ბრტყელი ფიკარი კი — შოვარდისფრო-მონაცრისფრო მარმარილოსი. ქალები მაგნიტობივი წვრილი პუნჯატორების ცილები არიან; ფუფუნებო, დიკა და უფემოვონად აცვიათ.

შორიდან მატარებლის საუკრის ხმა მოიხის, რომელსაც სხვადასხვა მხრიდან და სხვადასხვა მანძილიდან ძალეული ყუთი გამოდგამურბობია. ქალები მამუნე თავს მიანებებენ სუფრას და კვილობი მიჯარბობენ თაღოვან კართან.

დოლი. კინდარა!

ბიულა. გოშია!

დოლი. ჩქარი მოვიდა.

ბიულა. სადგურში წაღით, მატარებელს დახვდითი! (შეშობაბტებენ კმრები — მიმე, დღედაც მამაკაცები, ტანსაცმელი ან ძალიან შემოკრული აქვთ ან — მოფარბინებულნი, ფესასკელები ტალახით მოთხრობიან).

ქონდარა. ახი მონტა მანც ჩაუვლდაც ამ ცაღლები ბანდიტს და ხუთის მეტე ვერ ამოვანიხებინე.

გოშია. ეტუბა, კუბი ვერ ინელებს.

ქონდარა. ჩეიბს უნდა მოველაპარაკოთ — მიხედვის ამ სათა-მშო ავტობატებს. (გვიდან. ისმის აბრელო მანქანების ხმა).

დოლი. სხვა სადარდებელი ადარაფერი აქვს ჩეიბ ტარენს, სულ ეს სათამშო ავტობატები ელანდება, კაფეში რომ უდგას!

ბიულა. მართალს ამბობ. ექიმი ჩონი ენახე ამასწინათ. გოშიას საქმეზე ვიკავი; ისეც აღმოჩნდა გოშიას შაქარი შარდში... რომ მოვდიოდი, ჩეიბის ამბავიც კითხე — მემფისიდან რა ისმის, ჩეიბ ტარენის ოპერაციაში როგორ ჩაიარა-მეთქი...

დოლი. რაო, მერე, ბიულა!

ბიულა. უარეს ვერცერთი ექიმი ვერაფერს იტყოდა.

დოლი. მაინც რაო, ბიულა.

ბიულა. თქმით არაფერი; კინდარე არ დაუშრებდა, სიტყვა არ დასცლებია! შემოსტავდა თავისი დიდი შავი თვალები და ასე გადაქანია თავი!

დოლი. (სევდიანი კმაყოფილებით) მე თუ მეტოხვე, მაგ უხბო თავის კანტურით სასიკვდილო განაჩენი გამოუტანა ჩეიბ ტარენს.

ბიულა. მეც სწორედ ასე გამკრა თავში. მამუნე მივხვდი, რომ გაცქეთის და... (მავილიდან რაღაცას იღებს).

დოლი. და ხელი არ უხლათო, ისეც ამოკერეს... მეც ასე გავკონე.

ბიულა. ზეთისიხლს კურკა მქონია, კი არ ვიცოდი.

დოლი. შენ გეგონა რბილი გულით იყო დაწურობული!

ბიულა. უ-ჰ-ჰ!.. ნეტა დები სად არიან — ტემპლები!

დოლი. სად იქნებოდა, როგორა გგონია?

ბიულა. ზემოთ წარიალებდი, აღბოა! ნეტა ერთი ლიდი მოუსწრებდეს მაგ ორ შინაბერას, კარგად დაგესხავს... ამა რის იტალიაშია!

დოლი. მა-მა-ჰა... მართალს ამბობ, გენაცვალე (ქუჩაში მიმავალ ფეიტომანებს გახედავს). ისე, მეც გავკირვებული დავრჩი, ზემოთ რომ ვიკავი.

ბიულა. იკავი ზემოთ?

დოლი. მო... აკი უნც ბრანდებოდი, დაგინახე, ბიულა!

ბიულა. არც მითქვამს, არ ვუყოფილარ-მეთქი. ცნობისმოყვარეობა ადამიანური თვისებაა.

დოლი. ცალ-ცალკე საწოლი ოთახი ორივესი... თანც ერთად კი არაა — ერთი დერეფნის ოთახში, მეორე — ბოლოში... სულ ჩანს. ნელგული და ჩანბინებულელი... იცო, რა მომავალა? ჩვენი საოლქო ცხებე ჩვენი გვეყვრის, არც კი გინდა დაიჭროს, რომ შიგ თეთრკანიანი ხალხი ცხოვრობს... მართალი თუ გინდა...

ბიულა. (ღვარძლიანად) სულაც არ გამკვირვებია ეს ქალი ნაყოფი შეავს ჩეიბ ტარენს.

დოლი. ნაყოფი?

ბიულა. მაი, ნაყოფი. თვარამეტი წლის გოგო იყო, ჩეიბმა რომ იყიდა, და ძალიან იფადაც იყიდა, რადგან სწორედ იმ ხანცე შიბოტავა ეს გოგო. (ერთბოზად მობრუნდება და ქუჩაში მიმავალ მანქანას გახედავს, მერე ისეც განაგრძობს) კატარბის ბეჭმა... ოჰ... მ-მ-მ! რა ბიჭი იყო, კალშით ნახავი! ქვა რომ ქვაა მიატარა, ისე შეერასტენე ერთმანეთს და ცცებლი დააყვებეს... ცცებლი, მო, ცცებლი..!

დოლი. რაო?

ბიულა. ცცებლი! მა... (ასანთს გაკრავს და ერთი კანცლებარს ანიჭებს. მოისმის მანდოლისის ჩუმი ხმა. მომდევნო დიალოგი აღიქმება, როგორც ექსპოზიცია, იგი მიმართულია უშუალოდ მაყურებლისადმი და ისე უნდა წარმოიქცას, რომ მაყურებელი აიძულოს, მთელი გულსუფთობით ისმინოს. დოლი სცენის სიღრმეში გადაინაცვლებს და უკვე ჩამდენივე ფარბის წარმოქმნის შედეგად აშკარა ხდება, რომ ეს არ არის საუბარი ორ ადამიანს შორის).

დიდი ხნის ამბავია, შენ და გოშია ჭრ კიდეც არ იყავით ჩამოსულებით ამ ჩვენს ორ მდინარის სავარკოვნი. მაგრამ გაგონივრებენება. ლიდის მამა იტალიელი მაწაწაღა იყო და ევროპიდან რომ ჩამოვიდა, ერთი მშველმონა და მიიწინა ჩამოვიდა. მწაწა ზავერის პატარა კოსტუმში გამოწყობილი მოიწინა. ჰა, ჰა... დაწაწაღებდა სამოკრბოებში და ასე თითო ცენტრებით ფულს აგროვებდა — ეს ჭრ ისეც შრალი კანონის შემო-

კლუბშიაც და რა ვიცო, რომელი ერთი ჩამოვთვალო, თან კი
კაცოცმოდან არ იციან — ერთმანეთის ხელში ნაჭერს თუ
შევიტენ, მაშინვე გარბიან და ხელს იბანენ. მა, მა, მა, მა, მა.
დოლი და ვაგინებს, მერე, ბოულა, ამისთანა რამეზე სიცილი
ხომ ბორბობება!
ბიულა. (ფერო ხმამაღლა იცინის) მა, მა, მა, მა, მა, მა... რა ექნა,
თუკი ასეა?
დოლი. (მავრებელსკენ მიიხედვას:) და თავს დაკავატურებს)
მართლაც კი ამბობს!
ბიულა. ახლა ისიც ნახე: ერთი რომ გასცხებს სულს — კიბო
იქნება თუ დამბლა თუ რა ვიცო — შერიკ...

დოლი. აშენდება?
ბიულა. დიახ, სწორედ რომ აშენდება. ო, დღერთი ჩემო, რო-
გორ გაულის ხომდე ფრთებს — ახალი სახლიო, ახალი მან-
ქანა, ნაინაირი ტანსაცმელი... ზოგა ეკლესიასაც კი გამოიცი-
ვლის ისეთი თუ დაქვივდა, ახალგაზრდა საყვარელს ვაი-
ჩინს, მამაკაცი ვარციებს დაუტარებლდება... მა, მა, მა, მა, მა, მა, მა
თუნდა დღევანდელი ამბავა ავიღოთ. სწორად ამ დღისას
კვირიზე მიღდის, მშფისინად ჩვიბის ჩამოსაყვანად რომ მი-
ეღვანავსებოდა. „ლელია, — მე ვუთხარი, — რას ამბობთ,
ამ კავე-საკონდიტროს ნუთო მართლა არ გახსნილი გე-
ბის სრულ გამოკანონებულდება-მეთქი... რა მისახუბა, არ
იციოთავა: „ლოდიდან მა აზრი აქვს, როცა არ იცი რამდენ
ხანს გაგაქვდებოდაო“. ზუსტად ასე მისახუბა. ლოდინს რაღა აზ-
რი აქვს, როცა არ იცი რამდენ ხანს გაგაქვდებოდაო. ქვეყნის
ფული აქვს დახანდებული — გაარემოტა, გადააკეთა და სა-
დღადგომოდ უნდა გახსნას, ამ გახაფხულზე... რაძოგ?... იმი-
ტომ, რომ იცის, გვიბი მალე გასცხებს სულს და ნეურება
ჩქარა მოაწესრიგოს საქმეები.

დოლი. სახმინდი ფიქრია, მაგარა კუმარიტებაა. ყველა საში-
ველი ფიქრი კუმარიტებაა.
(ტრბოხმოდ შეტობიან, როცა სცენის ჩანებულბული ნაწი-
ლიდან ზუმ სიცილს ვაიგაფხედენ. ვანათება იცელება — ეს
იმის ნიშანია, რომ პროლოგი დამთავრდა).

პირველი სურათი

ქალები მობრუნდებიან და მალაზიხა და კავე-საკონდიტროს
გამყოფი თაღის ქვეშ კეროლ კატარის დანახავენ. ოცდაათს
გადაცოცხლდა, ვერ იტყვი, მომზობილდა და მიმსჯელობს,
მაგრამ რაღაცნაირი უცნაური სილამაზე აქვს, თითქოს დაუ-
ჭრებელიც ამ კოსმეტის გამო, რითაც მოცკავავე ვალიმ
ამასწინაო საოცარი შთაბეჭდილება მოახდინა საურაზგეთისა
და იდალის ბოქმურ ცენტრებში: ღაწვიები და ბავე თეთრი
პუდრის დაუფარავს, თვალის უბეები შავი ფანქრით გაუ-
შუქებდა, ხოლო ქუთუთოები ლურჯად შეუღებავს. მიუღს
საგრაფოში უძებლესი და ცნობილი ვაგრაფიკალია.

ბიულა. ზოგაირდნენ, ტყპა, არ იციან, რომ მალაზია დაე-
ცლიდა.

დოლი. ბიულა!

ბიულა. რა?

დოლი. რაღომ არის, რომ ზოგაირდები ასე სავანგებოდ თი-
ხუნდებიან?

ბიულა. ზოგს ისე წამოუვლის თავის გამჩინების ენის, რომ
ლოდინ ხალხის ურადლება მიიჭროს, აღარაბობს დაგვივებს.
დოლი ამისთანა ურადლების მიჭრობაც შევარცხენე. თავის
დღეში ამას არ ვიპა, არასიღებს...

(ისე ხმამაღლა ლაპარაკობენ, რომ კეროლს ყველაფე-
რი ესმის, იგი ავტომატურ ტელეფონთან მიდის და მონეტას
ჩაუშვებს).

კეროლი. ნიუ ორლეანი მომცით, ტიულენი, ნოლ სამი სა-
მოცდადის. რა? ოჰ, ერთი წუთით დამაყადეთ, არ გამოიშოო.
(იბეჭდე ნელა ეშვება ევა ტუმბო, თითქოს კეროლის დანა-
ხვამ შეშინოს. კეროლი საღაროს ურას გამოაღებს, რამ-
დენიმე მონეტას ამოიღებს და ტელეფონთან მიბრუნდება,
მონეტებს ჩაუშვებს).

ბიულა. საღაროდან ამოიღო ფული.
(ევა ისე ჩაველის კეროლს, როგორც შემინებელი ბავე-
ვი — ლომის გაღიას).

კეროლი. გამარჯობა, დაიკო.
ევა. შე ვე ვარ.
კეროლი. გამარჯობა, ევა.
ევა. გამარჯობა... (ხმამაღლა ჩურჩულით მიმართავს ბუელს
და დლოს) საღაროდან ამოიღო ფული.
დოლი. რასაც უნდა, იმას გაავითებს — კატარის ვაგრისა
გახვალეთ.
ბიულა. გეუფო...
ევა. ფემწმუდელი რაღომ არის?
ბიულა. ამ ბოლოს რომ დაიჭირეს შარა-გზაზე, ასე ამბობენ,
პალტო შიშველ ტანზე ეცვაო.

კეროლი. (ტელეფონში). გელოდებით (მერე ქალებს მიმარ-
თავს) ქუსლი ტროტუარის ფიცრების გემჩნობა და გადა-
მიტევა — სულ დამალაო თქვენი ტროტუარი (ქუსსაც-
მოდს ხელს ასწევს). ამბობენ, დილით თუ მოგეტყვია ეგებოდა,
დაწინდებად შენს ნამდილ სიყვარულს შევერებოო. მაგ-
რა შე რომ მომეტყვია ქუსლი, უკვე ბნელიდა. იქნებ გათე-
რნამდ შევხვდეთ ნამდვილ სიყვარულს! (საოცრად სუთოა,
ბავშვური ხმა აქვს).
(ციბის მოუდუნე გამოჩნდება დიევი ტემბლი, ხელში სავაუ-
ლე უჭირავს).

ევა. ი. ჩამოიღენ?

ევა. არა, კეროლ კატარის ყოფილა.

კეროლი. (ტელეფონის უწყობილზე). კიდევ დარტყე, გენვა-
ლესე, ალბათ მთრავლია... (დაიკვი ისეთივე შიშით ჩაუე-
ვლის, როგორც ევა ჩაუარა)... ისე აქვს ავერი ჩაბრკილი, სა-
ნამ გზას ვაიგინებო...

დაიკო. რა მოსახება?

ევა. მტრისა!

კეროლი. ბერტი ხარ?.. კეროლი ვარ. გამარჯობა, გენაცავდ-
ფები წამოპკარი რამეს? ბრავუნე შემოემხსნა. ახლავე მოვე-
შგარებო... უკვე გზაში ვარ. ყველაფერი მოვაგვარე. ფუ-
ლად მივიღე იმ პირობით, რომ მეტად აღარ გამოჩნდები ამ
საგრაფოში. პატარა შნტეტი გავუეთეო. სულ მოვიხიხუნენ და
ისე გამოვეცხადე სადილად, თალბიზეც შევადებე, ბრქვეალია
კლბიტებით გაწყობილი ფუტევი მეტყა... მსტრი ბუ მეითობ-
ბა — ჩემი მისი კლიო — „კეროლ, მასკარადე შიდაბრა“
არა-მეთქი. მე ვუთხარი, შარა-გზაზე უნდა ვაივდე და ძველ-
ბურად უნდა ვაგვარა მეფხსისა და იქვენს ქალს შორის
მეთქი, უნდა გენახა, როგორ ვაგვარა — თალბს ვერ მოკ-
რავდი — და მალევე შემობრუნდა, ხელში ჩვეი ეცირა, ჭრ
ისეც შელანდურშობალი ამის შემდეგ ყოველთფოვოდ მივი-
ღებ ასეთ ჩემს, თუკი აქედან უკრად აღა საგრაფოში მეტად
აღარ გამოვხვდები... (მხარულად იცისიცხებს)... გევი როგორ
არის? ღმერთმა სულ კარად ამოვფერი, ჩემს მავარად
ტბილად აკოცე პირდაპირ შენენ მოვდივარ, გენაცავდ-
გზაზე არსად არ შევერებოდი, არც არავის ჩავიხან, თუ შენ
არ განდა ვინმე ჩამოუყვარო. კაცები შევხვდეთ ერთმანეთს,
„გვარსეულთფოში“, თუ მანამდე არ დაიდებ... თუ დამავაივებ,
და მშინ „იცისკარის შეხვედრაში“ დავლოდო უკვა და იქ ვი-
ყოთ, სანამ ღამის კავე-ბარები დაიკეტებოდეს... მე... ბერტი!
ბერტი! (თითქოს ნაძალადევა იცინის და უწყობლს დასკვლებს).
ახლა, რა ექნა... (პალტოს წიბინად ჩვეულებრივ ამოიღებს და
დადლისკენ გაემართება ტყვიების ასაღებლად).

ევა. რას ეძებ?

დაიკო. შკიობე.

ევა. (მოუახლოვდება). რას ეძებთ, კეროლ?

კეროლი. რევოლვერის ტუვიები.

დოლი. რევოლვერის ტარების ნებართვა არა აქვს.

ბიულა. არც მანქანის ტარების ნებართვა აქვს.

კეროლი. ენმებს რომ შევხვდები, სულ ის მინატრებებს, ნეტა
მართლაც ის თუა, ვისაც ვეძებდი-მეთქი.

დოლი. შერიფის ტოლებმა უნდა ვაიგოს ეს, სადგურისა
რომ დაგვიღებდა.

კეროლი. შეაკობინებო, ქალბატონებო, უსათუოდ შეაკუბო-
ნებო... ერთხელ უკვე გაფრთხილებული შევას — კიდევ თუ
დამხვდება გზაზე და გამაჩერებს, პირდაპირ ამას დავხაბო...

ბ ი უ ლ ა . თუ ვინმეს კანონის დამცველებთან ვერა აქვს კარგი ურთიერთობა...

(ევას ბანიკური კვილე შეაწყვეტირებს, ევას მისი დაც აყუ-
ვება — დები ტემპუბი ფაცსა-ფუცით ავარდნიან კიბის
ზემოთა მოედანზე. დოლე კიკოს ამოუშვებს და სახეზე
ხელბაფთებელი მობრუნდება. მაღახაში ვაღლოძე ზან-
გი შვიტისადა. დამონილი ტუნსაქმლე უმაჯი თილისმითა
და ავგაროხით მოურთავს, რა არა ჰქვია — ძვლებს
ნატეხები, ნაკუჭები, ბუმბული... მოლურჯო შავი კანი რაღაც
იღუმალი ნიშნებით მოუხატავს თურთავს.)

დ ო ლ ი . გაავადო, გაავადო, ბავშვს გამოთავადს.

ბ ი უ ლ ა . კარგა, გვეყოფა დოლო...
(დოლე ამსბათში კიბეზე ამბერადა, დობანა. ჭადჭარი ზან-
გი წინ გამოსის და გაუგებარ სიტყვებს ჩიხიფებს. უკბი-
ლია და მისი ჩიხიფი ხმელ ბალახში ქარის სისინ მოვა-
ლორებს. ავანკაბულ ხელს რაღაც უქრავს). ეს ხომ
ბლუმანუდენელი ვიცი ბერკაცია, ბავშვს ვერ გაგათავადს.
(ზანგი რომ სინათლე გამოვა, იმის პრიმიტიული მელო-
დია ბოულა დოლის მიკუვება კიბეზე.)

კ ო რ ო ლ ი . (მადლო, წყრილა ხნით). აქ მოდი, ამა, და მიწვევს,
ხელში რა ვეირავს. ამა, ძვალაო? არა, არა, მე არ მოკიდებ
ხელს, ჭარ არ გაგისუფთავებია, ხორცის ნაღვლები ისევ
შერჩენა (ქალბი კიბეზე შეკვივლებს). ვიცი რომ ჩიტის
ძვალა — სახელი, მაგარ და ძვალა ხორცი ისევ ზედა-
დაღდას უნდა ეგდოს კლდეზე ცისკვეთს, სანამ ვაშლა კარგად
გარკიდებს და გასუსთავებდეს, სანამ მზე გამოაშრობდეს,
მერე კი მართლაც კარგი თილისმა იქნება, თეთრი თილისმა...
ახლა შავი თილისმა ძია... წაიღე და როგორც ვიბარა, ისე
გაეკეთა... (ზანგი თავახიანად დაღუნებს თავს და ნელა მიჩო-
ჩავს ბერკისს). ძია პლუგუნ, ახა, ერთი ინდიელი შერო-
ბრების უთინა ვაგავონ (ზანგი საკონდიტროში შეჩერდება)
ეს ჩოკტოუს ტომის ინდიელების ჩამომავალია, ჩოკტოური
უთინა იცის.)

დ ა ი კ ო ტ ე მ ლ ი . აქ ნუ ახლავდეს.

კ ო რ ო ლ ი . ახა, ძია პლუგუნ, დაწვე, ავი ვახსოვს (პალტო
გაიხლის, მარცხენი რაღაცე ჩამოიღება და თეთროვდ მოსკე-
ბა კიკოსს. ზანგი თავს უკან გადაადგებს და აწყვება, გაგარ-
მლებს: ყვეფს მაგარი წვეტილი ხმები გაიხლის, სულ უფ-
რო მაღალ და მაღალ ტონებში, ველური კივილით მაგარ-
დება. შემინებელი ქალები კიდევ უფრო მაღალ აძებრები
კიბეზე. სწორედ ამ დროს, თითქოს კიკოსმა მოიყვანაო, შე-
მოღის ველი. ახალგაზრდა ვაცია, ოცდაათამდე წლისა, რა-
ღაც ველური სილამაზე აქვს, თითქოს იმ ველური კიკოსის
მაგავსა. აკ მოდური ჩინის ავცია, არც ტენისის მისურა,
სიძველესადა გაბრალებული მეუქი სარგის შავალი თითქოს
ტანზე კარგად არც ადგას. პირველივე შეხვედრა თილსში
გვეცემთ გველის კანის ქურთუკი, რომელიც თურთავს, შვად
და წარსიტრად უღვავს, ხელში უჭირავს გიტარა, რომე-
ლიც ვანკინდობს არის დფარული. კერძო ამ ახალგაზრდა
ვაცს ზეზედას და ზანცს ეტყვის) გმადლობო, ძია.

ბ ი უ ლ ა . ზეა, ბერკაცო, შენ გუბუნები, შენ, ჩოკტო, ჭადო-
ჭარი, ზანკო ადარ წავთრავი? დაბო გვიდა ჩაჩსოვსა.
(კროლი დოლიანს გაუწვდის ზანცს; ბერკაცო ჩიხიფით
გაღის. ველს ხელით უჭირავს კარი, რათა შემოვიდეს ვი
ტობლბტი — ორმომადე წლის მსხვილი ქალი; ხატავს ხოლ-
მე რაღაც პრიმიტიულ სურათებს, ერთი ნახატი ახლაც მოუ-
ტრიადა.)

ვ ი . შვიტოვს კარზე გამომედი კახა და მგონი ვაგება (ქალები
დაბლა ჩამოლაფებიან, ლკინური მისვლავს, ყველანი ვე-
ლით არიან დაინტერესებულნი). ხნლაო აქა თუ მე დაკარ-
გე, ანთა თვალის სინათლე? მიედი დღე ბავჯაში გაეაძარ-
კე, სხათი ვანუწვებლო მომბერებს ურქები, მარტო უკანის
გაღის. მიედიდ თუ მოცდებოდე და ისევ მივუბრუნებოდი
ხოლმე, თვალად დაღამებამდე მოჩრჩენილთავი. ამერად
შვიტო არა უშვავს, კარგი გამოიხიდა. მაგამ ისე დღეიალმე,
ფხვზე ჰლივს ვადგეარ. ყველაზე უფრო ხატვა ასავათებს
დახანის, სხუელი კი არ ევლება იმდენად, მინავად გამო-
ფრავს და გამოაშრობს ხოლმე. გამიგეთ? შვიტო! თითქოს

ერთიანად გამოგწვა რაღაცამ. თუმცა რა!.. საქმეს რომ მო-
ჩიბი, მანც კარგ გუნებაზე ხარ, თითქოს ამოღლილი გინდობდა.

რა ხარო, დლო? დ ო ლ ი . არა მოშავს, მისის ტოლბტი.

ბ ი უ ლ ა . მგონი, შენ არა მოშავს.

ვ ი . მანც ვერ შეგაჩერე თვალ სინბუნებს. ის ვილა?

(კროლი მითითებს, ფაქრასთან. ქალები განვბე დემო-
ლის უსახებრებს. ვი ერთხანად ვანვარძობს) ამა მე შეგარა
ეს თავისინებმა გაავდეს აქვანს (კროლი ზემო და მკარა
სიცილი აღმოხდება. ველს თვალს არ ამოიბრებს ისე ნელა მი-
მართება საკონდიტროსკენ). ჩეიბი და დლოდი ჩამოვიდენ
უშავ?

დ ო ლ ი . კონდარა და გომა წავიდენ სადგურზე შესახებვარად.
ვ ი . ახა. მარ, კარგ დროს მოვსულვარა, ჩემი ახალი ნახატი მოვი-
ტე. ვარ, ვარ კი შემოშობა სადგურა, იქნებ ლიდიმ ჩეი-
ბის ოთახში დავიდოს-მეთქი — გულს გადაუკოლებს, მანამ
გამოჩანს-დადებობას; სასიყვლოდ ვანწარხე ადამიანს სუ-
ღიერი ამბების გახსენება უფვარს... მა?... დიხს, ეს სტოლწი-
ლის ამალდებია...

დ ო ლ ი . (სურათის შეკუერებს) თავი რატომ არა აქვს მერე?

ვ ი . სინათლის ელვარებას ხომ ხედავ? ეს არის თავი, ახე წარ-
მოხსნასა.

დ ო ლ ი . ეს ახალგაზრდა ვაცია ვინ მოკვავა?
ვ ი . უუ, მომიტყევი, ისე დავიწყებ, რომ ზრდილობაც გადამა-
უთავებ. მიხერე ვალენტინო ქსევიკო. მისხს ჰემმა და მისხს...
მახატი ბოულა, ვერა და ვერ დავისომე თვენი ვანვარძი

ბ ი უ ლ ა . მიაჩებობა, ჩემი სახელი და ვაცია ხოლმე ბგინის.

ვ ე ლ ი . ამხა რა უნდა ვუთო?

ვ ი . ამა, შარბათი ვიფიგერ, ჩეიბს რამე მსხუბუქი სახელით სინა-
მოვსება-მეთქი და კმათ შარბათი წამოვუღე.

დ ო ლ ი . რისი შარბათი?

ვ ი . ანახისა.

დ ო ლ ი . უუ, შენი ჰიომე, როგორ მოყავს ანახისი მაივიარში
შედიოთ, მანამ ვამდარა.

ბ ი უ ლ ა . (წამზე ვადარებულ ხელსახოცს თავს აუწევს და
ჩაიხედს). ეს იმის ხომ არა ბავს — თვალის კარი რომ
გეშეღვალადლოდ ჩაკეტავენ, ცხენი კი შიგ ადარ არის, გა-
ქეცულთა!

დ ო ლ ი . უუ, ვადნა უყვე?

ბ ი უ ლ ა . სიხიბე ქტეულა.

ვ ი . რა დანახაია დადეთი მანც უნოხლმე, იქნებ ვამარებო.
(ქალები გვლავ ველს შეკუერებენ). სად უღვათ მაივიარ?

ბ ი უ ლ ა . საკონდიტროში.

ვ ი . მე მგონა, ლიდიმ დაეტო საკონდიტრო.

ბ ი უ ლ ა . დიხს, დაეტო, მაგამ მაივიარია მანც იქ უღვათ.
(ველი საკონდიტროში შედის).

ვ ი . მიხერე ქსევერი აქუარი არ არის, უცხოელია. წუხელ ქა-
რიშხლში მოხვდა და მანქანა გაუფუცდა; ციხეში ვაგავიჯე
ფამე. სამუშაოს ეძებს, ვიფიგერ ლიდილს და ჩეიბს მო-
უუყვან-მეთქი, ჩეიბს ხომ მუშაობა ადარ შეუძლია, მაღახა-
ში დამხმარე დასჭირდებათ.

ბ ი უ ლ ა . კარგი აზრი მოვსლავა.

დ ო ლ ი . უაჰ.

ბ ი უ ლ ა . ნეტა, სად დაიკარგენ აქამდე, სადმე ხომ არ შეუ-
ცხენი?

დ ო ლ ი . იქნებ ჩჩარი არ იყო ის მატარებელი!

ბ ი უ ლ ა . ან იქნებ კონდარამ შევახვევინა სადმე დადასპარავად.

დ ო ლ ი . მართალი ხარ... რუბი ლაიტფუტთან შეუხვევდენ.

(კროლი ზაველიან სცენის გაუნათებულ ნაწილში კერძო
წამომდარა, ახლა იგი მაღახის შუაფულისკენ მიემართება,
ბულწრფელი ენისიმოვკერობით შეკუერებს ველს, რო-
გორც ხაქშევიბი ავარდნიან ხოლმე ერთმანეთს. ველი უ-
კარდლებსაც არ აქცევს მას, საქმიონ არს ვართული — ქა-
მარის ამბინდას ავტუებს ჭობის დანით).

კ ო რ ო ლ ი . რას აკეთებ?

ვ ე ლ ი . აზრისდას.

კ ო რ ო ლ ი . თქვენისთანა ბიჭები სულ რაღაცს ჩიჩაკედლობენ.

ფესკადელის ქუხლს ვერ გამოიკეთებ?

ველი. ქუხლს რა მოუვია?
 კროლი. რაგონ ისე მარჯვენებთ თავს, თითქოს ვერ მიციან?
 ველი. ძნელია ისეთი ადამიანის ცნობა, თავის დღემო რომ არ შეხვდებიან.
 კროლი. მაშ, რატომ შეერთით, მე რომ დამინახეთ?
 ველი. შეერთი?
 კროლი. ის კი არაა, მომჩვენა — ერთი პირბა კარების-
 ტანს კი გაირიეთ გასკვედა.
 ველი. აქარებთ თუ აქარებულვარ ქალის გამო, მაგრამ არ
 მაგონდება, როდისმე გავკვეულვითა... სინათლემ მეფა-
 რები.
 კროლი. (ოდნვ გვერდზე გაიწეოს) აჰ, უაკრავად: ახლა?
 ველი. გმადლობთ.
 კროლი. დაბეზღებისა ხომ არ გეშინიათ?
 ველი. რაო?
 კროლი. დაბეზღებისა? ნუ გეშინიათ, მე დამხმენი არა ვარ.
 მაგრამ თუ საჭირო ვახლა, შემშლთა დავამტყურო, რომ ტრ-
 თმანის შევცვლიდარათ... ნუ ორღუნავი, ახალი წლის დამზე
 ველი. სატარა ვაჩი შერღდება...
 კროლი. სწორედ ეს ქურთუკი გაცათ, გველის ქერკლის ბე-
 კელი ბეკითა, ლალისთვლიანი.
 ველი. ჩემს დღემო არა მქონია ლალისთვლიანი გველის ბეკელი.
 კროლი. ზურმუხტისთვლიანი?
 ველი. არც ზურმუხტისთვლიანი. საერთოდ არა მქონია გველის
 ქერკლის არავითარი ბეკელი...
 (წყნარად უსტყვის, გვერდზე იუყრება).
 კროლი. (ნახად დიდებდა). იქნებ ურჩხულის ქერკლისა იყო —
 ზურმუხტის, აფაშის ან ლალისთვლიანი. შენ თვითონვე
 გვიამებ მაშინ, ერთმა ოსტიატატმა ქალმა მანუკით, მოგაჯუ-
 რობის დროს შეხვდი იმ ქალს და როცა კი გამოჩნდებოდა,
 ენოვებ დებუბას უფუჯანი, როგორადც არ უნდა ვიყოთ
 მარმონისაგან დაპირებულები, ან რამდენი ხნის უნახავე-
 ბი არ უნდა ვიყოთ, უსათუოდ გადმოვიჯავბის ოცდახუთ
 დოლარს და თან უყოფლივს დებოვოდ ტკბელ სიტყვებს
 გამოავლილებს — „მოყარხარ, როდის დაბრუნდებიან?“ და
 თქვენს ნაპირბოლო ბეკი რომ არ შეგაგვიბოლო—თუკავა საე-
 ვო არაფერი იყო—მოლო დებუბა მოლო და გახვევინებო
 (თავს უკან გადასწევს და ნახად იციან). ველი კიდევ უფრო
 ვვერდზე მიამბუნებს თავს და კვლავ აბზინდას უარკიტებს).
 სანამ გავიცნობდით, უკან დადევითი კაფებები და მეხუთე
 კაფებუბა გავიცანი... სწორედ მე მოვედი პირველი სიტყვ-
 ანი. თქვენ დახვითან იდებოთ, პირდაპირ მოვედი, ამ ქურ-
 თუკზე დაგადეთ ხელი და გუთხებ: „ჩინგან არის ეს შეე-
 რილი?“ ვველის ტუკითა, როცა მიასახებო, მე გითხარით,
 ნება ადრე ვეკითხო, ხელს არ შეგახებოლი-მოუკი. ამაზე
 თქვენ მიმდამონაც ტკბილი სიტყვებით არ გიპასუხებიათ;
 იქნებ არის შემდეგ მანც იმწავლით ჭკუა და ხელები დაი-
 მოყოლილი, ასე მოხარით. უკვე ნახუდადები იყო და მოგარ-
 ბი გახლდით, არ გავრდებოდა, რა გიპასუხებო მაშინ? მეტი
 რადა დაგვჩინია ქვეყანაზე, ორივე ხელით თუ არ ჩავე-
 ბუბებო, რასაც კი მოვახლოდებო, სანამ თითები სულ არ
 მოგვეტრატებო-მეტი... წინათ არასოდეს არ შეუტავ ამის-
 თან არა, არც მაშინ დაფიქრებულვარ, რას ვამბობდი, მე-
 რად მაგებდი, რომ ამისთანა ჭეშმარიტება არასოდეს არ
 დასცდენია ჩემს ბაგებებს — მეტი მართლა რადა დაგვჩინია
 ქვეყანაზე, ორივე ხელით თუ არ ჩავებუბებო, რასაც კი
 მოვახლოდებო, სანამ თითები სულ არ მოგვეტრატებო. თქვენ
 მარნევე შემომხდეთ მეორეცხლი, ფხიწელი ოჯახლებო, მო-
 მხმევა, თითქოს თავიც არ დამჩინეთ, მერე გეტავა აადეთ
 და სიმღერა დაიწყოთ. როცა მოჩინო, ქუდი მოხანადეთ და
 ფულის შესაკრავებლად ჩამოიარეთ. ქალადის ფულს რომ
 ჩაგადებენინ, დაუსტყვენდინ ხოლმე. ჩემმა მინაშეშაა
 ბერბობი და მე ხუთი დოლარი ჩაგადეთ, თქვენ ხუთჯერ ზე-
 დადედ. დაუსტყენით და მაგიდასთან მოგვიკეჭეთ, ჩინის და-
 სალვად. ეს წარწერებიც გიტარაზე მაშინ გვაჩვენეთ... ხომ
 არაფერი შემშლია?

ერთმანეთს ვიცნობ?

კროლი. იზიარებ, რომ კიდევ უფრო კარგად შევ-
 მინდა თქვენთან ერთად გავჯარა ვარამ.
 ველი. „გავჯარა“ რას ნიშნავს?
 კროლი. მართლა არ იციო? მანქანაში რომ ჩაქდებით ვინეს-
 თან ერთად. ცუტას დაღვებო, მერე ცუტას გაისერინებო, რი-
 მელმეო რეტარბათან შეერთდებო და წაიკვებებო, კიდევ
 დაღვებო და ცუტას კიდევ გაისერინებო, ახლა სხვა რეტარ-
 ბათან შეერთდებო, იქაც წაიკვებებო, დაღვებო, გაისერ-
 ინებო, მერე საბოლოოდ გაერთდებო, დაღვებო და ბოლოს
 სხსავ მოეხვედებო...
 ველი. მერე? მერე რაღა უნდა გავკეთო?
 კროლი. ეს უკვე იმაზე დაპოკიდებული, როგორი ამინდი
 დავს, თან ვინ გახლავს. თუ ნათელი დღეა, ჩინარბის გო-
 რაკზე რომ სხსავლავა, იქ გაშლი საბანს, სმარის ქვეს
 შორის; თუ დღევანდელით უკლი დღეა, მაშინ გავში სად-
 ზე მოტელთან გააჩრებო მანქანას.
 ველი. დაახლოებით მეც ასე წარმომედგინა... მაგრამ ასეთი
 მარხუბტი საჩემო არ არის. თავაწუველილ სმა და თმა-
 ქის წევა, ოჯოვუკვლოდ ქროლვა და უფროს ქალბთან კო-
 ტრალია უგულოდ წლის დღავებო და უფრო შეხვედრით, მე კი
 დღეს ოცდაათი შემსრულვად და ასეთი წრალი მომწუნდა
 (დღვლიანად აქვდა) ახალგაზრდა ადარა ვარ.
 კროლი. მე კი მგონია, ოცდაათი წლისაც ახალგაზრდა ხარ.
 მე თვითონ ოცდაათისა ვარ.
 ველი. თხოვთმე რწალა ხომ დაიწვეს ასეთ წრალს, ოცდა-
 ათისა ახალგაზრდა ვეღარ იცნებო.
 (გიტარას ურავს) და მეტრის „ციურ ბალას“. კროლი პალ-
 ტის ციბიდან ვესეს ბოლოს ამოღებო და ველს გაუწვდის).
 კროლი. გმადლობთ. მშენიერი სიმღერა. დაბადების დღეს
 მოგლოვებო, ბედნიერბას გიხურებო, ვველის ტუკით.
 (კროლი სულ ახლოს დავს ველთან. საყინდრიღვან და გა-
 მრად და შეხავს მიმართავს).
 ველი. მისტერ ქსეტიერი არა ხვამს.
 კროლი. ოჰ! მამაკეთი.
 ველი. კოტა უფრო წინებრად რომ მოკველუაფეთ, მამათქვენს
 დამშლა ადარ მოუცილოდა!
 (ქრბიდან მანქანის ხმა შემოიჭრება. ქალები კარისკენ გარ-
 ბიან, ყველა რაღაცას გაიბახის, შემოდის სული, მიესალმება
 ქალებს და გზას დაუთმობს გეზისა და სხვებს. ლული მიე-
 სალმება ქალებს თითქმის უხმო ჩრჩილებო; მეტრისმტად
 დაქმნულს, თითქმის ხმის ამოღების თავიეც არ აქვს. ოცდა-
 თხოვთმეტრბოვი წელი შეიძლება მისცე, მაგრამ ფვტარი
 უფრო ახალგაზრდული აქვს; საე—დაქმნული; ქალიშვილი-
 ბობი ბეგერი გასაჭირი და მღვლვარება გაღაუტრბა და ახლა
 ადვილად ღობიანდება, ხმაში ხშირად სიმფაფრეს შერინება,
 სხეული დაეუბიბება... მაგრამ დაშვილებული თუა, კვლავ
 ქალწულბერიცისონაზე და სირბილად დაეუფლებო და თითქმის
 ერთბაშად ათი წლით გაახალგაზრდავდება).
 ველი. ა. შემოდ, გეზი. აქ საზეირო სხვებდრა მოუწევათ, ვის-
 შამიც კი მოუშალდებოთ.
 (შემოდის გეზი, ხელი კავს, სახეზე — ყვეთელი, გაყე-
 ცილი, მეგლს ჰგავს. ქალები იგიტრბად აყავანდებო).
 ბიული. შეხედეთ, შეხედეთ, ვინ მოსულა!
 დოლი. უი, გეზი!
 ბიული. თითქმის ავად არც კი უყოფლა. ასე ეგვირება, მა-
 იაშიმ დაუფენილა. შეხედ, აქ მშენიერი ფტრი ადევს.
 დოლი. არ მახსოვს, რომ ასე კარგად ყოფილიყოს.
 ბიული. ნება, ვიცოდე, ვის ასულელებს... მ. მ. მ. მ. მ. მ.
 შე კი ვერ გამახალგაზრდად და!
 გეზი. ა. ფუქი იესო მაცხობარო! როგორ ადვილად!
 (უცხრბული დემილი, ყველანი მისტერბიან მომაცვდა
 ცხრ, რომელსაც სახეზე მღვლური ღიმილი აღებუვია, ნერ-
 ვოულად ახელებს).
 ქონ და რ. გეზი, იმ შესს ცალბელა მანდღეს ქვეყანა მონტებო
 ველადელ.
 გოშია. შენი საბილიარდო ატეობატი რველიდვრზე უფრო გა-
 ხურებულა.

ქონდა რა. ჰა, ჰა...

03 ა. (იხებზე ვაპირებდა, დს ძეხის) დაიყო, დაიყო, ჩვიბი მოვალა!
(ზემოთ გრუხენის ხმა, რასაც შეეკლუმა მოკეა)

ჩვიბი ი. იესო მაცხოვარო...
(ევა ჩვიბის მოსხვედა გამოვარდება, მაგრამ ერთხმად შედგება და ტრილი აუვარდება.)

ლი დ. კარგი, გაჩუმიდი, ევა ტრამბო!.. ზემოთ რა გინდოდათ?
03 ა. ისე გამაზრა ჩვიბის დანახვამ, რომ თავი ვეღარ შემიკავე-
ბია, რა ბედნიერებაა, რომ ისევე აქ არის ჩვენი საუკარლო
პუხენი, ჩვენი ჩვიბი...

და ი. კ. სად არის ჩვიბი, მანახე ჩვენი ძვირფასი ჩვიბი!
და ჩვენი ძვირფასი ჩვიბი.

03 ა. ავერ არის, დაიყო.
და ი. კ. ღმერთმა კარგად გვიყოფოს, შეხედე, რა კარგადაა,
სახეზე რა მწვენიერი ფერი ადევს.

ბი უ. ლ. მეს ცხ არ ვუთხარი — ახე გეგონება მიაამი ისე-
ნებად და ფლორიდის მზეზე გარუჭულაო, ჰა, ჰა, ჰა.
(წინა დილაგი სხაასტუპით მიედინება, ერთმანეთს ლაპ-
აკს არ აცლან.)

ჩვიბი ი. არავითარი მზეზე არ გავრუჭულვარ... მომიტკევეთ, მაგ-
რა მუ ზემოთ ვიზივებ, ჩემს ლოცვისში, ცოტა არ იუოს და-
კილად (ძლივს მიწაზესუნობს კიბეზე, ევა და მისი და უკან
მისდევნენ, სახეზე ცხვირსახოცები აუფარებიათ და სლუკუ-
ნებზე) ჩემს არ ყოფნაში აქ უფი რამე შეუცვლიათ...
ო — მო!.. ფხსაცმლის დახლმ აქ რა უნდა?
(ერთხმად საკრანბი გახდება მტრული დამოკიდებულება
ჩვიბის და ლეივის შორის.)

ლი დ. მუდამ გავწაღებული ვიყავით, მაღაზიაში საქმარის
სინათლედ რომ არ გვექონდა.

ჩვიბი ი. მზეც ადები და ფხსაცმლის განყოფილება ფანჯარას
მომოხრე, არა? კარგი გიქნია! კვიანურად მოგივარებია
საქმე, ლეიდი.

ლი დ. ჩვიბი, მე უკვე ვითხარი, აქ დღის განათება უნდა მო-
ვაწყოთ.

ჩვიბი ი. ო—მო, ო—მო, ახე. ხვალ ზანგებს ამოვაყვანებ და
ფხსაცმლის განყოფილებას უკანვე დასტავებინებ.

ლი დ. შენი საქმისა შენ უნდა იცი, შენი მაღაზია.

ჩვიბი ი. ო—მო, კარგია, გამახსენე, ჩემი რომ არის.
(ლეიდი ერთხმად მობრუნდება. ჩვიბი ზემოთ ადის, ქონდა-
რა და გობია მას მიჰყვებიან. ქალები დაბლა ფუსსტულებენ
და ერთმანეთში ჩურჩულდენ. ლეიდი სკამზე დაეშვება, და-
ქანტული ადამიანის მობრახობით.)

ბი უ. ლ. მირჩა, ამ კიბეზე ჩამოსვლა ადარ უწერია მაგ კაცს!
ლი დ. რადა თქმა უნდა, გენაცვალე.

ბი უ. ლ. სიკვდილის ოფლს ახსნა! ვერ დაინახეთ, სიკვდილის
ოფლი რომ დაახსნა!

ლი დ. როგორ კარაკითი ვაგვიოლებულა, მაგისთანა ვეი-
თლი...
(დაიყო ზღუდუნებას)

03 ა. დაიყო, დაიყო!

ბი უ. ლ. (ლეილისთან მივა). ლეიდი, გნა არ ვიცი, რომ ასეთი
ლაპარაკი ვერაფერი სასიამოვნოა თქვენთვის, მაგრამ ისე შე-
წუხებულხები ვართ მე და გობია...

ლი დ. მე და ქონდარა...
ლი დ. რაზე შელაპარაკობ?

ბი უ. ლ. ჩვიბმა რომ მდებარეობს ოპერაცია გაიკეთა. ხომ კარგად
ჩაიარა აველაფერმა?

ლი დ. იქნებ არ ჩაიარა კარგად?
(ლეიდი ისე შეკუტრებას ქალებს, თითქმის ვერც ხედავს. კე-
როლს გარდა ყველა ლეილის შემოხვევია და ცნობისმოყუა-
რებით თავს აპურბუნენ.)

და ი. კ. უკვე ძლიან გვიან იყო, არა, ქირურგიული ჩარევა?
03 ა. ტუთულიად ვაგვიყოს ხომ?

(ზემოთ, ძლიერი, თანაბარი კანკენი მოისმის.)

ბი უ. ლ. ხვლი ადარ უხლიათო, ახე თქვენს.
ლი დ. ღმერთმა ნუ ქნას, რომ იმდენი გადაწურული იყოს!

03 ა. ჩვენი ლოცვა-კურთხობი, უმიდო არ იქნება.

(ყოველ მათგანს სახეზე სესტო, გვეცნობიერებელი ლეიდი უკვე
აღებულვია. ლეიდი სათითაოდ შეთავაზობს ყველას სესტო
სესტო, შემგრობი სიცილე აღობდება, სკამიდან წამოვარ-
დება და კიბისკენ გავმართობა.)

ლი დ. (თითქმის გაქციული უშველა თავს). მამაკეთი, ზემოთ
უნდა ავიდე, ჩვიბი მიკავუნებს.
(ზემოთ აღის, ქალები მას გაყურებენ.)

კე რ. ი. კაცუნე გამახსენდა — ჩემი მანქანის ძრავამაც და-
მიკაყუნა, ერთხმად დაწაყვებს ხოლმე: ტაკ-ტაკ-ტაკ! ვინ არ-
ის-მეთუი, ვკვივობები... ადარ იცი, წინაპრის სული მიმიზობს
თუ ძრავა შედაღობს და შეუდაღმანს მარტოა უნდა დამ-
ტოვოს წაზზე. იგიო რამე მანქანის ძრავის? ვცდილობდი,
რადა თქმა უნდა. იქნებ ხაირი ამაღლით და ჩემთან ერთად
ცოტაზე გამოისიკროთ. ძრავის კაცუნს მოგახსენებთ.

03 უ. ლ. არა მკვლია.

კე რ. ი. რა საქმე გავქ?

03 უ. ლ. სამუშაო უნდა გამოიმძებნოს ამ მაღაზიაში.

კე რ. ი. უნდა ხომ სამუშაოს თავაზობო!

03 უ. ლ. ფულიან სამუშაოს ვერებ.

კე რ. ი. სიტე გადაგზობით.

(სცენის მდებარე ქალები ჩურჩულდენ.)

03 უ. ლ. იქნებ სახსოვლო გადავლიო!

კე რ. ი. აქ ვერ დაწერენ ამაღამ — უფლებმა არა მაქვს ამ
საგარეოში ვაგვარო ღამე.
(ჩურჩული უფრო ხმამაღალი ხდება. ვარკვევით ისმის სიტყ-
ვა „ვაგვაროვლი“)

(ცეროლი იქით არც კი მიიხედავს, მშვიდი ღმილით განა-
გრძობს):
გესმით იმაიო ლაპარაკი? გესმით, რას ლაპარაკობენ ჩემზე?

03 უ. ლ. ურჩადლებს ნუ მიაკვიტო.

კე რ. ი. როგორ ნუ მიკვიტე?! გარკვენილიაო, არ ვაგონებ?

03 უ. ლ. თუ გინდოდათ არ გაეპირეთ, ასე რას ითხუანებოდიო?!
ახე რატომ...

კე რ. ი. ყველას ურჩადლება რომ მიმეპირო!

03 უ. ლ. რაო?

კე რ. ი. მე ექსპანიციონისტი ვარ! გამორჩენა მიყვარს — უნ-
და შეუბოღნე, მომისმინე, შემიგრძმონე ყველამ იცოდეს,
რომ ცოცხალი ვარ! თქვენ კი არ გინდათ — იციოდეს ყვე-
ლამ, რომ ცოცხალი ხართ?

03 უ. ლ. სიცოცხლე კი მინდა, მაგრამ ის სულაც არ მამეუბნება,
ხვედმა თუ იცინა ჩემი სიცოცხლის ამავი.

კე რ. ი. მაშ, ვიტარს რატომ ურჩავ?

03 უ. ლ. თქვენ რატომ იმითი თავს ხვედვის დასაკინად?

კე რ. ი. მართალი ხართ, სწორედ ამისთვის...

03 უ. ლ. არა, ეს სულ სხვადასხვა რამეა (ველი ციცილობს მოშო-
რებით იფავს, ქალი კი მისკენ მიიწევა).

კე რ. ი. (ციცილობს დამარწმუნებლად ილაპარაკოს). ერთ
დღოს რეფორმისტი ვიყავი — ქრისტეს ახეუბნებს ვეცხლდ-
ნენ. იციო, რა არის ეს? თითქმის გიგე ექსპანიციონისტი-
ბა... გამოვიდოდი ხოლმე მგზნებარე სიტყვებით, პროტესტის
წინაშედა ვერდი ჩვენს საგარეოში წაწვების ხოცვა-ფე-
რის წინაშედა. შეუწინაღებლად მიმჩნედა, რომ ისინი პე-
ლაგორია და შემოხვენი იხოცოდნენ, როცა მოსახლე-
ბის რაიმე მოუხატეს ელექტრონის სკამი, თუთარჩაინა ქა-
ხასთან კაცობრი გქონდაო — ქვეყანა შევტარი. კარტოფილის
ტომარი მოვიტებო და შტატის დელეაქლამიკაცე ვაგვიწე,
ვის წამოართბი მოხდა. ჭვადლიო ვაგვეული, ფხსიშველა მიე-
დობდი, რათა შტატის გუბერნატორისთვის პერსონალური
პროტექტი გამომეცხადებინა. აღბათ თავის გამოჩენის სურვი-
ლიც იყო ამაში, მაგრამ მარტო ეს არ ყოფილა; სხვა რამესაც
უნდა მივაწერო. იციო, რა მანძილი ვაგვიარე? ექვსი მილი,
მხოლოდ ექვსი მილით ვაკვილობ ქალს... უკოვდე ფხსის ნა-
ბიჭუე მივიტებოდნენ, დამცინოდნენ, მაყურებოდნენ... და ბო-
ლის დამიჭირეს კიდევ. რისთვის, არ იციოთაო?... ხარბლებდა

წამოიყენეს უღირსი მანქანა... კარტოჯის ტომარა შეუფერებელი ტანსაცმელი... მაგრამ ეს დღი ხნის აშხადა, ახლა რეორმისტი აღაჩა ვარ, ახლა უღირსი მანქანა აღაჩა ვარ. მაგრამ ის კი არ იცის მაგ ძალადგებულება, უღირს მანქანას არ უშეძლია გააყუთოს... მე უყვარება ვიპოვე ჩემი თავ-გადასავალი... ეს მსახიობის ტიპის თავგადასავალი. ახლა უკვე უნდა შეიწუხოთ თავი ჩემთვის. მანქანა უნდა ჩამოვდეთ და ჩინარების გორაკზე მიმოვიყვანო. იქ შევდგინო ლაპარაკი მოვიხმონ. ისინი ერთმანეთს დასაძლიებ განა კვაკებევიტი არტარტებელ, ჩინარების გორაკზე. მაგრამ ერთ სიტყვა იმეორებებ, მხოლოდ ერთ სიტყვას, და ვეცდებით... სიცოცხლე, სიცოცხლე, სიცოცხლე, სიცოცხლე, სიცოცხლე, სიცოცხლე!" ამის შტო არაფერი იცის. უშეძლებს ამ სიტყვას იმეორებენ— სიცოცხლე... (კარს ვააბებს). შობალო სიტყვა, არა? მაღალი უბრალო!

(გაღის. ქალების წურჩული ბატების სისინელი გაისმის) ქალების სხეები:

- ვისკი კი არა წარკოტივები!
- არანორმალურია, ანა რა!
- სიხეხულის კომპიტეტმა გააფრთხილა მაგისი მამა და მამა — საკარგოში ანა გამოჩნდეს.
- სულ მივიღო ბოლო.
- გაყვანილია!
- გათახსირებულნი!

(თითქოს ამით ბატურ სისინს ვერ გაულოცო, ველი გიტარას აიღებს და გაღის. კიბეზე ვი ტრუბატი ჩამოიღის).

3 ი. მისტერ ქსევერი რა იქნა მისტერ ქსევერი?
ბი ულ ა. წავიდა, გინაცავდა!

ლო ლი. რას იზამო, უნდა შეუფრადეთ მდგომარეობას, ვი: შესანიშნავი კანდიდატი იყო „ხსნის“ ორგანიზაციისათვის და ოპორტიუნამ წყარო იყო.

ბი ულ ა. ჩინარების გორაკსევენ გაემწავრა, კატორის ვაგონსთან ერთად.

3 ი. (ჩამოღის) ზოგიერთი აქაური ხანში შესული ქალი რომ უყვითეს მაგალითს აძლევდეს, ახლაგაზრდებიც უფრო ღირსეულები იქნებოდნენ.

ბი ულ ა. ვისა გულისხმობ?

3 ი. ვინც გაუთავებდა ქვიფებს მართავს და ისე თვრება, რომ საფურარი და სხვის ქმარი ვეღარ გაურჩევია... ვინც თითქოს საკურთხევდეს ემსახურება, კვირა დღეებით კი კარტს თამაშობს...

ბი ულ ა. მოითმინეთ მოითმინეთ! ახლა კი მივხვდი, ის ბონიფარი ქორების სად იდგება სათავეს.

3 ი. იმ სხვის ნათქვამს ვიმეორებ. ერთხელაც არა ვუოფილდარ იმ თქვენს ქვიფებში.

ბი ულ ა. არ უოფილდარო და ვერც მოხვდებით თქვენ შხამი ხართ, ხალხის სისხლის გამჟრობი.

3 ი. მე იმას ვცდილობ, ხალხი სწორ გზაზე დაეყვანო, თქვენ კი მაგ თხევთ თავაწვეთელი ლოთობით, ხალხს უზენობისაკენ უზიბებთ, მივდივარ! ისევ ზემოთ ავალ! (უკანვე აბრუნდება).

ბი ულ ა. კარგი კენი, რომ პირში მივახალო, რაც საიქველი იყო. მოსვენება აღარ არის ამისთანა ფარისებულისაგან. მაცუვარში შევაწყოთ უველფერი, რაც ავადილად გაფუტდება და წავიდეთ, დღლი. ჩემს დღში არ მიგრძენია ასეთი ზნეობი!

ლო ლი. ო, დმტრო ჩემო (იბეხსან შეჩერდება და მაღლა ასმახებს) ქონდარა! (თეფშები გაქვს).

და იკ ო. რა ბნელი დედაკაცი არაა, რა წუხება!

3 ა. დღის მშობლები ბლუ-მანტრინიდან არაა, უნადრეკი და უფიცი ხალხი... დღლი ტაქტმა მიამბო მაგის მამაზე — ზის თურმე ერთთავად პარამაზე ფეხშიშველი და პირდაპირ ვედრებას ხეიქავს ლუდს... ეს უყვადები თან წავიღოთ, საკურთხევლზე დაწაწეთ.

და იკ ო. ჰო, და სამრეტლო წავიწვიე ჩაწურითო, რომ ჩვიბის საჩუქარია.

3 ა. ზეობისხლის სენდვიჩებიც მიმაქვს, ჩაიზე გამოვავადებმა, ებსიკოპოსის მსახურთან.

(დღლი და ბიულა ჩაივლიან)

ლო ლი. კიდევ ვაქვს დრო, მეორე სეანს მივუსწრებთ.

ბი ულ ა. (ცხბის) გოშია!
ლო ლი. ქონდარა!

(ორივენი გამოყარდებიან)
და იკ ო. პარამაზე ზის ფეხშიშველი?

3 ა. და პირდაპირ ვედროდან ხეიქავს ლუდს. (თავინთ ქოლგად და სხვა ნივთებს აიღებენ და გაღიან. კიბეზე მამაკაცი ეშვებიან).

შერი ფი. ტ. ლ. ბ. ტ. ე. ეტუბა, ბამბის ახალ მოსავალს აღარ ადგომდება ჩვიბი, მანამდე წავა სიადებს განსიუყურებლად.

ქონდარა. ჰ. ხუდა ასე უყვიანი არ იყო!

3 ო. ში. ა. მ. მაღალ ასე ტუდად არახსდეს არ უოფილა.

(გარსკენ მიდიან)

შერი ფი. ე. ვი!

3 ი. (ციბის თოვიდან). ჩუმად, რა გაღრიალებთ! ლეიდის უნდა მოვლუბაპარკო იმ ახალგაზრდა ცაცხე, მაგრამ ჩვიბის გასავლად ვერაფრის ვეცეკო — ჩვიბს გგოვია, კიდევ შესდლებს მუშაობას.

შერი ფი. ი. მოევი მაგ სისულდებს, წავიდეთ.

3 ი. მე დავდებო იმ ბიჭს, აღმაი დაბრუნდება.

შერი ფი. ე. უღმლო ამოივიდა ეს შინი სისულდელ — გამონდებო ბი თუ არა ვიწმენ ნახულო მანქანა, აღარ იცის როგორ გადავყვს ზედ.

(გეტომბნენის საყვრის შხა. ვი ქმარს ვაყვება. აძრელო მანქანის ხმა. ძაღლის შორეული ყვივა. სინათლე ნელ-ნელა ქრება — იმის ნიშნად, რომ ვი სურათს შორის მცირე დრომ გაწვლეო.)

მეორე სურათი

იგივე დამე: პირველი სურათის შემდეგ ორი საათი გავიდა. ფარო უფარვის მიღმა ცარიელი სივრცე მკითხველს ახალ-ახალს. ისმის ქალის სილილი — ეტროლის წყარალა სიცილს სწავდა და დამოკლებ მანქანის გრუხუნი ეროფის. მანქანის გრუხუნი და ძაღლის შორეული ყვივა ჩერ არ მომწედა, რომ მაღალაში ველი შემოიღის. „იესო მაცუვარაო“, ჩუმად წარმოიქმებს გი, მაცუვარაში მივა და ქალდლის ხელსახოცი ტურჩინდან და სახიდან ლო-მადან იორბებს. აიღებს გიტარას, რომელიც დატოვა. ფეხის ხმა: კიბის მოვლენზე გამოჩნდება ლეიდი. ფანელიის ხალხი მოსხმას და სიკვითი კანკალებს. გებერტი ძაღლი ბელა კოკლობით ახდევნება და ლეიდი თითქოს ტაკუნით ამწვივებს მას. ველი ჩრდილში მოქველდ დახთანა ჩამოჭდარა, ლეიდი მას ელი ამჩნევს და ტელეფონთან მიღის. მოძრაობაზე ეტუბა, რომ გამწარებულობა, მამფერი და მკვეთრი ხმა აქვს.

ლეი დი. ა. ფოთაქი მომეცი. ვიცი, რომ დაეკტილია, მე მისის ტარენსი ვარ; ჩემი მათაზაც დაეკტილია, ქმარი მევის მძიმე ავადმყოფი, ახლა მოვიყვანე საავადმყოფოდან... ღაბ. ღაბ... გადავდებელი გამოძახება... გაღვიბთ მისტერ ლუბინსკი, ნუ მოუშვებთ — რეკეთ და რეკეთ, მანამ ვიანახებდეთ, გადავდებელი გამოძახება!

(პაუზა. ძღეს გასეგონად ჩერუნდება). Porsia is miserial... ნეტა მოვკვებ ხარემ, მოვკვებ, მოვკვებ...

3 ელ. ი. (წანარად) უე. ქალბატონო, რატომ! (თითქოს სუნთქვა ეკვრის, მობრუნდება, ევლს რომ დაინახავს, უტრირლს არ გაუშვებს ხელს, ისე გამოიხატავს საღაროს უტრას და რაღაცას ამოიღებს).

ლეი დი. აქ რა გინდა? ვერა ხედავთ, მაღალა დაეკტილია?

3 ელ. სინათლე გამოიღოდა, კარიც ღია იყო, მეც მოგბრუნდები და...

ლეი დი. ხედავთ, ხელში რა მოჭრავს? (დახლს ზემოთ რეკოლ-ვერს ასწევს).

3 ელ. უნდა მსტროლოი?

ლეი დი. გესმით, თუ ახლავთ არ წახვალთ.

3 ელ. და მშვიდდებით, ქალბატონო, გიტარისთვის დაბრუნდები.

ლეი დი. გიტარისთვის?

(ველი გიტარას ასწევს).

3 ელ. ი. მის ტოლბებმა მომიყვანა, თქვენ რომ მემფისიდან მობრუნდები, აქ ვიყავი, ვერ შემამჩნიეთ?

ლიდი აა-ა დაბ... მას შემდეგ სულ აქ იყავით?

ველი. არა, გავიღე და ისევ მოვრჩედი.

ლიდი. (ყურმილი) ავი გხოვრე... მე მოუვებით, სანამ გიპასუხებდით-მეთქი... კიდევ დარტყა! რტყო, სანამ ვიპასუხებდი. (ველს) გახვდით და ისევ შემობრუნდით?

ველი. დიახ.

ლიდი. რატომ?

ველი. აქ რომ გეოგ იყო, იცნობ?

ლიდი. კეროლი კატარია?

ველი. იმან მხოვრა—მანქანა გამოიქვდა და იქნებ გამოიყოო.

ლიდი. გაუეთეთ, მერე?

ველი. მანქანას არავითარ არა ჰქონდა გაფუჭებული... თვითონ რაღაც გაფუჭება რაღაც მაგრამ მე...

ლიდი. რა გაფუჭებია?

ველი. ეტყობა თვალები, ვიღაცაში შევეშალე.

ლიდი. ვინ გვიჩინო?

ველი. ულავი ვეგინე.

ლიდი. გადაწყვიტა, რომ... (ყურმილი) ო, მისტერ დუბინსკი, მასკიტი, რომ გავადვიტო, მაგრამ, ეს არის, ქმარი მოვიყვანე მემეხის საავადმყოფოდან... და ლუბინალის ტანლები იქ დამირჩა... ახლა შვირდება... სამი დამეა თვალი არ მომიხუტავს, სულ მოვიმალე, ფეხზე ძლივს დავდგარ... გენიში, რას გუბნებთ, ფეხზე ძლივს ვდგევარ, სამი დამე თვალი არ მომიხუტავს, დუბინალი შვირდება... გამოიხედეთ, თუ გინდათ, რომ ისევ თქვენი მუშტარი ვიყო, ახლავე გამოიგზავნეთ. მაშინ, თქვენ თვითონ მოიტანეთ, ეშმაკმა დალაზერის, ბილიში მომიხვია... იმიტომ რომ, რადეს წაეჭიჭო, არ ვიცო! (გაცოფებით დაქუცავს ყურმილს). Manage la miseria!

იესო მაცხოვარი! მთელი სხეული მიჯანდალხს... ისე ცივა, თითქოს საყინულე იყოს ეს მაღაზია, რა დღერითი გაურჩა, სულ აღარ იტერს სითბოს! ნეტა, ჰერო რომ მაღალია, იმის ბრალია თუ რა მოუვიდა, რატომ არ იტერს სითბოს... მო, რა მინდა? ზემოთ უნდა ავიღე.

ველი. აბა, მოხიბო.

(ქუროთუცს გახიბოს და გაურწდის. ლიდი მაშინვე არ გამოირთმევს, დაეკვებით შეპყურებს, მერე ფრთხილად გამოირთმევს და სინჯავს, ცნობისმოყვარეობით უსვამს თითებს გველის ტყავს).

ლიდი. ეს რიხია? გველის ტყავს ჰგავს.

ველი. დიახ, სწორედ გველის ტყავია.

ლიდი. რად გინდათ მერე გველის ტყავის ქურთუკი?

ველი. მარკახვით არის — გველის ტყავს მემბიანს უყვლან.

ლიდი. სად გეახიან გველის ტყავს?

ველი. უყვლან — ყფებში, სალუდებში და ამისთანა ადგილებში, სადაც ვეშვობ... მაგრამ მორჩა... თვით დავანებე, მოცემვი ამ საქმეს...

ლიდი. მომდრელო ხართ?

ველი. ეშდერი, გიტარაზე ვუკრავ...

ლიდი. მა?

(ქუროთუცს იცვამს, თითქოს იმ მიზნით, რომ გასინჯოს, როგორია) თბილი ჩანს.

ველი. ალბათ ჩემი სხეულის სითბო გადმოჰყავს...

ლიდი. თბილისისხიანი ბიჭი ჩანსარა...

ველი. ნამუვილად ასეა.

ლიდი. თუ ლეღვით გვამო, ეს მითხარით, აქ რას ეძებთ?

ველი. სამუშაოს.

ლიდი. თვენინსთანა ბიჭს რა სამუშაო უნდა?

ველი. ჩემისთანა ბიჭი რას ნიშნავს?

ლიდი. ესე იგი, გიტარაზე რომ უკრავს და თბილი სისხლით თვით თავი მკვ?

ველი. მე მართალი ვითხარით, ძალის ტემპერატურა მაქვს, ადამიანს ნორმალურ ტემპერატურაზე ორი გრადუსით მეტო... მართალს გუებნებთ...

ლიდი. მო-ო!

ველი. არა გჭრათ?

ლიდი. რატომ არ უნდა მჭეროდეს! მაგრამ ამას რა მითხვენ-ლობა აქვს?

ველი. არავფერო... რაღა თქმა უნდა.

(ლიდი ერთხელად რბილად გაიცინებს; ველი აზრად სიცილით გუბნის.)

ლიდი. საოცარი კაცი ჩანსარით! აქ როგორ მოხვდით?

ველი. წუხელ თქვენს ქალაქზე გამოვირე და უცებ მანქანის ღრქია გამოიტყა. რა უნდა მექნა, ციხეში წავიღე — წვიმის-განავაფურდარე და დავიძინებ-მეთქი. მისს ტოლებტმა საწოლი მომიცა და თან შირჩია, დამუცადა, თქვენზე მიიხრა — რაკა დაბნუნდება, იქნებ მაღაზიაში სამუშაოდ გამოიძიებნისო, ქმარი ავად გელოდა.

ლიდი. აბა არა, შუშო... შევლა თუ დამჭირდება, აქურს ავიყვან ვინმეს, რაღა უცხოელი ავიყვანო, ისიც გიტარაინი და გველის ტყავის ქურთუკიანი... რომელსაც; თანაც; ძალის ტემპერატურა ჰქონიან (თავს უყენ ვადასწევს და იმგვარადვე გაიცინებს. ქურთუკს იხილს).

ველი. გქონდეთ, ნუ იხდით.

ლიდი. არა, ზემოთ უნდა ავიღე, და კიბს თქვენც წახვიტო.

ველი. მე არახდ არა მაქვს წახასლული.

ლიდი. რას იზამ, ყველას თვინი გასაქარი აქვს.

ველი. სადურა ხარ?

ლიდი. რატომ შეკითხებით?

ველი. აქურს არა გავხარო.

ლიდი. ე. ი. ტაბორელი ბუტლივეგერის შვილი ვარ — მამა ჩვენივე ვენახში დამიწვეს... გამომართეთ ქურთუკი.

ველი. რა? ვინ შუშო?

ლიდი. რატომ დაგაინტერესა?

ველი. იტალიელი ბუტლივეგერი?

ლიდი. ჩვენზე ბაღში დაწვეს... ეს ამბავი ყველამ იცის აქ. (ფიტი ზემოდან აკუცებს) ზემოთ უნდა ავიღე, მემბიან. (დახლთან სინაფალს ჩააქრებს. ველი ნელს ხმით იწყებს «იური ბალახის» მეღვას, გიტარის აკომპანიმენტით. ერთხელ ბუტლივეგერს სიმღერას).

ველი. ელტვირ-ომტვირობოა ვიცო... (ლიდი ნახალ შეხედავს). უყვლდურის გაყვება შემოძლია, დღეს იტალიაში შემოსრულდა, ლიდი, და ძველ ცხოვრებას უყვავივითხვავ. (პაუზა. შირჩიანდ ძალის ყეფა იწყებს). გაფუჭებულ ხალხში ცხოვრობდი, მაგრამ მე თვითონ გაფუჭებული არა ვარ. ა, ამან მიშეძლა (გიტარას აიღებს). ჩემი განურყელი თანამგზავრის თუ რამე უკუვი მომეცხოვდა, ეს მაშინვე ჩამოიტყვდა ხოლმე... (ნელა უყრავს, ნახალ იღიმება).

ლიდი. ეს რა წარწერებია?

ველი. მუსიკოსების ავტოგრაფები, ვისაც ოდესმე შეხვებოდაი-ვარ.

ლიდი. შეიძლება ენახო?

ველი. სინათლე ანთეთ (ლიდი დახლთან მუწანე აბეურციან ნათურას აანთებს. ველი ნახალ, ბავშვის მომატიზობით გაურწვდა გიტარას. ხმა ნახი და თბილი გაუხვდება) ზედავო? ლი-დებლი!

ლიდი. ლიდებლი?

ველი. უღიბლი მუსიკოსი თორმეტმობიან გიტარას ამაზე დიდი დამწერელი არ მოსწერებია. თუ ურცადა, რომ ტმხისის გუბერნატორის ქვის გულიც ვი მოაღებო და ციხიდან გამოამევე-დის თაი... ახლა ამ წარწერას დააკვირდით! ოლივეგერი კიგ ოლივეგერი უყვავი სახელია, ლიდი! მოაყარაგელონ გაბრიელის შვილად ასე კარგად არავის დაუყარავს საყვირზე...

ლიდი. ეს ვინაა?

ველი. აბ, ესა? ესეც უყვავია. ბესი სითის სახელი მუდამ ვარსკვლავთა შორის იღვარებდა. კომ კროუმ მოყოლო ბოლო, ჯინ ქერის მარცვალმა და ჯინ კროუმ იმსხერბაღეს... ავტო-მობილის კლასტაროფში მოჰყავა და რაკი თერკანინების საავადმყოფოში არ მიიღეს, სისხლისგან დიაცილა... ახლა ამას დახედეთ. ესეც უყვავია.

ლიდი. ფეტს უოღერი? ესეც ვარსკვლავებში იღვარებს?

ველი. დიახ, ესეც ვარსკვლავებში იღვარებს... (უღიბის ხმაე რბილი და ნახი ვახდა. სინაფალ მოიკვდა ორი-ვენი სხეულებით თოქმის ტეხბიან ერთმანეთს, მხოლოდ გიტარაა მათ შორის).

ლიდი. დახლში ვაქრობავ შეგიძლიათ?

ველი. სხვა არც არაფერი მიკეთებია ჩემს სიცოცხლეში.

ლიდი. რა გეშინია? რა ხარ ახლა გაქვთ?

ველი. აგერ, პარათი მაქვს.

(სულელად დაეცილ, გატყევილ ქალად ამოიღებს, ამ დროს იატაკზე დაუკეცა ფიციანურათები და კარტები, წერის გასაცემს და სერაფიმისა და კარტების ასაკრფად დაიხრება).

ლიდი. (ყურადღებით ავირელება სარკომენდაციო პარათს და ნელა კიბუხობს) „ეს კაბუტი სამ თვეს მუშაობდა ჩემთან, ავტომატობლიონო, მაგარი მუშაა, მარჯვე და პატოსანია, მაგრამ ბევრი ლაპარაკი უყვარს და იმიტომად დათხოვე, თუმცა ძალიან... (წერის ნათურასთან ახლოს მიიჭას) მეძვებლობდა მისი თავიდან მითვლიან... პატივისცემის...“ (ველი სერიოზულად შეკუერებს ლიდის, ცოტათი თვალს აქანქუერებს). ამა, ესეც რაგომენდაცია!

ველი. ახე წერია?

ლიდი. არ იცი? რა ეწერა?

ველი. საიდან მეცოდინებოდა, კინევეტი დაბეჭდილი იყო. ლედი. რას იზამ... დიდ დახმარებას ვერ გაგიწევს ეს რეკომენდაცია.

ველი. შეც ახე ვტყობ.

ლიდი. თუმცა...

ველი. რა?

ლიდი. ბევრს არაფერს ნიშნავს, ხალხი რას ფიქრობს შენზე... ფეხსაცმლის ზომებს გააჩრევთ?

ველი. მგონი კი.

ლიდი. ამა, რას ნიშნავს „ნი, დევილი?“ (ველი მას შეკუერებს, ნელა გაქნევს თავს). „ნი“ სივრცეს ნიშნავს — შვიდ ნახევარს, „დევილი“ — კი სიფართუს, სისურულენ... ხურღია დაავლეა შეგიძლიათ?

ველი. შემიძლია, გამომიცდია.

ლიდი. თხა ვიუდე, თხა ვაიდელო, არა? მა, მა, მა... კეთილ... (ბაუბა) კეთილ... თაღის იქით რომ ითხზება, ხომ ხე-დავ?... კავებ-ჩაიხრდებოდა, ჭერ დატვლილი გვაქვს, მაგამა მალე გაგხსენა... უნდა გადმოვიბირო ქალკის ახალგაზრდობა, კინოს შემდეგ აქ უნდა შემივადინე წველი-წველიაღ... სასულეებს შეიგნება... უნდა გადავავიეთ და ხელახლა შევებოთ მოფიქრებელი მაქვს, როგორ უნდა მოვაწყო (ახლა უკვე ენერჯული და მგზნებარედ ლაპარაკობს, თითქმის საცუთარ თავს ესაუბრება). კედლებზეა და ჭერს აუვავეუბლი ხეივანი ხელოვნური ტიპებით მოვთავსა... ხაღრი რომ გაიფრთხილა გა-ჩაფრთხილები. მამარქებს ჭქონდა ხაღრი მთვარის ტბის სანაპიროზე. ბიდი და ევენია... თხოუმეტი თეთრი თალარი გვედგა შიგ... თალარებში — თითო მაგიდა... სულ ზავით იყო გადმოხურული... იტალიურ წითელ დვინოსა ვყიდით... ჩუმ-ჩუმად კი ეისესა და ლუდსა ვაძლევით მუშტრებს... სულ გადავივებოდა, მამარქეო შიგ დაწვეს... (გვიბი აღსა უფრო ხმაილდა აკუევებს, ისმის მისი ხრინწინი ხმა: „ლუდი“ კარბში ვიღაც გამოჩნდა და ევახის: „მისი ტრენსი“) მისტერ დედინსკია, დასაძინებელი წაშლი მომიტანა (კარბის მივა). გვამალბო, მისტერ დედინსკი, ბილდოს ვიღი, რომ შევაფრთხილო, მამარქეო (კაცი რაღაცას ჩაიხედლებს და გაბრუნდება. ლიდი კარს მოკეტავს), ჩანახაზში წახულებარ, მებერარ ნახეშარ... (მებრუნდება, სულში ტაბლეტების კოლოფი უქრავს) უძილობას არაბოლენ შეუწუებებიანარ?

ველი. როცა მიინდა, დავიძინებ, როცა მიინდა — ვაიდელო.

ლიდი. მართლ?

ველი. პირდაპირ ცემენტის იატაკზე დამძინებია... მთელი ორ-მოდერაჟა საათი ფეხმოკუეცავად შემძლია ვიდეო და არ დავიძინე. სუნთქვის შეკავება ვამძლიდა სამი წუთით. ერთხელ ას დღიარს ჩამოვდი სახანძროდ, სუნთქვის სამი წუთით შევაკებ-მოქი, და მოვიგე. შემძლია მთელი დღის განმავლობაში არ მოვმარად.

ლიდი. (გაეკრევილი). მართალს ამბობთ?

ველი. (თითქმის არაფერი, ისე ლაპარაკობს) მართლა. ერთხელ მაწაწალობისთვის დამპირებს, ბორკილებში ვივაგი, და ბოძ-ზე მიმარქებს. მთელი დღე ასე მამოკიდევ... ერთხელაც არ მო-

მიმარდავს, დაუშვებაც იმ ძალის გაგდებულებს... (კარბი შეიშლი მოხიბლენ).

ლიდი. ახლა კი მესმის, რატომ წერს ის ავტომატობლიონოს პატრონი, ბევრი ლაპარაკი უყვარსო. განაგრძე — კიდევ რა შეგიძლია? რა გეხრება?

ველი. (სულიერი) ამბობენ, ქალს მამაკაცის მორჩულება შეუძლია. მე ქალის მორჩულება შემძლია.

ლიდი. როგორი ქალის?

ველი. ყოველი ორგანა ქალისა.

(ლიდი თავს უკან გადააწვეს და წრფელი კვილა სიცილით იტყვის, ველი მას შეკუერებს და ბავშვურად, მიამატდა უღი-მის).

ლიდი. აქ ირავდელ სულ ორგანა ქალბი არიან და ყველა მონინდობს გამოავლებს — ნამდვილად თუ შეგიძლია ა.

ველი. ჩემი სურვილიც ხომ უნდა იყოს — მე ხომ ის არ მიიქვამს, მუსრსო, მე ვიცი. შემძლია-მეთქი.

ლიდი. ნუ გეშინია, კაბუტო, მეც ორგანა ქალი ვარ, მაგრამ მაგის დატვლივარი არ მოვსობო.

ველი. ეს ყველაფერი წარსულს ჩაბარდა, გამოვიხოვე უკვე ლედი. რა მოგივიდათ, დაიქანეთ?

ველი. კი არ დაიქანეთ, მომბერდა ყველაფერი.

ლიდი. აჰ, მამბეზრადო!

ველი. მე თუ დაიქანებო, ამ ქვეყანაზე ხალხს ყიდულობენ და უდიან, ლედი, როგორც დროის ბორცს საყახბობო.

ლიდი. იქვენი რომ ახალ ამბავს მუებნებო!

ველი. ხომ არ გგონიათ ქვეყანაზე წაირნარი ხალხი იყოს! არა, ლედი, სულ ორნარი ხალხია. ერთი იყიდება, მეორე ყიდულობს... თუმცა არა, კიდევ არის ერთგვარი ხალხი.

ლიდი. მაინც როგორი?

ველი. რომელთაც დაღს არასოდეს არ ადებენ.

ლიდი. ფიქრი ნუ გავქვს, მამარქეო.

ველი. ჭერ უნდა დამიჭირონი

ლიდი. მაშინ, ვიჩვენებია ჩვენს საგრაფოში ნულარ გაჩერდება.

ველი. ერთნარი ფრინველია — ფეხები სულ არ აქვს, ამიტომ ვერაფერზე ჩამოსუდება და მთელი სიცოცხლეც ცაში უნდა გადარბოს, ფრთებზე დაურდნობოდა. მართალს გეუბნებენ. მე თიფონი მინახავს ერთხელ — მოყვდა და მიწაზე ჩამოვარდა. მოცისფერი ფრინველია, თქვენი ნეცის ხეა. მართლა გეუბნებო: თქვენი ფრის ხელა იქნებოდა, და ისეთი მუტუბო-ქი — ხელის გულზე რომ დაგდოთ, გვეწივობოდა, ბუმბუდი მიღლებოდა. ფრთებს რომ მაგალი, ვამჭიკვანდა ცის ფონ-ზე. ცისავე ფერი აქვს და ვერ გააჩრევ, ამიტომაც თავდაც-ვით ფრის ეძახება. კამფლაცი, ქორისისთან მიუწვლბო-ლია — ვერა ხელავს მაღლა, ცაში, შოს სიხალხებს მჭი-რავს!

ლიდი. დრუბლიან ამინდში?

ველი. დრუბლიან ამინდში კიდევ უფრო მაღლა აიჭრებიან ხოლმე, წვეულ ქორს იქ რა უნდა ფეხები სულ არ აქვთ ამ პაწაწინა ჩიტებს, მთელს სიცოცხლეს ფრთებზე ატარებენ, ქარზე სძინავთ; სხვა ფრინველები მის მოკეცვენ ხოლმე ფრთებს და ხეებზე მოიუტებიან. ესენი გეშინიათ ღამით ფრთებს და ქარია მათი საწოლი, ქარზე სძინავთ. (ხელი მუსკავს)

მიწაზე არც უშვებიან — როცა მოკვდებიან, მაშინ ჩამოცვი-ვით ხოლმე (თულები მიუბნებდა, გიტარას აიღებს და შო-რიდან მისულ ნელ მუსკავს შეუწყობს პანეს).

ლიდი. ნეტავ მეც ის ჩიტა ვიყო...

ველი. მეც რამდენჯერ მინატრია... სხვებსაც ბევრს უნდა, ის ჩიტი იყოს და ჭუქუი არასოდეს გაიყაროს!

ლიდი. კიდევ თუ ნახათ იმ ჩიტს, მიწაზე ჩამოვარდნისა და მკვდარს, უსაოუოდ მაჩვენეთ... იქნებ მოგჩვენათ... არა მჭერა, რომ ქვეყანა რაიმე სულიერი ასე თავისუფალი იყოს მაჩვენეთ და მამნე ვიტყვო; დაბ, დღეროს მართლაც ვაჩრე-ვინა სრულყოფილი შექნებოდა... მთელს ამ მაღალსა და ქვე-ლდურს, რაც იქ არის, სიამოვნებოთ მიცემდით, ოღონდ იმ ცისფერი ჩიდად მაკითხა... ერთი ღამე მამნე დამამინა ქა-რის სარკიტელზე, ვარსკვლავების სახალხლო... (გვიბი ისევ აკუევებს. ლიდი ველს მაიყარობს თვალს).

...მე ხომ გარწართან ერთად მძინავს, რომელმაც მუქად მივიღა... ტაბლიო სიზმარიც კი არ მახსოვს ამ თხოვრებზე წლების განმავლობაში... ერთხელაც კი არა... არც ერთხელ... ნება რას გადავუშალ გული ვიღაც უცნობს? (სალაროს უკრას ვაძლიერებს)... ახა, დღღარი, წადით დაბნე ტიტორან-ში ივანშვილ და დღლით ისევ მოდიო, სამუშაოს მოცუვით. ჭრ აქ იმუშავებ, დახმობ, ნიორად, მერე კი, საყოფიერ-როს რომ ვაგზინი, იქნებ იქ გამოვადგეთ... კარი მოიჭაბებ-ნო, თავისით დაეკრებნა... თუმცა ერთ რამეზე ახლავე მო-ვილაპარაკო.

30 ლი. რაზე?
 ლი დ. თქვენი გტაცებანი მე სულაც არ მენადღებნა, ისევე მაინტერესებს თქვენი არსებნა, როგორც ეს მაერი, სადაც დგახართ, თუ კარგად გაითვალისწინებთ ამას, მაშინ კარგი საქმიანი ურთიერთობა გვექმნა. არადა, ვერ შევწეროთი ერთმანეთს, ვხვდვ, რომ თქვენ ვიცი ხართ, მაგრამ თქვენზე უფრო გაიჭიბო ბევრი არიან ირგველი, თავისუფლად დაღანი და იბღიძებთან კიდევ ერთი სიტყვით, დაბნომით. მაი-მუშონა არ მივყარს, მე საქმიანი მაინტერესებს. ახლა წადით და ქაითი რამე — შვიერი ხართ.

30 ლი. ეს რომ აქ დავტოვებ? ჩემი ცხოვრების თანაგზავრი?
 (გიტარას გულისკომბ).

ლი დ. დავტოვებ, თუ გინდათ.
 30 ლი. გზადლობთ, ლიდი.
 ლი დ. სათქმელადაც არა დარს.
 (ველი კარისკენ გაემართება. შორიდან ძალიან გახშირებულ-იყუყუა ისმის).

30 ლი. (მობრუნდება და გაიღიმებს). ხომ არაფერი ვიცი თქვე-ნი, მაგრამ ვხვდვ, რომ დღებდული ადამიანი ხართ, თქვენის-თანა კარგ ჭერ არავის შევხვდებოდა. ერთგული ვიქნებით, პატივისნად და შეუთაოდ ვიმუშავებ, ვეცდები ქაყოფილი დარჩიოთ... თუ უძლია შევარწმუნებ, მაისი წამალიც ვიცი. ერთმა ოსტოპატმა ქალმა მასწავლა — სირისა და ხერხემ-ლის მალხებ გადაისვამო ხელს და ტაბლიად დავემინებათ. ახლა კი დამე შევიდობისა.

(გაღის. ხეთუშაინი პაუზა. ლიდი თავს უკან გადასწევს და პატარა გოგონათი ლლად და მხარულად იტყის. მობრუნ-დება, გიტარას აიღებს, აურტისით გადაუწყვდის ხელს სიმებს).

ფარდა

მეორე მოქმედება

პირველი სურათი

იგივე მაღაზია. ნაშუადღევია. პირველი მოქმედების შემდეგ რამდენიმე კვირა გაიდა. მაგია და სკამი კალენი გატარნიათ. ლიდი ტელეფონის მიღს ჩამოკლებს. ველი გარეთ დგას, კარ-ისა. შემობრუნდება და მაღაზიაში შემოვა. მოყონულ შრავაგზახზე ღლი საბარგო მაჩვენა მოცურებულა და გათვარდნება: ახლა კოთბი შეუბნდა და ამოთრავს ცილობენ; ხანგა პირუტყვებს ამხევეს: ახა, ჰეეეე...

30 ლი. (ფენარასთან მიღის) ნუხელ საბარგო მაჩვენა მოცურე-ბულა ვიზად და ექვსი კორი შეიბნა, ცილობენ...
 ლი დ. (დახლიდან გამოდის) დღლი სპიჯარია თქვენზე. მის-ტერე, ქერიც რომ არ ვიყო, ქმარს მოვიყვანდი და რჩულზე მივაბეფენებდი, ერთი ქალი ამბობს.
 30 ლი. (ლდილსკენ გადადგამს ნაბიჯს) მართლმ? დაბალი ქალი, ვარდისფერთმანი?

ლი დ. თუ თამაზი ვარდგაქობილი?
 30 ლი. არა, ვარდისფერთმანი... დაბალი, ვარდისფერთმანი ქალი, ქრელი პალტო ავცია, სადაფის დარბიზიანი, ჩამო-ფართულებული პალტო...
 ლი დ. ტელეფონით დამარტავა და არ უთქვამს, რა ეცვა და რა ესხარა — მარტო ის მოხარა, ძალიან უტოფარაო. ღაპა-რაჟით თუ ქვევით-მეოქი, ვკითხე: ირავიეოო. სწორად ამისი მეშინოდა, როცა გაუთხოვილდით, მაიმუნობას ნუ დაიწყებ-მეთქი.
 30 ლი. იმ პატარა, ვარდისფერთმანმა ქალმა ვალენტინი იყოდა,

და უხარლოდ გამოველაპარაკე, მეც ვალენტინი მქვია-მეთქი? უთხარია. რამდენიმე წუთს შემდეგ პატარა ხანგის ბიჭმე: ვალენტი-ნა და ის ვალენტინი მომივანა, ზედ რადაც ეწერა, მგე-რი აქ უნდა მქონდეს.
 (მოიბნის და გადასცემა ლუღისა, რომელიც მასთან ახლის მივიდა. ლიდი წაიკითხავს და, გაბრზებულ, ნაყურ-ნაყურ დადგავს. ველი სიგარტს მოუკლებს).

ლი დ. პოზიდანე ტურტების კაცნით აღუბებდავს წახვიდით, მერე, პაპანტი?
 30 ლი. არა, ქალბატონო... იმიტომაც მიჩივდა (ასანთის ღერს იატაჯზე დაადგებს).
 ლი დ. ასანთი აიღებ.
 30 ლი. სტრავანოსას ხომ არ უშინებთ?!
 (ხუცავსმული მონდომებით აიღებს ასანთს, კართან მიევა და გარეთ გადაადგება. ლიდი თავს არ აშორებს. ველი ზანტად მობრუნდება უკან).

ლი დ. ის ქალი რომ იყო აქ, მაშინ ასე დადიოდა?
 30 ლი. (დახლიდან მიევა) როგორ აქ?
 ლი დ. ასე ბაქანით?
 (ცულობა, ვაკუუმული თვალებით მისმეტრება ლიდი).
 ასე დაუდებთ წინ? ასე ახლოს?... ანაირად? ამ პოზაში?

30 ლი. რა პოზაში?
 ლი დ. რასაც კი აეთებთ, ყველაფერში რადაც სხვა აზრი დგვს.
 30 ლი. მაინც რა აზრი?
 ლი დ. რასაც თქვენზე სიტყვით, თითქოს უკვე გამოუთხო-ვეთ: რასაც... რაღას მაღაპარაკებთ, თქვენ ვითიონე არ იცით?! მაინც რას ფიქრობთ, რისთვის ჩავაცვით ეს ნოქის ტანსაცმელი?

30 ლი. (ხაველიანად) ე-ე-ე... (ამოიხიზებს და თავის ღერჯ აყეტს იხლს).
 ლი დ. მავს რატომ იხლით?
 30 ლი. უნაქვ ვიჭრებთ თქვენს ტანსაცმელს, შარვალს სა-ტუქნაში ვაპირავდით (გვიტყვ აწვდის და ნიშისკენ მიდის).
 ლი დ. დავიკადებ. ბოლოს ვიხლი. გესმით? მთელი დამ არა მძინებია. გაგიონო! აქი ბოლიში მოვიხადებ, არ გესმით? (ნიშში შევა და როცა მობრუნდება, ველს გიტარა უჭირავს).
 30 ლი. (მას მოსწევს) მომიტონ ჩემი გიტარა, ლიდი, ძალიან ბევრი ნაკლი აღმომიჩინეთ, მიუხედავად იმისა, რომ ვცდი-ლობდ კარგი ვყოფილიყავი.

ლი დ. აქი ბოლიში მოვიხადებ? გინდათ, მუხლებზე დავიცო და ფეხსაცმელზე ავილოყო?
 30 ლი. არაფერიც არ მინდა, ჩემი გიტარა მომეცით.
 ლი დ. სულაც არა ვარ უემაყოფილო თქვენით, პირიქით, გაულწრფელად მზახარა, რომ ჩემთან მუშაობო.
 30 ლი. არ გეტყობათ.
 ლი დ. ნერვითა დაფლეთილი მაქვს (ხელს გაუწუნდის) შე-რაგიდით!

30 ლი. მშ, არ დაგიზოვივართ? შემოიძია დავრჩე?
 (მამაკაცებელი ჩამართმევენ ხელს ერთმანეთს, ქალი გიტარას უბრუნებს, სინებე ჩამოუყვება).
 ლი დ. ჩვენ ხომ... ჩვენ ხომ ერთმანეთისა არაფერი ვიცო-დით. ახლავ ვიწყებთ ერთმანეთის ცაცნობას.
 30 ლი. სწორედ ასე, საქონელი რომ უტრიალებს ერთმანეთს და ხუნგან...
 (ეს შედარება ქალს ეუხებრულა. ველი დახლიან მიევა, დაიხ-რება და გიტარას დიდებს).

ლი დ. მთლად ასე არა, მაგრამ...
 30 ლი. არ ვიცნობთ ერთმანეთს. როგორა ხდება ცაცნობა? ერთ დროს მეგობრს შეგებით ხვდებოდა.
 ლი დ. როგორ?
 30 ლი. შეგებით. ერთმანეთისათვის ხელის შეგებით.
 ლი დ. (ფეხსაცმლის მოსაზომებელ სკამზე ჩამოვდება, რომე-ლიც დანჭროსკენ გაუწევია). ესე იგი, ახლა... კავშირით?
 30 ლი. მერე კი დავრწმუნდი, რომ ასეთი ურთიერთობა უფრო აშორიშორებს მათ... ე-ე-ე... ერთმანეთისათვის უფრო უცნობას ხდის.
 ლი დ. მშ, როგორღა ეცნობიან ერთმანეთს?

30 ლი. (დასწრე ჩამოყვება). თქვენს ბოლო კითხვაზე ასეთი პასუხი შეეცა: არავინ არავის არ იცნობს, ყველას მისტილი გვაქვს განმარტობით გაყოლილი ჩვენი წუთისოველი, ჩვენზე საყოფარ კანში გამოვით, დღივე... ეს სრული ჭეშმარიტებაა და თვლი უნდა გავუსწრობო ამ ჭეშმარიტებას: სანამ ვცოცხლობთ ამქვეყნად, საშუალო მარტობა გვაქვს მოსჭლი და ეს სასწელი ჩვენივე საყოფარ კანში უნდა მოვიხადლოთ.

ლეიდი. (წამოდგება და მისთან მივა). დიდი ოპტიმისტ არა ვარ, მაგრამ თქვენს სედთან აზრებს მაინც ვერ გავიზარებ, (ბავშვების მომიხიბლავი უშუალოებით ჩაფიქრებულან, მღაზნაში თითქოს თხელი ბურუსი ჩამოევა, ლეიდი დახლან სკამზე ჩამოყვება).

30 ლი. უფრო დამაფიქროს... დიდი ხნის ამბავა; მაშინ ბავშვი ვიყავი, კუდიანების ჭანჭანში ვცხოვრობდი. ჩემიანები ისე გიჟივანდნენ აქეთ-იქით, როგორც წიწილის ბუმბული ქარში. მარტოა დავარჩი — ვნადრობდი, სანადროო სეზონს არ დაგვადვდი, ხელში სულ თოფი და ხაზენა მეჭირა, კანონს ვემშობოდი... გესმითი და სულ, მთელი იმ მარტობის განდრობაში ისეთი შეგრძობა მქონდა, თითქოს... რადაცას ველოდი.

ლეიდი. რას?!

30 ლი. რას ელის უოველი ჩვენგანი? იქნებ რამე მოხდესო, იქნებ ცხოვრებას აზრი მიეცესო... დიდი ხნის ამბავია და ახლა მიტყის გაიხსენო, როგორი იყო ეს შეგრძნება, მაგრამ რა-აღას ველოდი. კაცს რომ რაღაც შეეფიქრებინ და პასუხს ელი, აი ისე... მაგრამ ან იმითომ, რომ შეეფიქრეს ვერ დაუსვამ სწორად, ან იმითომ, რომ იმას არ ჭკობდა, ვისაც უნდა ჭკობო, პასუხი არა და არ ჩანს! მაგრამ იმის ვაშო, რომ პასუხი ვერ მიიღო, სიცოცხლე ზომ არ შეუნდებია? არა, ცხოვრება თავის გზით მიდის, თითქოს პასუხი უკვე გაეცემოდ იყოს, დღეს დღეს მოსდებ, ღამეს — ღამე, თან ველოდებით იმ რაღაც პასუხს და თან კი ისე მივეყვებით ცხოვრებას, თითქოს პასუხი უკვე გაეცემული იყოს. მერე... მერე თანდა-თანობით...

ლეიდი. რა, მერე?

30 ლი. მართლაც მიიღებ მოჩვენებით პასუხს.

ლეიდი. რა პასუხია ეს?

30 ლი. თავს ნუ იკატუნებო, თითქოს არ იცოდებო.

ლეიდი. საყვარელი?

30 ლი. (მზარზე დაადებს ხელს). დიახ, სწორედ ეს არის მორჩენებითი პასუხი, განა მარტო მე და თქვენ, ბევრი სულელი გაუბრაყვევია ამ მორჩენებითი პასუხს. ეს სრული ჭეშმარიტებაა, დღილი, და ჭობს იჩქურნო. (ლეიდი ჩაფიქრებულია, ვერს შესცქერის. ველი დახლის წინ დახალ სკამზე დაქვება). გენ ისევ იმ ქაქკობის პირას ვცხოვრობდი, როცა ერთ გოგონას გადავყვარი, თოხმხტივ წილის ვუყავი მაშინ და ისეთი გრძობა დამეფუფლა იმ დღეს, თითქოს ცოტას კიდევ თუ გავაცურებდი წავს ჰაობში, დიდი ხნის ნანარჩ ნაპირს მივა-დგებოდი.

ლეიდი. მაშ, პასუხი ის გოგონა ვამოდა, ქაქკობის პირას რომ შეგვლით?

30 ლი. თვითონვე მიიძულა, რომ ასე მერქმუნდა.

ლეიდი. როგორ გაიძულათ?

30 ლი. ქობიდან გამოვარდა დედობობილა — ისეთივე ტიტლიკი-კიბა, როგორც მე ვიყავი ჩემს ნაშვი. ერთხანს იდგა ასე, შონის სხევეში ვაგვეული, ცხახოთი ელვარე და კრიალა. ნივარის შიგნითა მზარე თვალებსა — როგორი თეთრი და პრიალაა, სადაფივით თეთრი? მისი კანიც ასე თეთრივე ელვად... ო, ღმერთო, თითქოს თვალწინ მიდგას, როგორც გადაფურჩანს ჩიტმა... ფრთების ჩრდილშია გოგონას სხეულს გადაფურჩანს... თავისი წრწილი ხშირ ერთი გაიჩქარია ჩიტმა პაერში... და თითქოს ეს ჩემი დატყერის ნიშანი იყო, გოგონამ გაიღიმა, შეტრიალდა, თავისი კიხში შეგრუნდა...

ლეიდი. ო, თქვენ მიყვებით...

30 ლი. მიყვებით... მიყვებით, როგორც ჩიტს თან მიყვება ბოლ-მე თავისი ბოლო. შეგონა, ის გოგონა მომცემდა პასუხს, რას-როც იმდენი ხანა ველოდი... მერე ამასიაც დავეყვებო! იმ

დღიდან მოვიდებოდი შეივთხავა უკვე ისეთივე ბუნდობლივ შეგრძნებოდა, როგორც პასუხი... და მერე...

ლეიდი. მერე რა მოხდა?

30 ლი. თხოველი წიხისმა სულაც მივატოვე იმპარობა, წამოვდი კუდიანების ჭანჭანობიდან, ძალიდ მომიყვია, ნავი და თოფი გადავიღე... ჩავიცი გველის კანის ქურთოვანი და ნიუ ორლანდისკენ გავსწრე... ამის შემდეგ მალე ავუდე ალლო ველოდებოდი.

ლეიდი. მიხვდა რას?

30 ლი. მინვდი, რომ გველისა და ჩემი ნანადროვი ცხოველების ტყვის გარდა, სხვა რამის უიდა-გაუიდავც შეიძლებოდა,

ლეიდი. არა, ეს არ არის პასუხი!

და გზის ადგილ, გავფუქე... აი, პასუხი...

30 ლი. მაშ, თქვენ მოთხარით პასუხი.

ლეიდი. არა, პასუხი არ არ ვიცი... ის კი ვიცი, რომ გზას-აცდენა პასუხი არ არის. ეს კარგად ვიცი. მეც რომ ასე ვეფიქრებდი — სხვა პასუხი არ არსებობს-მეთოც, ახლავე ვი-ფიქრე ჩების ხმა შეფიქრეს ან მორჩებოდა... (მალხაში კილაც ქალი შემოვარდებდა)

ქალი. შეიძლება თქვენგან დავარყო?

ლეიდი. დარჩეთო (ქალი ავტობოტანს მივა და მონეტას ჩაუ-სვლივს. ლეიდი კაფე-სალონიდობროს შედის. ველს მიმარტავს) კოკა-კოლა გამოიტყვე მაცივრიდან.

(ველი მარჯვნივ გაემარტება. იმ ფაჯა-ფუცის დროს, რაც ამ დღილის მისაგებად, ლეიდი და ველი გავგონებულები ჩანან, თითქოს იმას ჩაფიქრებდნენ, რაზედაც ეს არის ლაბააკობ-დნის ერთ-ერთი წუთის შეძლებ იქვე ქრებდა ავტობოტანის საყვირის ხმა შეოდის, დაფიქრეს ამ სველეს სიგანას).

ქალი. (ყურმილში) კატარების სახლი მომეციო! კატარების სახლი... დავით კატარია... ან ცოლი მისი, სულერიო.

(ქუჩიდან შემოვარდება ბიული)

ბიული. ლეიდი! ლეიდი! ლეიდი! სად არის? აგერ, კერო კატარია...

ქალი. დამავადო, თუ შეიძლებოდასი მძას ვურეკავ სწორედ მაგ საქმეზე.

(ლეიდი კაფეში სკამზე დაქვება) ვინ შემლაპარაკებდა? ძალიან კარგი, თქვენი დის კატარა გირე-ვიო. ბენწინის სადგურთან გაეჩრება კერო კატარის თავისი მანქანა და აუვირებს და აუვირებს... რაბომ, არ იყოთხავო? აქვია ქმარმა უარი უთხრა, ბენწინს ვერ ჩავის-ხამო, და უიხიბდა და აუვირებს უფრისწამებდა... ხალხს მოგარკო, ვეუარ გავიღო. მისებერ კატარის, როგორც ვიცი მათხიქენმა და თქვენ პირია და დედი, ამ საგაროცს მთვა-შობობო... უოველ შემთხვევაში, ჩვენ ასე ვიციდით ეს. (მანქანის საყვირის ხმა)

ბიული. (მეყოფილებით უსმენს, ავზნებულია)

ასე! ასე! უთხარო, რომ, თუ...

(შემოდის ლეიდი)

ლეიდი. მანქანიდან ჩამოვიდა და ახლა...

ბიული. ჩაჩაჩა!

ქალი. აი, ეს მინდოდა შემეტყობინებინა — ისევ გამოჩნდა ქანდაკა და აიკლო აუვირობა, ჩემი ცოლი ახლა შერის ურეკავ ბენწინის სადგურიდან (მალე გარეთ გადის და იყურება) ასე რომ, თუ კიდევ დაიპერს, ნუდარ იტყვით, არა-ვის გავუფრთხილებინებო.

(მანქანის საყვირის ხმა)

ლეიდი. (შემოხრუნდება) იმი იმი

ბიული. სად არის? სად ვიყავი?

ქალი. გირჩენიათ, იქნარო, დიახ, უსათოოდ, დღე პატევის გაცემთ თქვენც, მამათქვენცა; მისის კატარისაც, მაგრამ კერო-ლეს ვერ მოვმხმარებოთ ჩვენს სადგურში, ბენწინს ვერ მივიცილო, არ არის ამისი... ალო! ალო! (გაბრაზებით ჩამოკედებს ყურმილს).

ბიული. რა? ჩამოკითხავს წაახვანად?

ლეიდი. შერისგან დავფრთხილო! (ბიული კვლავ ქუჩის გადის, ველს კოკა-კოლა შემოავსებს, ლეიდის მიიქვებს და პიანო-ლუსთან დაიბრება. დოლი კართან მიდის და ბიულს გასძახებს) ჩემს შემდეგ რა მოხდა?

ბიულა. (გარედან) შეხედეთ, შეხედეთ, როგორ დასიენ და გამოითრის სადგურები!

(სხე ვაგრინენ ამ ამბით, რომ ლილი გადააქეწდათ. ღრინ-ცელი გრძელდება. დაბალი ქალი ისევ შემოვარდება).

დოლი. კეროლი სად არის?

ბიულა. აფთაქში შედის.

(დოლი ტელეფონს მივარდება) ბიულა. (ღვილისთან მივა) ლილი, სიტყვა მომეცით, რომ აქ თუ მოვადგე კეროლ კატრინა, არ შემოვუშვებთ, კარგი?

დოლი. არა.

ბიულა. როგორ? შემოვუშვებ?

დოლი. მაღაზიაში შემოსვლას ვერავის აუკრძალავ.

ბიულა. მაშ, იქნებ ეხვე ვაგინბრა, რადმე არ აუკრძალავთ?

დოლი. ჩუქ ვრცავ!

ბიულა. ვის ურცავ?

დოლი. აფთაქში ვრცავ. უნდა ვავიგო. მისტერ ღუმინსკი თუ ეტყვის უარს (მონეტას მოეზნის და ჩაუშვებს) ვარსკვლავი „თეთრი აფთაქი“ მომიცით (ფეხს დააბავუნებს) უკაცრავად: აფთაქი „თეთრი ვარსკვლავი“! ისე ვივლავ, რომ ენა ამერია. (ღული კოკა-კოლა ბოლს ველს უზერებებს, ბიულა ფანჯარასთან არის). დაკავებულია. გამოვიდა?

ბიულა. არა, ისევ აფთაქშია.

დოლი. იქნებ თვითონვე მიხვდენ და არ მოემსახურონ.

ბიულა. უსაქმანოა თუ დღეობს მიმიჩინო რომ მიადგეს ღუმინსკის ფული თუ დაუდო დახმარ. და ხელით ენაშა ეს წამალი მომიცეო, უარს იმასაც არ ეტყვის.

დოლი. ამას წინათ რომ ბრძანდებოდა აქ, მე დანაშაულებრივ ვიცი. „ლურჯი ჩიტის“ კაფეში შევიდა... ნახევარი საათი იქადა, მაგრამ არცერთი ოფიცანტი არ გაყვარა.

ბიულა. ეს სულ სხვა საქმეა, იმ კაფეში სულ ადგილობრივებზე არიან, ერთი უცხოელი არა მკვამ? (დოლი დახლოთან მივა) თუ უკვლამ არ შევკარით პირი, როგორ გინდა კაცო სახვადოლებთან მტყუთო. ავიკ, არ წუთში მიიხრა ღულიმ: თუ მოვიდა, მოვემსახურებო.

დოლი. ლილი მაგას არ აზამს.

ბიულა. თვითონვე მკითხეს აქ წუთში მიიხრა.

დოლი. (ცუბე წამოდგება, ამოაქვს მობრუნდება და უცუცისი): არა, ღმრთომანი, რაჟი თქვენ არ მოგწონს, მეც უარი ვუთხრა? არა, ისიც მომიწონს, რომ ეს ველური ვოკო სისხლს უშრობს თავის მძას!

(ამ აფეთქების შემდეგ დახლოში შებრუნდება).

დოლი. (ტელეფონთან არის). ჩუქ მისტერ ღუმინსკი დოლი მშა გელაპარაკებო, მისტერ „გოშია“ მქმას ცოლი! (წინა კარიდან შვილად შემოდის კეროლი), რა უნდა გათხოო — კეროლ კატრინა თქვენს აფთაქშია?

(ბიულა კაფეში გადის, კეროლი ველსკენ მიემართება).

ბიულა. (გააფრთხილებს) დოლი!

კეროლი. არა, იქ არ არის.

დოლი. რაო?

კეროლი. იქ არ არის-მეთქი, აქ არის.

(ბიულა კაფეში გადის, კეროლი ველსკენ მიემართება).

დოლი. აჰ... არაფერი, არაფერი, მისტერ ღუმინსკი. (გაბრუნებთ დაკიდებს ყურმის და კარსკენ მიდის).

(სიჩქარე. თავიანთი კუთხიდან ეველა კარის შესუკერის, კეროლს მთელი ღამე მანქანით უგზავრია, თმა აწუნო, სახე აღუწყო აქვს. თვალზე — ანთიბიოტი. მონიხულ ნადირსა ჰკავს — გაწირულს, მაგრამ არა შემუნებულს).

დოლი. (ბოლოს არღვებს დემოს) გამარჯობა, კეროლ.

კეროლი. ჰელო, ლილი.

დოლი. (გამომწვევი გულთაღობით) მე თქვენ ნიუ ორლანდში მგორნეთ.

კეროლი. ვიყავი, წუხულ.

დოლი. დ. მალე მობრუნებულხარო.

კეროლი. მთელი ღამე მოვჭრაო.

დოლი. იმ ქარიშხალში?

კეროლი. მანქანის სახურავი ამიხადა, მაგრამ ვაჩერებთ მანქანს ვერ გამაჩერა. (დაეჩინებთ მისწერებია ველს, მაგრამ ველი ასევე დაეჩინებთ

თვალს არიდებს; შებრუნდება, კოკა-კოლას ბოლს მიკვრავს (დღეს).

დოლი. (სულ უფრო და უფრო ღიზინდება). შინ ხომ არაფერი მომზადებ? ავად ხომ არავინა?

კეროლი. (თითქოს აქ არ იყოს) არა... არა მგონია, კიდევ რომ იყოს რამე, მე მაინც ვერ ვავიგებდი. ისინი ხომ... შეიძლება ავად?

დოლი. რა თქმა უნდა, დაქვიეთ.

კეროლი. (დახლოთან მივა და სკამზე დაქვდება).

ისინი ხომ ფულს მიხიან. ოღონდ აქაურებს გაცელო, ახე რომ, არაფერი ვიცი... (სიჩქარე. ველს ღინვად ვაგარებია ნი-შესიქვი) სიხვე უნდა მქონდეს, წნედიონია თუ ავიცილი... თი-პისი ყველაფერს ბურუსში ვხვდები...

(ისევ სიჩქარე, მხოლოდ სცენის სიღმიდან მოისმის ბიულასა და დოლის სისისინარია ჩურჩული).

დოლი. (ერთგვარი გაღიზინებით). ხომ არაფერი გინდათ?

კეროლი. თითქოს რამდენიმე მილის სიშორიდან შეუვრებლედ უყვლავარს...

დოლი. თქვენ გეყოხებით, კეროლ, აქ ხომ არაფერი გინდა-მეთქი?

კეროლი. უკაცრავად... დიახ...

დოლი. რა გინდა?

კეროლი. არა უნდას, დავიცდი... ნუ შეწუხდებით...

(ველი ნიშნად გამოდის, ღურჯი ფაქტო აცეო).

დოლი. რაბომ უნდა დაიცავო? რას უტყობ? მიიხარო, რა გინდათ და თუკი მაქვს მაღაზიაში, ახლავ მოვარობოვო! (ტელეფონს ზარი).

კეროლი. (ყუბნით) გამალობო... არაფერი...

დოლი. (ველს) ტელეფონს მხედვო, ველ.

(დოლი რაღაცს უჩერჩულებს ბიულას).

ბიულა. (წამოდგება). არა, უნდა დავიცავო და ჩემი თვალთი ენასო, რა იზამს.

დოლი. აჟი უთხრა, ყველაფერს მოვარობვო.

ბიულა. სულერთია, უნდა დავიცავო.

ველი. (ტელეფონში) დიახ, გახლავთ. ახლავ გადავცე (ჩამოკიდებს მისს და ლილის მიმართავს). მშა არის მაგისი. ვაფთა, რომ აქ არის და წაუყავნად მოდის.

დოლი. დევიდ კატრინა ფეხს ვერ შემოვადამ ამ მაღაზიაში? დოლი. რაო!

ბიულა. დევიდ კატრინა ხომ მაგისი საყვარელი იყო.

დოლი. მასხოვ, შენ მიიხარო.

დოლი. (ერთხელ მათკენ მოტარავს). ბიულა დოლი! გამე მიმალვო! დაევიტო რომ სისინებო? (დახლოთან მივა).

„ღურჯი ფრინველი“ წადით, იქ გარჩენიათ, ცხელ ყავასაც დაღვოთ და წაიქორავებთ კიდევ.

ბიულა. ეს პანდურსა მკავს!

დოლი. სადაც ჩემი ყოფნა არ სიმოხვენთ, იქ არც ვაჭერდები... სხვა დროსაც არ შევდამო აქ ფეხს. (დაღუნს და კარს ვაჭებუხებუხებ)

დოლი. (მტკრე პაუზის შემდეგ). აქ რად მოხვედით?

კეროლი. დანახების გადასაცემად!

დოლი. მე უნდა გამომიცი?

კეროლი. არა.

დოლი. მაშინ ანა? (კეროლი ვერ ლიდის მისმტერება, მერე კი ნელ-ნელა ველს გადაიტანს შუკრას). მაგას? მაგას? (კეროლი ოღინვ დააქვებს თავს). გადაეციო, მერე, გადაეციო დანახარები.

კეროლი. ცალკე უნდა ვუთხრა... ცალკე მოველაპარაკო. (ლილი საიდებოლდან შალს მოხსნის).

როცა იგი სხეულიდან ამოშვევთ, მათთან ერთად გულის ამოცემა...

დ ე ვ ი დ ი. არ... ციცილო.

დ ე ვ ი დ ი. სიცილილი მინდოდა... მაგრამ შენ რომ ვინდა, მაშინ კი არ მოდის სიცილილი, როცა არ ვინდა, მაშინ მოდის სიცილილი მინდოდა, მაგრამ რაკი არ მოვიდა, სიცილილზე ცოტათი უარესს დავუვაბულდი: შენ ზომ გაუიდე საყოფარითი თავი მეც ვაგვიდე ჩემი თავი მივიდე. შენ გუიდედე მეც მივიდე! შენა ჰქენი — მეც კახანა მაქციე, საყოფარითი თავიც...

დ ე ვ ი დ ი. არ... ციცილო.

(ძლიერ ისმის მანდოლინის ხმა — იტალიურ ჰანსს უკრავს)...
 დ ე ვ ი დ ი. მაგრამ ეს დიდი ხნის მზავია... რამდენიმე ხნის წინ ისეც მომიხდა იმ ადგილებში გავლა, კვლავ შევაღლე თვალი ტბის ნაპირს, სადაც მამაჩემს ვენახს ჰქონდა გაშენებული. გახსოვს? მამაჩემის ვენახს არ გახსოვს?
 (დღეილი ჰალს მისწერებოდა, ჰალი მამაჩემს ვენახს)
 არა, არ გახსოვს? ესეც კი არ ვიხსენებ?

დ ე ვ ი დ ი. ლიდი, სხვა... სხვა არც არაფერი მახსოვს...

დ ე ვ ი დ ი. მამაჩემის მანდოლინა, ხმლები, მამაჩემთან ერთად რომ ემღეროდით ვენახში...

დ ე ვ ი დ ი. მო, სხვა არც არაფერი მახსოვს.
 დ ე ვ ი დ ი. Core ingrafi! Come La Rosel მერე დავიამბებოდი ხოლმე და მამა მემხდა: „ლიდი! ლიდი!“ (დღეილიცან შეტრიალდება). როგორ უნდა გამოეცა პასუხი, როცა ტურები ერთბაშად გაიშრებოდა (ამოიხრებოდა). თვალში ვაგვიფართოვებოდა, ხელს პირზე აიჭრებოდა. თითქოს რაც ახლა თქვა, მწელი ანაბრია მისთვის. დღეილი ერთბაშად შეტრიალდება.
 (მუსიკა უცებ შეწყდება, ზემოდან ჭვიბი აკეთდება. ლიდი კიბისკენ გაემართება, კიბესთან შედგება და მოიხივებს) მიმიმე განსაცდელი არ მაგიწყდება ხოლმე. მეტად აღარ მოხვიდე აქ, კიდევ თუ მოვიდა შენი ვედურა და წახაყვანა სხვა გამოგზავნე, შენ არ მოხვიდე. აღარ მინდა, კიდევ ვიგრძობ აქ დანის ტრაილი (ხელს მკერდზე დაიდებს. ძლიერ სუნთქავს. დღეილი შეტრიალდა და კარსიკო მიდის. ლიდი ერთ ნაბიჯს გადადგამს მისკენ).

ოღონდ, ნუ შემობრალდები რეცე უცხო ქვეყნად ჩემი საქმე ავიტოვებოდა ზომ სედავს! გაზავსულე საყვარელიტროსოც ვაგხსნი — ვანახლებულს და გარემონტებულს; ეს ვახდება ახალგაზრდების თავშესაყარი ადგილი. ევალფართი უნდა დავამზავსო...

(დღეილი კარის სახელების მოკლებს ხელს, მაგრამ შეჩერდება, ისე რომ ზურგი ლიდისკენ აქვს მიქცეული) მამაჩემის ვენახს, იმ მთავრულ დაშვებს, როცა იკრიბებოდნენ, ღვინის სკამდენ და ღრის აბარებდნენ, როცა რაღაც რსეთი კარგი ჰქონდა, რაც მას შემდეგ არ გდარსებოდა.

დ ე ვ ი დ ი. ლიდი, — ის...
 დ ე ვ ი დ ი. რა?
 დ ე ვ ი დ ი. მართალია (კარს ვაღებებს).
 დ ე ვ ი დ ი. ასეა წადი, ნინოდა გავიყო, რომ ჩემი ცხოვრება არ დასრულდებოდა.

(დღეილი გადის, ჭვიბი კვლავ აკეთებს. ლიდი აღდგურზე გაქაჩავებული, კოპოგებულია. ხელი ნაბიჯით შემოდის ველი, ლიდი მიმინევი ვერ შენიშნავს მას).

დ ე ვ ი დ ი. (ჩერჩულით) როგორ გაიხსნა თუცა...
 დ ე ვ ი დ ი. რა?
 დ ე ვ ი დ ი. (კიბისკენ მიემართება). როგორ გავიხსნა თუცა? (ძლიერ ადის კიბეზე; სინათლე ნელ-ნელა ჰკრება).

მეორე სურათი

იმავე დღის საღამო ხანი. მზის ჩახლხლს დროა — დასავლეთით ცა გაწილდება, თითქოს ცეცხლი წავიკადა. ველი მარტოკა მალახიანი. ეტყობა წახასხლად ემზადება, მსხვილი ქალი კარს ვააღებს და იქვე შეჩერდება, ვერაფერს არჩევს, ეს ვი ტოლბეძია.
 დ ე ვ ი დ ი. (შეტრიალდება) გამარჯობა, მისს ტოლბეძია.
 ე. რაღაცა მომივინა თვალბეძე, ვერაფერს ვარჩევ.
 დ ე ვ ი დ ი. (მოუხსოვლებია) ხელს მოგაშველებო, დაგეხმარებო. ეტყობა მზის სხივები დღეილმას სახეზე, აქეთ რომ მოვიდილით.

(უცხისკენ მოსაზრებულ სკამთან მიიყვანს, მარჯვნივ დანა რასათს). აქ დაბარებო.

დ ე ვ ი დ ი. გმადლობო... დიდი მადლობა.
 დ ე ვ ი დ ი. პირველად რომ მომივაყვავეთ აქ, მას შემდეგ აღარ მინახებართ.

დ ე ვ ი დ ი. მღვდელს არ შემოვუვლია აქ? მამა ტურერს? შემობრალდა, უსათუ-ოდე შევედილი. ახალი ჩამოსვლილი-მეთი, თქვენივე ვუთხარი. ჭკარ არც ერთ მრევლში არ არის-მეთი... მინდა, რომ ჩვენს ეკლესიაში იარო.

დ ე ვ ი დ ი. დიდ პატივსა მდებო...
 დ ე ვ ი დ ი. ამაღლებს ეკლესიაში... ეპისკოპალურია.

დ ე ვ ი დ ი. ამა.
 დ ე ვ ი დ ი. ერთი ეს სურათი გამოვიღეთ, თუ არ შეუნახდებო.

დ ე ვ ი დ ი. აღარც (ჰალსებს შემოხაზს სურათს).
 დ ე ვ ი დ ი. ამა. ჩენი ეკლესია... ასე წარმოვიხატე ტოლოზე გადმოტანის დროს. ზომ იცი, ჭვიბი და ლიდი არ დადიან ეკლესიაში, და მინდა ჭვიბის საწოლთან დავაიციო... შეხედოს ხოლმე, იქნება სიცილილი წინ მაინც მიუბრუნდეს იესოს.

(ეკლესიაზე დადებს სურათს, დახლის მარჯვნივ, თიფონი ჩაეცეკვება და დიდხანს გულისყურით ათვალიერებს, ვი მრტირად ახეულა, ადგება, დაიბრუნა, სურათს დასცქერის, ისევ დაჩაქება. ეკლესიაზე გადმოდის და ისევ სურათს მიუბრუნდება).

დ ე ვ ი დ ი. (დიდი ხნის შემდეგ) ეს რა არს? აი აქ?
 დ ე ვ ი დ ი. შალი.

დ ე ვ ი დ ი. ამა... ეკლესიის შალი წითელია?
 დ ე ვ ი დ ი. არა... მაგრამ...

დ ე ვ ი დ ი. მაშინ, რაღაც დაბატო წითელი?
 დ ე ვ ი დ ი. მო, იცი არა... (მრტირად იცინის, ბავშვითი აღეგნება)...
 მო, მე ასე წარმოვიხატე, ასეთი ხილვა მეწვია. საგნებს იმ-გვარად ვხედავ ხოლმე, როგორცადაც წარმოვიხატავ, და არა ისე, როგორც ნამდვილად არის. გარკვენი ხელს მუდამ ვეკეთებ, რაც თვალს ეჩვენება, სინამდვილეში ისე არ არის. ხილვაა მთავარი... როგორ წარმოვიგახატება.

დ ე ვ ი დ ი. ამა. ხილვა ხილვა... (წამოდგება და ხაზგასმული სერიოზულით გააქნებს თავს).

დ ე ვ ი დ ი. სულ ასე ვხატავ, მიტოვან მემხანან ვიზიონერს.
 დ ე ვ ი დ ი. ამა.

დ ე ვ ი დ ი. (მრტირად სარაქით) ნიუ იორდანისა და მემფისის ვაჭრებებს სწორედ ამიტომ მოსწონთ ჩემი ნახატები. პრიმიტიულ სტილს ეძიებან. ერთი ჩემი სურათი ოლივიონ-პარის მუზეუმშია გამოიდგული, მთხოვეს — სხვა სურათებიც მოვიყვია, მაგრამ დავეითი ვერ ვუშვებო... ხილვას უნდა დავეღებო... ისე ვერ დავხატავ. ისე ვერც ვიციკლებდი.

დ ე ვ ი დ ი. მუდამ ჭკინდათ ასეთი ხილვანი?
 დ ე ვ ი დ ი. არა, რაც დავიხატე, მხოლოდ მას შემდეგ... (ერთბაშად შეჩერდება, თავისეუ პასუხის უზარბაძს მიხვდა. უცებ ორივეს სიცილი წასდებდა, მერე განაგრძობს ქალი, ელვას, დიდი მკერდი აღჩაქვდა, თითები ერთმანეთს გადახებურათებს და უცნაური ექსტრები გამოდის), საქმე ის არის, რომ... საქმე ის არის, რომ მე პერანგით დავიხატე ეს არის ევალისნიანი თხილი აქი, თხილი ახლავდა ქსოვილი, თვალზე მქონდა ჩამოვარდებულ, პერანგს ეძიებან ამა, ასეთი პერანგით თუ დაიხატე, ეს იმის ნიშანი, რომ ხილვები გეკვნიან, და მართლაც ასე მიხდა, მართლაც მქონდა ხილვები (შეჩერდება და სულს მოიქვიკვას: სინათლე თანდათანობით მკრიალდება)...
 სულ მატარა ვიფავი, როცა და მომიკვდა... სულ ერთი დღე იციკვება, ერთი დღისა მოკლე. იძულებული იყავნე შუალახისა მოვანდათი, რათა მისი სული ეტანათ.

დ ე ვ ი დ ი. ამა... (პირდაპირ უწის და ყურადღებით უსმენს, უღიმი).

დ ე ვ ი დ ი. მუდამე იყო, მღვდელი რომ მოვიდა, მონათლის შემდეგ წინდა წინდა სავსე თასი გავდომოცა თუ მოიხარა, ვადაღვარეთ — ოღონდ უსათოდ მაწავსო, არ ვაგვინე, შემეშინდა დამის სინამდვილე გარეთ გასვლა, როცა იქვე, გვერდით სიკვდილი იყო, და წყალი საშარბულოში ვაგივინე, ბავანში ჩავაფარე... მხეი ვაგარდა... საშარბულოში ბავანი ვაგვავდა, ერთბაშად ვაგვავდა საშარბულოში ბავანი.

(წინა კარდან შემოდის შერიფი ტოლბეტი).

ტოლბეტი. ფსუნია! აქ რას აკეთებ?

ვ.ი. ვახუშტობი.

ტოლბეტი. გიბი უნდა ვნახო ერთი წუთით, შენ მანამდე მან-
ქანში დამოლოდე (ტოლბეტი ხეშით გაემატება, ვი მძიმედ
წაიოდეება, სურათი აიღებს და დახსოვს წყა).

ვ.ი. ოჰ, იცით რას გეტყვით... რაც ხატვა დაიწყო, ქვენიერება
სულ სავანარო მერქენება ვერ აგისნით, როგორი, მაგრამ
სულ სხვა თვალით ვხედავ.

ვ.ი. ნუ ამისნით, კარგად მესმის თქვენი, სანამ ხატვას დაიწ-
ყებოდეს, აზრი არა ჰქონდა...

ვ.ი. რას? რას არა ჰქონდა აზრი?

ვ.ი. არსებობს.

ვ.ი. (შეივდეს და რბილად) არა, ნამდვილად არ ჰქონდა... არსებო-
ბას აზრი არა ჰქონდა... (სურათს გიტარაზე დადებს, თითონ
სკამზე დაჯდება).

ვ.ი. (წაიოდეება და მისკენ ვაემატება). თქვენ ამ საგრაფოში
ცხოვრობთ, აქაური შერაფის ცოლი ხართ. რამდენი საწინე-
რდების მოწმე ხართ!

ვ.ი. საწინედების!

ვ.ი. ცემა-ვეების!

ვ.ი. დიას!

ვ.ი. ღონების..

ვ.ი. დიას!

ვ.ი. ციხიდან გაქცეულ პატიმრებს როგორა გლტვდნენ ძალ-
ღობი!

ვ.ი. (პირველად შესსლო თავის სიცოცხლეში შიში გამოხატა) ცი-
ხის ძაღლები!

ვ.ი. დიას.

ვ.ი. გაქცეულებს გლტვდნენ!

ვ.ი. დიას.

ვ.ი. ნაუწნაუწ!

(წამოღებია დააპირა, მაგრამ ძალა არ ეყო და ისევ დაეშვა.
ველი ჩანებულად მალაზიას შეჰყურებს, მისი ცისფერი თვა-
ლები თითქოს ჩანებულა. მომდევნო დილაღით იგი შეჩერ-
დება ხოლმე, ბორძიოებს, სიტყვას ეტებს).

ვ.ი. (ერთი ნაბიჯით გვერდზე გადგება). ძაღლიმობა მუდამ
ფრთხილად რიდას. ზოგჯერ ნელა მოჰყვდება. ქარიშხალი ზოგჯერ
ნელა დაიჭრება. ჰია ღრღინს ადამიანის გულს და ეს ღრღინაც
ნელა ხდება...

ვ.ი. თქვენ საიდან...

ვ.ი. ი. საიდან ვიცი? მინახავს, ვიცი!

ვ.ი. შეე მინახავს მუც ვიცი!

ვ.ი. ეს წარმოადგენს ჩვენ პარტიის პირველი რიგებიდან გვი-
ნახავს ცის წინ ჩაიქცელება და ქალის ხელს შეეხება. კალთაში
ქალი შეტოვდება. ერთი სიტყვით, თქვენ თქვენს ბილვებს ხა-
ტავით. არც გიფიქრათ, არც გისწავლიათ, არც გაწაფულ-
ხართ, პირდაპირ დაიწვეთ ხატვა, თითქოს ღმერთი შეგონ
თქვენს თითებს (ნელა ასწევს თავის ხელებს ქალის კალთი-
დან)... და ეს პირველი ქვეყანა ქალის ორმა ნახმა ხელმა სი-
ლამაზედ აქცია...

(ციხეზე ტოლბეტი გამოჩნდება, დაბლა იყურება, ხმას არ
იღებს) დიას, თქვენ სილამაზე შექმენით! (რადღე უცნაური სი-
ფრთხილ ასწევს ქალის ხელებს და ტუნებთან მიიტანს. ქალს
სუნთქვა ეგვროს).

ტოლბეტი. (ხეშიდან) ეი!

(ვი წამოხდება, სენთქავეურელია, ტოლბეტი ციხეზე ეშვება)
სამე არაფერი გაქს?! (ველი უკან აიხივებს). აბა, ჩქარა,
(ამას ვის მიმართავს), მანქანაში დამოლოდე! (სანამ ვი ბორ-
ძიოთ — თითქოს ვერაფერს ხედავს) — ქუჩაში გავიღო-
ვას, ტოლბეტი ველს მისტერებია. მცირე პაუზის შემდეგ
განაგრძობს) გეხს ტრენებსა მობოვა, კარგად შემეხება შენი-
ვის (ველს მიუახლოვდება) და აი, შეგხვად კიდევ! (სწრაფად
დაუტრავს თავს და გადის).

(მბაღია ახლა თითქმის ჩანებულა. ტოლბეტი გავლის
შემდეგ ველი ნახავს აიღებს, დახსოვს შევა და თარხი შე-
მოდებს, მერე გიტარას აიღებს და დახსოვს ჩამოქვდება. ნელ-
ნელა კრება სინათლე, ველი უტრავს და „ცოტრ ბალახს“ მდგის)

მესამე სურათი

(ველი სიმღერას დაამთავრებს და ლეიდიე ჩამოდის ციხეზე.
ველი წაიოდეება და მწკნე აბეჭდვით ნათურას აანთებს).

ვ.ი. დიდხანს შერაფი ზემოთ.

ლეიდი. მირფი მიეცი. სულ გაგოფდა და დეარგა კუთა. საწი-
ნელ რადაცებს მუხუნება. ჩემი სიყვდილი გინდაო.

ვ.ი. დარწმუნებული ხართ, რომ ასე არ არის?
ლეიდი. სიყვდილი არავის არ მინდა. სიყვდილი საწინედება,
ველი.

(პაუზა. ლეიდი ფანჯარასთან მივა, ველი გიტარას აიღებს და
კარსიკენ გაემატება) მიღიხარო?

ვ.ი. დიას, დავაგვიჩერე.

ლეიდი. სად დაავაგვიჩერე? უნდა შეხედოთ ვინმეს?

ვ.ი. არა...

ლეიდი. მაშინ დაიცადეთ ცოტა ხანს, რამე დაუჯაროთ. ნერვები
მიმოშლად...

(უკანვე ბრუნდება და დახსოვს ჩამოყვრდნობა; გიტარის ხმა
ძლიერდება).

დღეს რა საწინელი სისულელეე წამოვროშე იმ...

ვ.ი. გოგოს ძმასთან?

ლეიდი. ჰო... როგორ დავიმიციე თავი.

ვ.ი. მაგისმა დამ მიხიხა, მოვედი რომ გაგაფრთხილოო. ვერ
გამიგია, რატომ?

ლეიდი. (ფეხსიკვლის მოსაზომებელ ქაშიზე ჩამოვდებოდა. ისეთი
რადაცა ვუხიხარ, რაც არ უნდა შეიქცა, თავი დამვიცოცრე...
(ორივენი თავთავიანთ ფეხრებს მიეცემიან. გიტარა კვლავ ოღ-
ნავ გასაფონად უტრავს).

ვ.ი. ამ ბოლო დროს, ერთი-ორჯერ ჩემივე ყვირილმა გამოზო-
ვია... მაშინვე გიტარას მოკლედი ხელი, ეს მამშვიდებდა...
რადაც ვერ შეგავიდე აქაორიკვამ... თითქოს რადაც საფრთხე
მიბოვს, მაგრამ... წახსოვს არ მინდა... (ერთბოშივე გაჩნდება).
(სისხს ძაღლის გამწრებელი ყეფა).

ლეიდი. ძაღლები აუშვებს... ვილაცა გაიქცა ციხიდან და გამო-
დევნენ...

ვ.ი. გაიქციე, ძმობოლო, თავს უშვებდი თუ დაგიჭირებს, მორ-
ჩა, ვეღარასიღებს გაიქცეო... ეს... (გიტარას ილთაში ამოჩ-
რის და კარსან მივა) ეს ცხადზე ცხადია... (ყეფა ძაღლის გა-
ფრთხილ ღრუნად გადაიქცევა). უ-უ-უ! დაიჭირეს... (პაუზა)
ახლა ნაუწნაუწ გიჩვენებ (პაუზა). ყეფა გრძელდება. სროლის
ხმა ყეფა შეწყდება. ველს ცალი ხელი კარის სახელოტრზე აქვს,
ლეიდი გახედვას, თავს დაუქმნებს, კარს გააღებს. ქარის სტეე-
ნა ისმის).

ლეიდი. დაიცადეთ.

ვ.ი. მან?

ლეიდი. სად მოეწვეო?

ვ.ი. როგორ?

ლეიდი. ღამეს სად აფიცი?

ვ.ი. გზისპირას სასტუმროში.

ლეიდი. მოგწონო?

ვ.ი. ამა.

ლეიდი. მაინც რა მოგწონო?

ვ.ი. თბილი ლოჯინი, ღუმელი, შპაზი, მაცივარი...

ლეიდი. ფული არ გინდათ დაზოგოთ?

ვ.ი. ვერაზოდებს ვერ მომიხიხრებია ფულის დაზოგვა.

ლეიდი. დაზოგავთ, აქ თუ დარჩებით.

ვ.ი. სად „აქ“?

ლეიდი. ჩვესოში.

ვ.ი. მაინც.

ლეიდი. (ნიშზე მიუთითებს) იმ ფარდის უკან.

ვ.ი. სადაც ტანსაცმლის ობობებენ?

ლეიდი. იქ საწილო დგას. მომკვდილი ქალი გვეწვა იქ, გიბის
პირველი ოპერაცია რომ გაუეთეს... დაბლა სახაზაროდ
გვექცა... ხელისთან მივიყვან და შპას დაავადებები — ცი-
ხაც, ცხლაც... ყველაფერს გავაკეთებ... კარგად მოეწყო

ბით... (წამოღდება, კიბესთან მივა. პაუზა. ევლი ხელს უწევს კარის სახელურს, ქალი მიმტრიალს).

ველი. არ მთავარს, როცა... დავაღებული ვარ.

ლიდი. ეს არაფერი დავაღება არ იქნება. პირიქით, მე დავარჩები დავაღებული. დამით უფრო მოსვენებულად ვიგრძობო თავს, როცა სხვა იქნება სახლში. მე სკეიფს გამოკეთებთ, თქვენ კი არაფერი დავიჭობათ! სასტუმროს ფული დავუგზავნებთ. რამდენს იბიფეთ? ათ დღისათ ვერაზო? მთლა, ორ-სამ თვეში იმდენი დავუგზავნებთ, რომ... (ხელს ფაროდ მოსახავს პაუზა, ვაიკრება და მშინვე გაწუმდება, თითქოს რაღაც ნახოთ...), მიდი, ნახეთ. თუ გავიგადებთ, სულერთია... (ველი რ იბიფს, ჩაქვრებულა)

ლიდი. (სტეიფი კანკალებს, ხელებს მკერდში მიხატებს...) ნეტა სად მიდის ეს სობოზ?

ველი. (ჩაქვრებულა). სითბო მაღლა მიდის ხოლმე...

ლიდი. თქვენ ხომ ძაღლის ტემპერატურა გაქვთ, სიცოცხეს ვერ იგრძობთ, არა? მე მცოცავ სულ გავლერიდი!

ველი. დიას...

ლიდი. (ველარ ითმენს). ადარ ნახათ იმ თაბს? იქნებ გამოგადგოს!

ველი. ვნახავ.

(წინთან მივა, ფარდას მოვფარებ. ნიშში სინათლე ერთება და გამოჩნდება უცნაური ნახტო: ოქროს ხე და ზედ წითელი ნაყოფი, ტრებზე — თეთრი ჩიტები. ქუჩაში გრუნები გაივლის საბავრო მანქანა, მანქანის შუქი შეყინულ ფანჯარას გაანათებს. ლიდი ხმაღლა ამოიხატებს, ლოთასა და ქიჭას გამოიღებს და დასხუბ დავაწებს. ოკეთი ხმაურით, რომ თვითონვე შეკავდება და მერტ გაიკრება. დასასამ და დასაბო ჩამოვდება, მაჩვიწით. ფარდას უკან სინათლე ჩაქრება. გამოდის ევლი. ლიდი ზის, კვლს არ უტყვებს, თითქოს გაქვავებულიყო. ევლი ხანტ ნახტით შევა დასაღში. გიტარას დადებს, ნაღლიანი, თითქოს კვლავ დაეუღლა ნაცნობი და მოსაღიღეღი იმდისნაკრებება. დახლს მკაღვე ჩამოვდება წყნარად, ბოლოს აიღებს და დაისხობს. სიცოცხლავან დავარაღებულ დახლის ფიტები პრეტუნებენ. ლიდის ხმა ჩაბრუნდება და წყვეტლია, მოქოამინდება ეტყობა.)

ლიდი. რამ? მოგვიჩინათ?

ველი. ნაჩუქარ ცხენს კიბოს არ უხსნავენ... ის სურათი მომეწონას, იქ რომ კიდა. ცნობილ სურათია... „სტეტებრის დიდა“. მა, მა, ამა ამოვირდება ამ სურათის სახალოც მე დაინებნა... სინათლის ენობა და ერთხელ კიდე შეხვედა მომინდება. როგორ მოხუხულა საწყალი გოგო — ეტყობა, სიცოც წყაღში!... არა, ეს სურათი არ დაშანებნებს.

ლიდი. ძაღლის ტემპერატურა და ასეთი თ ვუქაჯებებს უნარს გაქვთ, ეს სურათი რას დაიგოლით!

ველი. ვიხუზრებ.

ლიდი. მეც ვხუზრებ.

ველი. მაგრამ მე ხომ მარტოხელა კაცი ვარ. მარტოხელა მამაკაციები მოვარდნოლებად ჩაქვთ. ორ დღისათ თანსაღლებით კი არ მოიღან შენ...

(პაუზა. ლიდი დაღვს).

ლიდი. იმ თქენს გზისპირა სასტუმროში მიგავაფთო ქალები?

ველი. ჭერ არ მიმიყვანია. მაგრამ აქ მინდა თავი შევიხობოკო. ასეთ ცხოვრებას ვარ შეჩვეული. მუდამ დამით ვმუშაობდე ხოლმე ქალებში... ქალები დამით მომუშაებენ, ეს სულ სხვა ცხოვრებაა: აქეთ, დღისით მომუშავეებისაგან განსხვავებული.

ლიდი. დიას. ვციკო... წარმოამდგინა.

ლიდი. დამით და დღისით მომუშავეები თითქოს სულ სხვადასხვა ქალები ცხოვრობენო. ერთი ქალებია, ერთი სახელი აქვს, მაგრამ როგორც დღე და დღე, ისე განსხვავდებიან. არას რაღაც ევლური ჩენს ქვეყანაში, რომელიც მხოლოდ დამით მომუშავეებისათვისაა გასაგებო...

ლიდი. დიას. ვციკო.

ველი. ოცდაათი წლია ვარ... მაგრამ ერთბაშად შევცალა არ ხერხდება, საჭიროა...

ლიდი. დრო დიას...

(მოკლე პაუზა, რომელიც ჩნელი ასატინია ლიდისათვის)

ველი. (დასოღან ჩამოკრება). თქვენ დიდი ხიფათ მიუგვრებო... ლიდი... მაგრამ რატომ ვინდით, რომ აქ ვადმოვიდე? მანქანაში...

ლიდი. უკვე გიბნარათ, რატომაც მინდა.

ველი. ერთად რომ ვავატარო დამებნებ?

ლიდი. რა... დამის მალხის დასაცავად.

ველი. დამის დაზარა?

ლიდი. პო. დამის დარაჯად.

ველი. მარტოა მოსვენებული ვერა ხართ, არა?

ლიდი. რა ვასაკრიაო!... ჭრის სახოუღალან უდევს რეგულერი, მაგრამ იქნებ მეტი გატების მალხია, ვერ წარმოვდება... მე კი უცარილად მტო არაფერი შემოდისო. ვინ გაიკრებს ჩემს ევაროლს? ტელეფონის სადგურში დამის მორიგე გოგის საღათას ძლი უნდა სკრადეს... თქვენ რამდ დავაქვათ? ისე შემომკვეთით, თითქოს შეიქმნულა ჩემი ცხოვრება... კეთილი ხალხის არს ქვეყნად: მეც თვითონ... (გავიქვლო ზის სამაზე, ტუჩები მოუქვამავს; ხმაღლა სუნთქავს... თავს ეტხრებულა ჭრანის).

ველი. ეს კი ზემის, ლიდი, მაგრამ... ასე დაქოილი რატომ ხართ?

ლიდი. მან (მკვეთრად გოიკრებს და სკამის ზურგს მიიწვება).

ველი. პაიკ დაქოილი ხართ.

ლიდი. ვციკო.

ველი. დანმოდით. (მიუახლოვდება) კუნთები მოაღუნეთ. ვინ-დით, მანქანაცობებს ვაჩვენებთ — ერთმა ოსტეომატმა ქალმა მანქანა... მე თვითონ გამომიცედა.

ლიდი. რა მანქანაა ციკო?

ველი. კუნთების მანიპულაცია... მამინვე მოსვენებო... როგორც მოსვენებული სმი, ისე მოვიღუნებთ კუნთები (სკამის უკან ამოღდება, ლიდი მას ზეკვირის). შენდობით თუ არა?

ლიდი. ვინდობთ, როგორ არა, სახელები გენდობით!

ველი. მანც ცოტათი წინ გადაიწეო, მკლავები ასწიეთ და სკამზე მებრუნდით (ქალი ასე მოიქვება). თავი დაღუნეთ (თავზე და ცისურვე უტყავს ხელს), ახლა ზერბოლი, ლიდი (თავის მუხლს წელზე მაყარინებს ქალს და ქალი სხეულს უკან მოსწევს, ლიდი ერთს ვადისციკებს, შეშინებული).

ლიდი. მა, მა, მა, როგორი ზმა გამოსცა... თითქოს, თითქოს უნახვან შეუქმნელი კედლის ფიტები ტაკუნებენო, მა, მა (ველი ცოტათი მოუქვება).

ველი. კარგია?

ლიდი. ო. ძალიან... ძალიან... გმადლობო.

ველი. (ციკრზე უტყავს ხელს). აბრეშოვითი კანი გაქვთ. თანაც (სეთი თეთრი, იტალიელს არც ვაგნართ).

ლიდი. ამერიკელების უმრავლესობას იტალიელები უსათოდ შეავტრებენი მგონია. ზოგი მართლაც ეტია, მაგრამ უკვლავი არა... ქრესაც ბერს შეხვდები, სულ ქაქათა თეთრს... მა-მარების ვგარო შეავტრებანიც უკუნენ, დედაჩემისათ — თეთრები. მა, მა, (ეს უახრო და უმიზზო სციკლი).

(ველის დიდიხან ჩანს, რომ ესმის ქალისა, როცა იგი უტხრებულის დასავარავად ტრტებს. მერე მობრუნდება ევლი და დასხუბ ჩამოვდება, ქალთან ახლოს).

ლიდი. დედაჩემის დღდს და მომეტ-კანსიოღან ჩამოვდება ჩენთან, რათა ნახისვების სახალოც მომუქვარო... მე მინც მგინია, რომ აღმამინა როცა კვდება, უკვლავით მარტოა — ვინდა იუოს თავისიოღლები და ვინდა არა. პაუზა გოგო უკავი მაინც და მასოცს იმდენ ხანს არ მოაკითხა სიკვდილმა, რომ გადავავიწვდა კიდეც: ხმას არ იღებდა... იუო თავისთვის კუთხებო... მასოცს ერთხელ ვიკითხო: Zia ტრებსა, რასა გრძობს ხალხი, როცა კვდება-მეთქი. მარტო ვაუწვს თუ მოავტრებდა ამისთანა შევიცხა, მა, მა, მაღლა, მასუხუც მასოცს. ასე მოიხარა — მარტო გრძობენ თავსო. მე მგინია უკვე ნანობდა, რატომ იტალიაში არ დავჩირი და ჩემს ნანობ გარემოში არ მოვკვლიო (უკავშირე შეხვდეს ევლს, პირველად მას შემდეგ, რაც ნიშურ ჩამოვადეღ სტყავს... საბაზრონოც ვაქვს დადბა, ხელღოლანს მოვიყვან, შხამს მოვაწყობობო. ასე... (წამოღდება და დაბნეულად მიმორღება სკამს. ვაიი ეტყობა სულ სხვა რაღაცეაზე ფიტრებს). ზემით ვავალ, სუფთა თეთრფულს ჩამოვიტან, საწყოლს მოვიწყოლ. (შებრუნდება და მჭირო ნაბიფთ წევა, თითქოსი ვარბის კიბისკენ, ვაიი საკუთარ ფიტრებშია წასულყო

მეგრამ როგორც კი ქალი თვალს მიეფარება, იგი რაღაცას ჩაბუტბუტებს თავისთვის და საღაროსთან მივა. ხმაშლიდა ახელებს, რათა დეფაროს საღაროს უჯრის გამოღების ხმა — უჯრის გამოღების ზარის წყრალი მოჰყვება ხოლმე. გამოიღებს შემოიქაღაღებს და ისევ ჩაახელებს — უჯრის მიეტყვას. მეგრ გიტარას აიღებს და წინა კართი ზღაპრიდან გადის. ჩამოდის ლიდი, ხელში თორბუელი უქირავს. შუღბილი კარბად ნაფუფუნომგაგრეული სინდნე უშმოდის. ლიდი კართან მივა, გაუთავს გაიხადვას, გავა გრუთი და რჩემ დადებვა — ჩაბნელებულ გზას გახედავს ორჯე მხარეს. მეგრ გათფეხული შემოვარდება, იტალიური განიბნის, ფეხით ან მხრით მოიხუჯვარს კარს და თორბუელს დახაზუ ფაქრის, საღაროსთან მივარდება, გამოიღებს და ნახავს, რომ გაუძარცვავთ. გათფეხული მიეტყვას (საღაროს).

ქურდი ქურდი

(ტელეფონს მივარდება, მიღს აიღებს, ერთხანს ასე უქირავს ხელში, მეგრ აიღებს, ისევ კართან მივა გამწარებელი, გამოიღებს და კარში დადებვა — გასცქერას უეცარსკვლევი დამეს სინათლე ნელა ქრება. რძის გიტარის ხმა — ბლენი).

მე რ თ ხ ე ს უ რ ა თ ი

იმავე დამეს, გვიან შემოდის ველი, ხელში გიტარა უქირავს. ფრთხილ ნაზიფთ მივა საღაროსთან და ვააღებს. წიბიდან მოზრდლო დაბტა ფულს ამოიღებს, რამდენიმე გამოამარბს, დათვლის და საღაროსი დააბრუნებს, დანარჩენს გველის ტუპავს ქურთუქში ჩააღებს. უღვეს უშეშოდან ფეხის ხმა მოსმის; აცხეუ სინათლე დაეცემა. ეღეს სწრაფად მოცილებდა საღაროს, კიბეზე გამოჩნდება ლიდი, თეთრი ატლახის ხალათი აცვია, ხელში წიბის ფარანი უქირავს.

ლი დ ი. ვინ არის?

(მუსიკა ყვდება)

ველი. მე ვარ.

ლი დ ი. (ფარანს წინაშე) ო, ღმერთო ჩემო, როგორ შემეზინეთ!

ველი. არ მელოდით?

ლი დ ი. როგორ უნდა გამეყო, თქვენ იყავით თუ სხვა ვინმე!

ველი. თქვენ თითქმის ოთახს შემოთავადათ.

ლი დ ი. ისე წახვედით, არ გითქვამთ — გინდოდათ ეს ოთახი თუ არა.

(დაბლა ჩამოდის, ფარანი კვლავ ველისთვის აქვს წინათებული)

ველი. ავი გითხარით — ნახუქარ ცხენს კიბილებს არ უსწრქავენ-მეთქი!

ლი დ ი. შევედმით პირდაპირ გეთქვათ — დაგლოდებოდით თუ არა.

ველი. ვიფიქრე, თავისთავად იგულისხმება-მეთქი.

ლი დ ი. თავისთავად არაფერი არ იგულისხმება.

(ველი ნიშისკენ მიდის)
 (მოკაცად, ჩამოვალ... (ჩამოდის. ფარანს უშეი კვლავ ველის სახეს ეცემა).

ველი. დამარბავეთ მაგ ფარნით (იციან, ფარანს უშეი კვლავ მის სახეს ეცემა. ველი ისევ ნიშისკენ მიდის).

ლი დ ი. ლიდი არ გამიშლია, არ გელოდით.

ველი. არა უშავს.

ლი დ ი. სანამ თორბუელს ჩამოვრანდი, თქვენ წასულხარბო.

ლი დ ი. პო, რიან... (დახლიდან თორბუელს აიღებს).

მოფიქრე, მე თითონ ვაგილო, ხვალ კი ახალი ნოქის მომებ-მა დაგვარებოდა (თორბუელს გამოამომებს და ნიშისკენ მიდის). იღბლიანი დამე შემხვდა (ფულის დასტას ამოიღებს).

ლი დ ი. მუი! (ველი ნიშის ფარდასთან დგას, ლიდი მწვანე აბა-ეურთან ნათურას აანთებს, საღაროსთან) საღარო გააღეთ!

ველი. რატომ მეთათხები?

ლი დ ი. ერთი წუთის წინ ზარის ხმა გავიგინე, იმიტომ ჩამოვიღე.

ველი. პირდაპირ ასე — თეთრი კიბონის ამარა?!

ლი დ ი. თქვენ გააღეთ საღარო!

ველი. აბა, სხვა ვინ ვააღებდა!

ლი დ ი. სხვა ვერავინ ვააღებდა... მეგრამ საღარო მინდა!

(უჯრის გამოაღებს და სწრაფად ითვლის ფულს. ისეა ავხენ-დობს, რომ კანკალებს).

ველი. ლიდი, როგორ მოხდა, რომ ფული ამაღამ სიფსოში არ შეინახეთ?

ლი დ ი. ზოგჯერ მავწყდება ხოლმე.

ველი. დაუფერობია.

ლი დ ი. რატომ ვააღეთ საღარო?

ველი. ორჯერ ვააღე ამაღამ: პირველად — წასვლის წინ და მეორედ — როცა დაბრუნდი. მაშინ ცოდადონი ფული ვისხებე და უსაენე დავაბრუნე. დანარჩენი ავირ მქვს (ფულის დასტას ახეწებს) ხუთჯერ ზღუნებდ მოხსენი ბანკი. ამ ნადავლის წყალობით ეთახანს შემეძლია მისყენებული ვიყო... (ფულს ისევ კიბეში ჩააღებს).

ლი დ ი. მებრალბით.

ველი. გემარბლებით?

ლი დ ი. მებრალბით იმიტომ, რომ არავის ძალბებს თქვენი შეველი. თქვენმა უცნაურობამ ამიჩვენა გული და დამიანერგეს. თქვენმა უცნაურმა ლაპარაკმა... გახსოვთ, ჩიტებზე რომ მიყვებოდით — ფეხები არ აქვთ და ქარზე სინათლო? მაშინ ვიფიქრე: თვითონვე არის ის ჩიტი, რომელსაც ფეხები არაქვს და იძულებულია ქარზე იძინოს-მეთქი. მაშინ ამიჩვილდა ჩემი სულელი იტალიური გული, მომინდა რითიმე დაგხამებოდით... სულელი ვარ!.. მივიღე კიდევ, რაც მეუთუნოდა! სანამ ზემოთ თქვენი ლოგინოსთვის თეთრბუელს ვარჩვიდი, თქვენ გამარჯობეთ! (ველი კარისკენ დადაგმავს ფეხს) ამ იმედის გაცხუბობითაც კი სულელი ვარ.

ველი. (შეზრდება, თორბუელს დახაზუ მოიქნებს). მე — თქვენ გაგიკრუეთ იმედი, თქვენ — მე!

ლი დ ი. (დახლიდან გამოვა). მე რატომ?

ველი. არავითარი საწოლი იმ ფარლის უკან არა დგებულა, ახლა ჩააღეთ.

ლი დ ი. იყო... საჩიის უკან ეგლო, დაეცალო.

ველი. არა, არც საჩიის უკან უთვალა, როცა თქვენ მითხარით: სამჭერ გამომეოეთ, მიდი და...

ლი დ ი. (შეაწყურინებს). ვანებდ დავტოვე ფული საღაროში, გამოეცადეთ, თქვენი ნდობა თუ შეიძლებაო.

ველი. მანდვია მთელი ფულიო.

ლი დ ი. არა, არა, არა. ახარა, თქვენი ნდობა არ შეიძლება: და როცა ვინმეს ვერ ვენდობი, ის აღაკე მინდა.

ველი. იუკი! სარეკომენდაციო ბარახს არც მოველი თქვენწან.

ლი დ ი. მოეცემო სარეკომენდაციო ბარახს. დავერე, ეს ჭაბუკი დიდი მოკაყუა-მეთქი; ოლონ იმას კი ვეღარ დავერე — თითქმის მუყათა და პატოსანი აუთო. დავერე წაღმომეუვეტო. ლი კაცო, თუ მიუშვი ენად გაეყრივება, ხელი კი საღაროსკენ გაუბრძნო-მეთქი.

ველი. იმაზე ნაქლებს ავიღე, რაც თქვენ გეპარათო ჩემი.

ლი დ ი. სიტყვას ბაზუ ნუ ავღებთ. კარგად გხედავთ, რაცა ხარო.

ველი. მეც კარგად გხედავთ, რაცა ბრძანდებით, ლიდი.

ლი დ ი. რა ვარ?

ველი. მარტოა გითხარათ?

ლი დ ი. ერთი სული მქვს, სანამ ვაგიკონებდ.

ველი. არც თუ ის ახალგაზრდა... მამაკაცების აულერს მონადრებულ... რომელიც უუოვანოდ დაიქირავებს ქურიდან შემხვევით მოვალე უცნობ მამაკაცს და ორმაგ საქმებს დააკისრებს, მაგრამ ორმაგად არ აუხალაურებებს: დღისით — თაღლიშ ტრადიცი, ღამით კი — ლოცნა...

ლი დ ი. არა, არა, ღმერთო არ გამიწყრეს (ხელს ასწევს, თითქმის უნდა დაარტყას)... ო. უხადრუკო კაცუნა... (სიტყვები აღარ ყოფინის და მუშტებს დაუშენს. ველი მჯავს დაუქვრს, ქალი ერთხანს ცდილობს დაუსტებტ, მეგრ ქალგამომუშვეტო სკამზე დაეშვება, ქვითინებს, ვაფრ ფრთხილად და თვათხიანად მოიშრებო, მის ხელსებს).

ველი. ეს ბუნებრივია. თქვენ ხომ მარტო ხართ...

ლი დ ი. (თავს დახაზუ დაამბობს და ქვითინებს) რატომ მობარუნდით?

ველი. რათა ფული უსაენე დამებრუნებინა და თქვენ უფლება

არა გქონდათ, უსინდისო და უმადური გვერდებინათ...
(გეტრას აბღეს და კარისკენ მიდის, ქალი სულს მოიბრუნებს, წამოვარდება და გზას გადაუღობავს — ხელგას გაშლის, ვარკველით აკვერება კარს).

ღიღი. ნუ, ნუ, ნუ მიღობა... უფროდ არ შემოიძლია...
(ჩამდენივე წამით ათავლები შეკურნებს ცეც ქალს, ქალს უშვალავს და წრფელი განცდა გულს მოუღობოს, მოიბრუნდება და ნიშისკენ გასწევს, ფარდას გადასწევს და ქალისკენ მიიხედვება).

სიცოცხლე მუხრს... სიცოცხლე მუჭურია...
(გამოსი გეტრასი ნელი ხმა — „სულიის სატრფიალო სიმღერა“... ცეც ფარდას ჩამოუშვებს და სინათლეს აანთებს — ფარდა გამკვირვავდა, ჩახს, როგორც ჩამოვდება, ხელში გიტარა უტოვებს. ლედი თეთრულს აბღეს და მონუსხული ბავშვითი ნიშისკენ მიდის. შესასვლელთან შეჩერდება, ცეც გადაუწყვეტია, თავს ებრძვის, მაგრამ ამ დროს ევლი ჩურჩულით წარმოთქვამს სიმღერის სიტყვებს ისე აღურსიანად, რომ ქალი ძალს მოკრებს, ფარდას გადასწევს და შვევა ცეც ნაღვლიანად შეკურნებს. ქალი ფარდას ჩამოშვებს, ბუნდოვნად მოჩანს ნახატა — ოქროს ხე, თეთრი ჩიტები, წითელი ნაყოფი, ჩამდენივე წამს კიდევ ისმის გეტრასი ნელი ხმა. ბერე შეწყდება. სცენა ჩანხუნდება, მხოლოდ ფარდა მოჩანს).

მესამე მოქმედება

პირველი სურათი

ადრე დილაა. დიდი შაბათი. ნიში განათებულია, ნახევრად ჩაცმული ევლი საწოლის ძვიდზე ჩამოვარდა და სივარტესა სწევს, კიბეზე ლედი ჩამოხრბის, მლიეს სუნქივას, თმა აწეული აქვს, საღამური ხალათი და ფლოსტები აცვია. შეშინებულია, ჩურჩულით ეძახის ევლს.

ღიღი. ევლი! ევლი! კვეთი ჩამოღის!
ევლი. (ნამბინარევი ხმით) ვინ? ვინ ჩამოღის?
ღიღი. ჩემიბო.
ევლი. ჩემიბ?
ღიღი. ბო, ღმერთიანი, დაბლა ჩამოღის.
ევლი. რა მოხდა ბერე?

ღიღი. ღმერთო ჩემო! ჩქარა ადგი და ჩაიცი. რე ოხერმა მომშეღობა ქალმა უთხრა, დაბლა ჩასვლა შეგიძლიაო... გინდა ასე ტიტლივანა გნახოს ღოგინში?

ევლი. არ იცის, აქ რამ ვიძინებ?
ღიღი. ეს არავინაც არ იცის, პარტო მე ვციც და შენ.
(ზემოდან ხმაური ისმის). **ღმერთო, მოიდან უყვ.**

მომვლელი ქალი. ნელა, ნუ გეჩქარებთ. თითო საფეხური.
(კიბეზე ფეხის ხმა, ნელი, ფრატონი, მომვლელი ქალის პროფესული, გამაზნევებული დაღუნება).

ღიღი. (აღფრთხალია). პერანგი ჩაიცი, აქეთ გამოდ!
მომვლელი ქალი. აი, ასე, ნაბიჯ-ნაბიჯ, თითო საფეხური, მე დამეურდნითა და ისე გადაადგიტ ნაბიჯი.

(ევლი წამოვარდება, ცეც კიდევ არ გამოვხიზრებულა ძილისაგან, სუნთქვაშეკრული ლედი ფარდას გადასწევს და ზემოდან ჩამომხედვლებს გამორჩენდება კიბის მუდანზე. ლედი აბაქაგამოცილდ მობრუნებული ქომუნებს, ნაბიჯადევაღ იღობება. ცეც და მომვლელი ქალი — მის პორტერი — რომ გამომჩნდება კიბის მოედანზე, ერთიანად ცახე მისრილად ღრუბლებთან მუხე გამოაქვება, ცერო ფანჯრიდან შემოვლირება სინათლის ჩქებმა ეს ორი ადამიანი განათა. უცნაური და შემაძმარუნებელი შესახედავები არიან: წოწოლა კაცი, რომელსაც ტომარასავით ჰყოფია ძველი, შავი კოსტუმბი, გაყვითლებული სახეზე ბორბიად ეუღლას თვალები, პატარა, მსხვილ დედაცას დაყრდნობა; დედაცას ვარდისფერი თუ ფროთიონისფერი თმა აქვს, თფერი ვახამებული ხალათი აცვია, და მომაკვადევებისაივს დაქორავებული მომვლელების დამახასიათებელი გამაზნეველ-გატკილებული ხმით დაღუნუნებს).

მომვლელი ქალი. შეხედეთ, ჩვენი კარგი და ნათელი მზეც ამოვიდა...

ღიღი. მისს პორტერ... აქ ცოვა, მგონი.
ქეიბი. რა მინდაო?

მომვლელი ქალი. ცივია აქა.
ღიღი. ჩერ... ჩერ... არ გამოხარა საქმოდ მარე...
მომვლელი ქალი. ასე გადაწვიტა, უსაბოოდ უნდა ჩავიდო, მისის ტრანეს.
ღიღი. ცივი, მაგრამ...
მომვლელი ქალი. რაკი დაიღინა, ველორე ცხენიც ევლად დამაგარებს ახლა.

ქეიბი. (არაქამგამოცილია) აქ შევისვენოთ ერთი წუთით...
მომვლელი ქალი. კი, ბატონო, შევისვენოთ ერთი წუთით.
(ხელგელორ პალმის ქვეშ გრძელ სავაზე ჩამოსდებიან. ქეიბი ისე შეკურნებს ფანჯრიდან შემოვირდო სინათლის ჩქებს, როგორც მტინეაზე ბებერი მომაკვდავი მტეტი. ნიშოდან ხმა გამოდის, და ამ ხმის ჩახახმობად ლედი ხან უცნაურად გაიციუნებს, ხელგს აღმუნებს, კიბისთანა და ძალათა ახველუნს).

ქეიბი. ხომ არაფერი მომხდარა, ლიდი? რატომ ხარ ასე აგუნებული?
ღიღი. სასწაული მგონია!
ქეიბი. რა გგონია სასწაული?
ღიღი. ღმერთო რომ ჩამოხვედო.
ქეიბი. გეგონა, ველორადეს ჩამოვიდოდი, ხომ?
ღიღი. ასე მაგედ თუ ჩამოხვედი, ეს არ მგონია, ქეიბ. თქვენ რას იტყვით, მისს პორტერ, გეგონათ, ასე მაგედ თუ ჩამოვიდოდა?
(ქეიბი წამოვარდება)

მომვლელი ქალი. წავიდეთ?
ქეიბი. წავიდეთ.
მომვლელი ქალი. მშვენივრად არის... ფიცარზე დააკაუნეთ, არ გათვალდით.

ღიღი. ბო, დავაკაუნოთ ფიცარზე, ფიცარზე დავაკაუნოთ!
(სავანგებოდ მავრად აბრახუნებს დახლზე).
(ევლი ნიშოდან გამოღის, მომვლელ ქალზე დაყრდნობილი ქეიბი ნელა მოფრტყუნებს).
ფრთხილად, ქეიბ, არ გადაიპიჯო. ზედმეტიც არ შეიძლება, არა, მისს პორტერ?

მომვლელი ქალი. ჩემი მეთოდი ასეთია: პაციენტი სულ უნდა მოძრაობდეს.
ღიღი. (ველს ჩურჩულით) უვა დუღს. გადმოდვი ეს ოხერი ხა.
უვაე (შეშინებული ვესტი ანბუნებს ევლს, ნიში შედიო).

ქეიბი. ვის ელდაარავლი, ლიდი?
ღიღი. არა, ჩვენს ჩვენს. ნოქარს! სკამი მოართვი-მეთოც, უფთხარა.

ქეიბი. ვისაო?
ღიღი. ევლს, ევლს, ჩვენს ნოქარს. ევლს ხომ იცნობ?
ქეიბი. ჟერ არ ციცნობ. ისე კი ერთი სული მაქვს, სანამ გავციწნობდე, ხად არას?

ღიღი. აფერ, აფერ არის, აქ არის ევლი.
(ველი ნიშოდან გამოღის)
ქეიბი. ჩიტეით წამოვჩენილა დელდადრიანად.

ღიღი. ადრიანი ჩიტე მანდლს დაიქერსო.
ქეიბი. ნამდვილად ასე, მაალი ხად არას?
ღიღი. (ხმალოდა) ბა, ბა!
მომვლელი ქალი. ფრთხილად! ნაბიჯ-ნაბიჯ, მისტერ ტორენს...

ღიღი. ეველზე მეტი ხალხი საღადგომოდ მოაწევა ხომღმე მანდაზას — თითქმის ისეთივე ვაქრობა გვაქვს, როგორც შობის დღეებში, ზოგჯერ მეტიც, მუშტარს ევლარ ავუღვარო... და ევლას კოხოვე, ნახევარი საბოთი ადრე მოსულეთო.
(ქეიბი ფეხი შეუვლბა და კიბის ძირში წაიფორბოლბს. ლედი შეკეცუნებს, მომვლელი ქალი ქეიბისკენ გავარდება, ევლი მოასწრებს და წამოაყენებს).

ევლი. ნელა, ნელა.
ღიღი. ღმერთო ჩემო!
მომვლელი ქალი. ოპ, ოპ.
ქეიბი. არაფერი მტეცენა.
მომვლელი ქალი. დარწმუნებული ხართ?
ღიღი. დარწმუნებული ხარ?

ქიბიბი გამიწვითი (განაგებავლება და დახლს დევერდნობა, ქიშინებს, სახეზე ბორბოტი ღრმილი აღებუქვდება).

ლიდი. ო. ღღეროთი ჩემო, ო. ღღეროთი ჩემო...

ქიბიბი. როგორი მუშაა?

ლიდი. მშვენიერი, მშვენიერი.

ქიბიბი. წინანი ბიჭი ჩანს, გოგონა არ აწუხებენ?

ლიდი. როგორც კი დამთავრდება გაკვეთილები, გოგონები ბუზებივით იხვევიან ჩვენს მაღასას.

ქიბიბი. უფროსები? გათხოვლი ქალებს არ იზიდავს? სწორედ გათხოვლები არიან მუადვლები—დასცინვლები ქმრებს ფულს და აქეთ-იქით ფანტავენ... რა წამაგერი გაქვს, უმწვილო? რამდენს გიხბი?

ლიდი. ოცდარობსა და ორმოცდაათს, კვირაში.

ქიბიბი. იაფად აფეკვინია.

ველი. საკომისიოსა ვიღებ.

ქიბიბი. საკომისოს?

ველი. დიას, მოგების ერთ პროცენტს.

ქიბიბი. ეს არ ვიცი.

ლიდი. დარწმუნებული ვიყავი, ვაქრობს გამოაცოხლებლდა... ასეც მოხდა...

ქიბიბი. წარმოიადგინა.

ლიდი. ველი. სკამი მოართვი ქეიბს. ფხვზე ვერ გაძლებს.

ქიბიბი. არა, არ მინდა დაქობა, ახალი კაფე მინდა ვნახო.

ლიდი. პო, პო, მარაღალი ნახე, ერთი ველი, ველი, სინაღლ კაფეში მინდა, კარვად დათავაღეროს ქეიბმა, როგორ მოვაწვევ-მართალი თუ გინდა, თავი მომაქვს ამ კაფეში (ველი წევა და კაფეში სინაღლს ანიშებს) შედი, ნახე, ქეიბ. მართალი მუამაყეა! (ქეიბი ერთის წამით შეხედავს ლილის, და მერე კაფესკენ წაფრტვუნდება. ჭეჩხიდან კალიობის ხმა შემოდის — ვერ ოღ-ნავ ისმის, მერე სულ უფრო და უფრო ძლიერდება. მისს პარტურს პაციენტისთვის ჩაველია მულაეში ხელი და მიპყვება).

ველი. (ღუღის მიუბრუნდება) სიყვლილსა მავს.

ლიდი. (ველს მომორდება) ჩუხა!

(ველი დახლში შევა)

მომვლელი ქალი. ძალიან ღამაზია, არა?

ქიბიბი. დიახ, შედარებულია.

მომვლელი ქალი. ამისთან ჩემს დღეში არაფერი მინახავს.

ქიბიბი. სხვასაც არავის უნახავს.

მომვლელი ქალი. (მალაზაში შემობრუნდება) ვინ შელებდა ესენი?

ლიდი. (გამომწვევად) მე თვითონ შევლებ, ჩემი ხელით.

მომვლელი ქალი. რასა ბრძანებთი ნამდვილად დიდებულია! (კალიობის ხმა სულ უფრო ძლიერდება)

ქიბიბი. (შემობრუნდება მალაზაში) ნეტა ცირკი ჩამოვიდა თუ კარნავალს მართავენ?

ლიდი. რაზე კითხვობი?

ქიბიბი. არ ვიცი, რა ამბავია ქუჩაში, იტყობა ცირკია.

ლიდი. არა, ცირკი არ არის. ეს სარტკლმო მოწოდებაა — ტორენსის კაფე იხსნება ამაღამ!

ქიბიბი. რა არის?

ლიდი. ჩვენი კაფეს გასწავლ მუღობივინ ხალხს; მოვიღიან გლორიოუს კოლს, სანსტელს, ლიონის... ახა, აქ მოდი, ჩქარა, დანახე, ქეიბ. სწორედ ჩვენს წინ არიან ახლა. (აფხვებუდო, კართან მიბრუნებს, გააღებს, მუსიკა უფრო ახლოდან მოისმის აქამაღამ).

ქიბიბი. ხედავო, რა უჩინალი ცოლი მუავს, მისს პორტერ, როგორა გგონივ, რა დამაქდება ეს ზებრი ღრინაცილი?

ლიდი. გავკეარდება, ისე ცოტა ჯდება (ისტრეიკული გზნებით ლაპარაკობს) თითქმის მუქოთა.

ქიბიბი. მაინც?

ლიდი. (კარს მოყვავს) არაფერი — შეიდი და ორმოცდაათი საათით სამ ქალაქს შემოვიღიან საგრაფოში! (კალიობის ხმა მიწედა).

ქიბიბი. (უსიტყუო გამაქვიანარებით) ხედავო, რა უჩინალი ცოლი მუავს, მისს პორტერ! მა, არა მუავს უჩინალი ცოლი! (კაფეში სინაღლს ჩაებრბობს) მაფის მამაც — იტალიელი ბუტლივერიკი — უჩინალი იყო, სანამ არ დაიწვა (ღუღის კენესა ადმონ-

დება, თითქმის დარტყესო, ქეიბი ნელა განაგრძობს კაფესკენ მიახენი ღიმილი გადაკერება). ვენახი ქონდა მოვარაგტანსა...

ჩრდილო სანაიროზე, ახალი კაფე მოვადით იმ ენებს მაგო-ლებს. მაგარა ბერაკოვს შეცდომას როგორც, დღეი შეცდომა მოუ-ღდა, ნახვებდა მინდა სახმელი და დავწეო. ჩვენ თვითონ წაუყუდლო ცეცხლი და გასაფუეო — სახლი, ვენახი, ბა-ლიც... თვითონაც შვი გამოიშუვა, როცა ცეცხლის ჩაქრობას ცილოლობა (მობრუნდება) მე გმონი, ღრთა ზემოთ ავიდო.

ლიდი. ი. ჩვენაო? ასე სიქვი?

ქიბიბი. გმონი გრძენხვა მომდის...

მომვლელი ქალი. (მულაეში ხელს ჩააღებს) წაივადო, ზემოთ ავიდო.

ქიბიბი. ზო, ზემოთ მირჩევია.

(კიბიბივ მიღან, კვლავ მოისმის კალიობის ხმა)

ლიდი. (თითქმის ყვირილით) ქეიბ, ჩვენაო? ასე სიქვი, ჩვენაო?

ქიბიბი. (კიბის ქვემოთა საფეხურთან შედგება და მოიხედავს) ჰო, ასე ვთქვი, ჩვენ თვითონ ვენით-მეთივ. არ შეგზობა, ღე-ლი.

მომვლელი ქალი. თითო-თითო საფეხურით, ნელა, დამშვი-დებოთ.

(ნელ-ნელა ადინ კიბეზე. კალიობა ზედ მალაზის წინ ჩაივლის, მორანს კიდევ სტენის კოლუნი, რომელიც მეგავთენში ჩამა-ხის).

კალიობის ხმა. არ დაგაყრუებო, ხალხო! — ამ საღამოს სახე-ოში იხსნება ტორენსის კაფე. უფავს ხმა, სარტკლები!... არ დაგაყრუებო — კაფეს გასწავლ გეღან.

(ქეიბი და მომვლელი ქალი აღარ ჩანან, კალიობის ხმა თანდა-თანობით მიწედა. უცებ ზემოდან ხრიალის ხმა მოისმის. მომვლელი ქალი კვილით ჩამოიბის კიბეზე).

მომვლელი ქალი. სისხლი, სისხლი ამოახს! (ტელეფონს მიგარდება) ექიმო ბოუენანი! (ღუღის) თქვენმა ქმარმა პირი-ად დასხლი ამოახს.

(სივე მოისმის კალიობის მღღერი ხმა);

ლიდი. (ტყობს, არ გაუგონია მომვლელის სიტყვეთ. ველს მი-მართავს) გოგონე, რა თქვა? ჩვენს ვენით, ჩვენ წაუყუ-დობო ცეცხლი სახლს, ვენახს, ბაღს... ბერაკოვი ცეცხლის ჩაქ-რობს რომ ღამობდა, მაშინ დაიწვა... (სინაღლ ნელ-ნელა ქრება. კალიობის ხმა მიწედა).

მეორე სურათი

იმავე ღლის საღამო ხანია, შიის ჩასვლის დრო, ფარდის ახ-ღისას ველი მართა სცენაზე. ბოძით დასობილა სტენის ცენტრ-ში, საშობოდა, და უტარებდობო. როგორც ნადირი იუნოსავს ბოლ-ში საშობოდა, რა განიხება. მოკვნივ გაიხებდა ქუშაღ, რაღა-ცას ჩაღამარავებს ნაწევეტ-ნაწევეტად, სხეულს მოაღუნებს, სიგა-რტებს ამოიღება და შემოსასვლელ კართან მივა, გააღებს, გარეთ იუთრება. მაგარად უწვიო და კიდევ იწვიობს, მაგარა ამეაღად გა-ღელდა; შვი ერთხანად გამოაქვიანებს... და თითქმის ერთორუ-ღად ეტახტა კივლის ხმა — ჩაჩინწული, უფროსგაკვეთი, შიშისა და ეკლესტაკიოვი კოვლი, რომელიც რამდენჯერმე განმორბდება, კვილი სულ უფრო ახლოვდება. ფანჯრს იქით გამოჩნდება ვი ტობლები, თითქმის დაბრმავებული და დაურუებული; ერთი ხე-ლი თვალებზე აუფარებია, მეორეს კვილზე აცეცებს, მალაზის კარს ებნება; სუნიქვა ეცარს. ველი ხელს მოაშველებს და შემოიკ-ვანს. რამდენჯერ წამს გაუმუშებელი დგას ქალი, ვერაფერს ხედავს. ვი. დატრავდება.

ველი. ველარაფერს ხედავო?

ვი. ვერა. ველარაფერს.

ველი. (დახლან მიიყვანს, სადაც სკამი დგას) აქ დაბრძანდობო, მისის ტობლებ.

ვი. საღ?

ველი. (ფრთხილად მიაწევა) აი, აქ (ვი ხენვით დაუშვება სკამ-ზე), თვალებზე რა მოგვიდაო, მისის ტობლებ?

ვი. (ღრმად ამოიხებებს) ხილვა... ჩამოხლავს მთელი ჩემი სი-ცოცხლე ველოღი.

ველი. ხილვა?

მეოცე შეავს და ცოლი სადღაც გაქრა. (ისევ ჯე.ბის ვერა-
ლი) რამენი ავადმყოფისთვის მოიხელა და პირველად ვე-
დავ. რომ ცოლი ასე უფულოდ მოქცეულა...

(ისევ ვერის ჯე.ბი. მომწველი ზემოთ აღის)
ო ლ ბ ტ რ ი. (მომწველის სიტყვებს დახამობს) გოშია! ქონ-
დასი მოზრდილი შავ დახლს, ჭეიბთან ადით. მარტო დამტო-
ვეთ ამ ბიჭთან. ზემოთ ადით!

ქონდა რა ა. წავიდეთ, გოშია...
(მიღონ. ევლი დასახე დახს, ბლეეს სუნთქავს)

ო ლ ბ ტ რ ი. (ფეხსაცმელი მოსახომებელ საყვებელს ვეძებ, ფან-
ქარასთან. ახლა, როცა პრისპირ დარჩა ბეჭთან, ეს კაცი თით-
ქოს ერთბაშად შეიცვალა. რაღაც უცნაურად იქცევა. გეგონე-
ბა თავისი საქციელისა შერცხვას; თითქოს დარწმუნდა ქაე-
კის სწონხლესა და პატივსაცემად და ახლა რცხევიან, საღის-
ტურად რომ ემკეთება). კარგი, ჩამოდი, კაბუჯო. ხელს არ ვახ-
ლებ შეფს გიტარას. (ველი ჩამოხტება).

ო ლ ბ ტ რ ი. (ოღონდ კარგად მომისმინე. ერთი საგრაფო ვიცო — სახდვარზე
ასეთი წარწერა ავით გამოკრული: „ზანგო, ამ საგრაფოში ჩა-
შავალი შის სხვიები არ მოგვდეს“. ეს არის და მე — არც მუ-
ქარა, არც არაფერი, მხოლოდ ასე წერია: ზანგო, ამ საგრა-
ფოში ჩამავალი შის სხვიები არ მოგვდეს (ჩაიხიხიხეთეს). წა-
მოდგება და ევლისეენ ნაბიჯ გადადგამს) ასეა, შვილი. შენ ზანგი
არა ხარ და ეს საგრაფო სხვა საგრაფოა, მაგრამ მაინც შინ-
და წარმოადგინო წარწერა, რომელიც შენ წამოვიღე. „ქა-
ბუჯო, ამ საგრაფოში ამოშავალი შის სხვიები არ მოგვდეს“.
„ამოშავალი“-მეფი იმიტომ ვამბობ, რომ შის ჩასვლას უნდა
ადარაფერი უქლია და ვერ მოასწრებ. თუ მართლაც ასე აფა-
სებ ვაგ გიტარას, ჭობს გამოადვილო საქმე და შის ამსხლავს
დაასწრებ. მანამდე დახტოვო ეს საგრაფო. გამოვე, კაბუჯო?
(ველი მას შეჰყურებებს, სუნთქვა ეცვრის: შერდიე კარისკენ
მივას).

იმიდი მაქვს ასე მოქცევი. ძალმომრეობა არ მიყვარს.
(მოხიბდება და კარადან თავს დაუნქნებს ევლს. შერე ქუჩაში
გაღის. დასაფეთქი მხარე ჩამავალ მუეს გაუწითლებია. შორი-
დან ძაღლის ყეფა მოისმის. წყნარად იწყება მესიკა — ბლეუნი
„ძაღლის ყეფა“. პაუზა. ევლი იქვე მდგენ ვანჩანგულს.
მხოლოდ გიტარას არჩება ხელში. თანდათან ბეჭეც გამოიბეჭ-
ვებდება აღბეჭქვება სახეზე, თავს დაქნენს. ნიშა ფარდას გა-
დასწრებს და შერ შეღის, ისევ ჩამოუშვებს ფარდას, სცენაზე სი-
ნათლუ თანდასთანობით ქრება).

მესამე სურათი

გვიდა ნახევარი საათი. განათება ახლა უფრო პარბობითა ვიდრე
წინა სურათებში. მაღალი თითქმის ჩანხილებულია და გარკვევითა
ჩანს მხოლოდ პოპების ვერცხვალორა ხანები, ვერცხვე ცალკეული
საგნები — ჰალმა კიბის პატარა მოედანზე, კვეთ-ხაერდებრივ
მოწყობილი ქაღალდის „ვეჩნაბი“. მოქმედება მიმდინარის იმ პეი-
ჯაჲს ფონზე, რომელიც ახლა წინა, ფართო ფანქრიდან მოჩანს.
ქარი მფერის და ცაზე დარბობებს ერეგება, დროდადრო გამოი-
დგება მთავარი. ამსღა მიხედვით ხანს მკაფიოდობა შეი-
ჯავი, ხან ნახევარ ბურუნში მოექცევა. ციხის ძაღლებს ცვლავ არა
აქვთ მოსწონება: შვიადმეგრ მათი ყეფა ისმის, კარის წინ, ქუჩაში
გამყოფილმა ფანქარი ბროღადრო განათებას ჩაღაც იღმუბი გან-
ქარებით მიმავალ ფეფურებს; ისინი ხელს ასწვენს და რაღაცს გაი-
ძახიან — ჰეპსენლის მკვიდრობა არადღებებს ვეჯანს.

ფარდის ახლას სცენა ცარიელია. კიბეზე ფეხის ხმა ისმის, ვი-
დაც ქვემოთ ჩამოდის; ქუჩაზე შემოცვივანს დილი და ბოლუა და
დახშული ხმით იძიხიან

დო ლი. გოშია
ბო ლ ა. კონდარა!

გ ვ ა. (წყნარად. მის ხმაში იგრძნობა: იმ უპარტისკოსების შეგარძნება,
რომ ნება მივს ავადმყოფის სასოფლმოსან იუსი) წუხ მხაუ-
რობით, ვენცყავლ. მისტერ ბინენსის და მისტერ ჰენა ზემოთ
აჩიან, ჭეიბთან. (ვანჯარობს კიბეზე ჩამოსვლას. ახლა დილე
ტემპილი გამოჩნდება კიბის თაშში, კეპიონებს) ფრთხილად ჩა-
მოდი, დილე.

და ი კ ი. მომწველი, დესხე ძლიეს ვედაგარ.
(ევა ურადღებებს არ აქცევის დის სიტყვებს, დოლისა და სე-
ლსა შესცვიროს).

ბ ი უ ლ ა. შეუჩრებს სისხლის დენა?
გ ვ ა. თითქოს შეუჩრებს. გამავრი. დილე, გამავრი. რას იზამ, ევე-
ლანი სიკვდილის შუღილი ვართ, ყველას ეს დღე მოგველის.
დო ლ ი. უგრძნობლად არის?
გ ვ ა. არა. ყველაზედ გრძნობს, მომწველი პარტიკრა ამბობს —
გამავრიც ვიკი, რომ ამდენი სისხლს დაკარგვის შემდეგ პულ-
სი მაინც ძალიან კარგი აქვსო. სისხლი გადაუსხებ, რაღა თქმა
უნდა.

და ი კ ი. ორჭერი.
გ ვ ა. (დოლისთან მივა) გლეჯოვსა შეუშავდება და თითქოს ჯაფო-
რითა, ერთბაშად დაუბრუნდა ძალა.

ბ ი უ ლ ა. ისიც ზემოთაა?
გ ვ ა. ვინ?
ბ ი უ ლ ა. ლეიცი.
გ ვ ა. არა. პარტიკრითან წავიდაო, ვიღაცამ თქვა, და მერე აღარ
გამოჩნდია.

ბ ი უ ლ ა. დაუჭრებელია.
გ ვ ა. ჩემს ჰკიხითო.
და ი კ ი. მაინც არ იზღის იმ...
გ ვ ა. კავი-საონდირტის სახეობად გახსნის სინათლე ანთე მანდ,
დაილე.

(დილე ანთებს — ერთბაშად განსაღება მორთულ-მოკახმულ
კვეთ. დოლისა და ბოლუსა ვეცვირების შემახილები აღბო-
ხდება).

წირადღებრი ადამიანი ასე არ მოიქცევა, რა თქმა უნდა. ნამდ-
ვილად შეუჩრდა, მაგრამ ეს მაინც არ ამართლებს, და ერთი სა-
ათის წინ — ბუთი იყი სწორედ. მგონი — დარეკა, ჭეიბზე კრი-
ნტი არ დაუძრავს, მარტო ის იკიბა, რუბი ლიტფუტმა ვისკი
თუ გამოგზავნაო და ხელაფე დაიდა ურჩობა, ვერც კი მო-
გახწარი, რომ... (მარტულად მიღის).

ბ ი უ ლ ა. (კავეში შეღეს) — ა-ა-ა. ახლა უნდა ევლაფერი გასაე-
ბია! აგერ ელექტრონის მთავარი, ვერცხლის ქაღალდის ვარ-
სკეფდები, გელენფორი ვაზო... ეს ზომ მამობის ვენიბა, მთავ-
არს ტებს სანაპიროზე... ახლა აგერ ოთხი მოუქუთია.

დო ლ ი. (ფეხსაცმლის მოსახომებელ საყვებელს ზის. ერთბაშად შეს-
ძახებს) აგერ, მოდი კიდევ აგერ, მოდი კიდევ!
(ღებე კავეში ვეპრებე მოდგებთან და უწყე აღარა ჩანან.
შემოდის ლეიცი. კავიშინიანი საწეოპარა აგვია, მოქვეს ნა-
პუბით სავე ქაღალდის დიდი პარე და მუჟაის კოლოფი).

ლეიცი. რას გარბმდით, განაგებთ, იხედავ ურბიბი მუჟვის.
ბ ი უ ლ ა. (მაღალიში შემოღის) ლეიცი, ო, ლეიცი, ლეიცი...
ლეიცი რა საბედულთი წარმოთქამთ ჩემს სახელს? (კავი-

შინს ვიდაგბდება, თვალები ურწუნვინებს, პარესა და კოლოფს
დასხე დააწერებს) ველ! ველ! ხან წავიდა ის ბიჭი, ჩემთან
რომ მუჟვის? (დოლი თავს ვაქვებებს) ზის ალბათ ახლა სე-
ვერ რესტორანში და კარტოფლის ვარჩარის ბუშტებს შედ-
ცევა... (კუფდან მხუბრი გამოიჭრება) ვინ არის მანდ, კავეში?
თქვენა ხარო, ველ? (კუფდან ღებე ტემპილი გამოიღან და
ამაწმუფდება ჩაგუჯანს ლეიცი). მიღიხართ, გოგოებო?

(ღებე მაღალიზედ ვადიან)
წავიდნენ? (იციხის, საწეოპარს ვაიხიხის და დასხე მოავლავს.
აგვია ღრმად გულამოქროლი კამა, კისერზე სამაგი მარგალი-
ტის მუქევი უკეთია, კისრეტზე წითელი აბღისის ბაფთა აქვს
შეკრებულ).

ბ ი უ ლ ა. (ნაღლიანად) რამენი ხანა იქნება, რაც ერთმანეთს
ვიცნობთ, ლეიცი?

დო ლ ი. (დასლში შუვა, პარკივად ქაღალდის ქუქდებსა და სას-
ტევესზე იღებს). დიდი ხანი, ბოლუა. ალბათ გესლომებთ, ჩვე-
ნები რომ ჩამოვადნენ პალერმოდან... თან არაფრის და ერთი
პატარა მამიძე ჩამოვყავ, ეს იყო მთელი ჩვენი ავლა-დიდებ-
და. კარკასში იყიდა მამიძეებმა, აქეთ რომ მოვიდოდით, იმ მა-
იმუნზე დიდი არც კი ვყოფილვარ მამინ, მამ, მამ, მამ გახსოვო
მამიშენი?... ხელს ახლავარდალო, ძველმა პატრონმა უფრო მა-
მამინს, მაგრამ მოკეთუა — ძალიან ბებერი ვამდგვა, სიკვიდე-
ლის პირას მიხულა — მამ, მამ, მამ მაგრამ როგორი მორთული

იყო (დახლოდან გამოდის) ხვეწრდის მწვანე კოსტუმი ცეცა. პაპარა წითლი ქუდი ეხვარა; მოსიროდა ხოლმე ქუდს პარ-ში და ისევ იქვედ, მერე დიართი ჩამოვიღე და ფულს მოკრეფდა... ზა, ზა, ზა არაღი უკრავდა, მაიმონი კი ცეცავ-და მუში, ზა, ზა, ზა! Sole Mio, Da, Da, Da, daaa (სკან-ზე ჩამიჭყვინტე, დახლოდან) ერთ დღეს ძალიან დიდხანს იცეცა მაიმონმა მუში, ბებერის კი, ვეღარ გაუფლო, დავარ-და და სულს ვასცხობ... მაშინვე მიხრუდა მაშინ ხალხისკენ, თავი დახარა და თქვა: „წარმოდგენა დამთავრებულია, მა-იმონი მოყვდა“... ზა, ზა!

(მცირე პაუზა)

დოლი. (გულსადა) პარდაპირი საოცარია, როგორ უნადად უქრავდა თავი ლეიდი!
ბოლო. ა.ა.პ. მართლა საოცარია.

ლეიდი. ჩემს ამბავს თუ იციხობთ, წარმოდგენა გერ არ დამთავ-რებულია და არც მაიმონი მომკვდრავა (ტროსიშეშ) ველს... თქვენა ხართ, ველ? (კაფე-საკონდიტროს კარში ვიღაც შემო-ვიდა, მაგრამ არა ჩანს, შემოპირიღმა პაპარის ნაკადმა ზანსაღა-კები ააწერიალა. ლეიდი იქითვე გაემართა, მაგრამ ერთხანსაც შედგა, რადგან ტროლი გამოინდა. თხელი პალტო ავიცა, ჩა-მოკრეფდა დარღვლებიან მუხლავარის ქუდი ახვარაზე; ზედ აწერია გვიმის სახელწოდება და რაღაც თარიღი ან წარსული მოსახერხებელი ან იმისათვის, რომ მომავლის რაღაც თარიღი გაასწავლოს).

დოლი. პირველი მუხტარი მოკვიდაო, ლეიდი!
ლეიდი. (დახლო შევა) კავდ დაკვიდაო, კერლო.
კერლო. უშვედებელი წარწერა გამოკრეფა: „იხსნება ამ სა-ღამოს“.

ლეიდი. თქვენთვის არ იხსნება.
კერლო. ცოტა ხანს მაინც უნდა დავარტე, მანქანა გამიჩერეს-ტარების ნებართვა არა მაქვს—ამსწინათ ჩამომართვის, და ვინმე უნდა მოვძებნო, რომ წყალბადმა გამოიყვანოს.
ლეიდი. ტაქსი დაიპირეთ.
კერლო. თქვენი რეჟისორი დღეს მიღის თქვენგან და ვიფიქრე-
ლეიდი. ვინ გათხრია, მიღისო?

კერლო. (დახლს მოუახლოვდება) შერიფმა ტოლებზემა. პოლი-ციის უფროსმა კი მიჩრია, მოვლანარკავთ, რაკი ერთი გზა გაკეთ, ბარემ ის დაქდეს საქესთანო.
ლეიდი. ტყუილი უთქვამთ.
კერლო. ხად არის მაინც? ვერა ვხედავ.

ლეიდი. ნებტ, რას დასდეთ ეკლში იმ ბიჭს და რას წუხებთ?! ხომ ხედავთ, უფრადლებასაც არ გაქვიეთ. ან რაბომ უნდა წა-ვიდეს ამამაქ აქამდე?
(ისევ გაიღწია კაფეს კარი. ლეიდი დახლოდან გამოდის)
ველი თქვენა ხართ, ველ?
(კაფედან გამოდის ჯადოქარა ზანგი, რაღაცას ჩიფჩიფებს; ხელში რაღაც უქრავს, დოლი და ბიულა ზიზილითა და აღ-შფოთებით შეჰკვივლებენ და გარბნიან)
წილი, წაიდი შენი ჯადოქრობა არა გვეკრებდება!
(ზანგი წასვლას დააპირებს).

კერლო. ძალი ერთი ჩიკოტო, და ერთ დღესაც მოგვეც.
(ლეიდი ამოიხიზებს და მობრუნდება, პრეტესტის ნიშნად ხელს ვაჩვენებს, ზანგი თავს დააქნევს, შემდეგ უკან გადღ-რუკეს ციკარს და გაბმულ ყვეფისნარი მძაფრ პატივებს ვაძი-ცემს, რაც თანდათანობით დაიძაბულ ვეღურ ყვივლად იქცევა; ის ყვილი სწინარე რეაქციას გამოიწვევს მოუსწონებისში. ბიულა და დოლი მაღალიდან გამოიარდებიან. ლეიდი აღდ-გოლიდან არ იტყობს, მაგრამ სურთვეა ევერის, გოშია და ქონდა-რა ზემოდან ჩამოცუტეხულებიან და სტენე-ვირბოლი გაა-ვლებენ ზანგს, ლეიდის ყურადღებასაც არ აქცივენ, დოლი და ბიულა ან დროს ქმრებს აქეზებენ: „გოშია! კლოდალა“). ვე-ლი ნიშნად გამოდის, თითქმის აქ უკროლს უღიდაო, ზემო-დან გაყოფილები კვიბის ხრწინილი ხმა ჩამოდის, იგრინობა, როგორ თანდათან ეღვდა ძალა ან ხმის გამოცემის, ეკროლი წინ გამოდის და ლანარკობს—საკუთარ თავსაც ელანარკ-ობდა და მაყურებლებსაც მიმართავს).

კერლო. რაღაც ვეღურე კვლავ შემორჩინილა ჩვენს ქვეყანა-ში წინათ ხომ აქ ვეღურები ცხოვრობდნენ და იმ ვეღურ

მაყავლებსა და ქალებს გულში ერთმანეთის მიმართ ვეღურე-სიყვარული ჰქონდა... ახლა ნენით დასწდებდა ეს ქვეყანაში... სიყვარული სენი მოვლდ უცდელად, აქაც და სხვაგანაც, ვეღ-ვან... ვაჯალ და ჩემს მანქანას დავიდი, ჩემს ბორბლებიან სახელზე უფრო სწრაფი მივლდ საკრავთში არავეერი არ არის. (ეკროლი მაღალიდან ვადის, ლეიდი ფართო, გაკვირებული თვალებით შეჰკვირის ველს).

ლეიდი. (მოკუნებითი უღარდულობით) რას უღვებარ, არ მო-ყვები?

ველი. მე არავისაც არ მივეციბო. მარტოა მოვედი აქა და აქე-დანაც მარტოა ვაგვიწინებ გზას.

ლეიდი. მაშინ, თითქმის ვაჯეტი ჩაიცი. შენი დახმარება დამ-პირდება ამამაქ ვაჯეტი.
(ველი რამდენიმე წამს დაერნებით მოსჩერება ლეიდის).
(ლეიდი ხელს ხელზე შემოპირავს ორჯერ) განმტრისი განმტრისი! რას ვაგეტრებებო ჩახვარა საათში სიყვარული დამთავრ-დება და პარდაპირ აქ მოაწვდებიან... ენოლოც უნდა დამატ-ვროი კატკტილისათვის.

ველი. (იმპროვიზე ქალის სიტყვებს, თითქმის ფიქრობს, ლეიდი შეიშალა) „ეუნოლოც უნდა დავამტრისო!“ (დახლსაქენ ვაგუშვებო).

ლეიდი. ზო. მერე რუბი ლაიტფუტასაც დაურეკე და უთხარი თორმეტი ნახვარაპინტანის ვსიკი კიდევ დამპირდება. თუმცა შუშუბას სანდებზე უფრო დიდი მოთხოვნილება... ამ საქე-შებზე ვერ კარგად მოვედი — მარკვედ უნდა ამოკოვრო ბოთ-სიყვარულიდან. ფიქრი არ ვაქვს, ცისაც ისე საქე ეხება. დავტრიათავთ და ხელს არ ვაგვლებენ (ამოიხიზება, ხელს ვეღურე (აიღებს) ოღონდ ერთი რამე კი ვაგვოვდეს, დიდ სიფრთხილედ ვაგრობებს: უწოლოვანებს არაც და არამც მაგარი სახსლები არ მიპოვდი, თუ თვალთი ვერ შევახვო და ხნისაა, შორის ნებართვა მოსიხივდ, დაბავების წლიდან გადმოთ-ვაველ და თუ ოცადართოსა არ იყო... ამა, გამოთვალეთ რა-მედი ყელში დაბავებულს შეგაძლია მიცე... ოცადართო გამო-ვედი... ოჰ, მერე ვიანგარიშებ, ჩქარაა განმტრისი ნუ გაშ-ტრედი!

ველი. (გეტარას დახლზე დადებს) გამოშტრებულს შენ უფრო ხარ, ლეიდი!

ლეიდი. განმტრისი-მოტი, განმტრისი!
ველი. ასე რამ აგავსო, ლეიდი? დომინი ხომ არ შეგიშაპე-ნებო?

(უბრალოდ დაცივდა, ის კი არადა, აღერსიკი კი გამოს-ტყვიის მის სიტყვებში, მაგრამ აშკარად იტყობა, მტყუც ვა-დაწვეტილებს მიუღია ველს; იგი ისევ დამის ბარებს და რესტორნებშია, იქაურ ქალებსა და გზასაქვენილ ხალხში გათქვივდება... დახლოდა ტვანს, ლეიდი მოუცენიად დაჭრის აქეთ-იქით, უცებ ველი ტრეკულ მუცელში წააქვებს ხელს, თავისკენ მიიწევს და არ უშვებს).

ლეიდი. რა მოგვიდა?!
ველი. რას ფარობავდ, აჩვენებ წამოკვებული თევზით?

ლეიდი. წაი, თითქმის ვაჯეტი ჩაიცი...
ველი. დაჯეტი. შენთან სალანარკო მაქვს.

ლეიდი. არა მჯალთა.
ველი. საქმე მაქვს... უნდა მოგვალანარკო.
ლეიდი. ახლა შეუფლებოდა.
ველი. ამ კაფეს დღეს ვერ გახსნი!

ლეიდი. შეგიძლია სანამდოვდ შენს ტკილ სიციხლებს ჩამო-ვიდე — უსაოვოდ ვაგხსნი დღეს!

ველი. მე რა ჩემი ტკილი სიციხლებს რა შუაშია?!
ლეიდი. მაშინ ჩემ სიციხლებს ჩამოვლდ სანამდოვდ — ტკილი სიციხლებს თუ არ ჩემს ტკილს, სულერთია, მე მაინც...

ველი. შენი სიციხლებს ვერ ვაგუთვინს, ჩემი — მე... (ნაღვლიანად აიჩენს მხრებს და ქალს ხელს ვაგუშვებს, გაათა-ვისუტეხულებს).

ლეიდი. იტყობა, კარგად ვერ მიხვდი, რა ხდება აქ, ზემოთ არის კაცი, რომელმაც ცეცხლი წაუკოდა და გადაბუგა მამა-ჩემის ვენიბა და საცივობებელი, იმ ცეცხლზე დაწვა ჩემი სიციხლებს... დანა, ჩემი სიციხლებს იქ დაწვა; საშე-აბამიანი დაიღუბა იმ ცეცხლში — ორი ცოცხალი და ერთი

ჩერ კიდევ გაუჩინელი... ამ ცაცმა მიაძღვა მკვლელობა ჩამე-
დინა... (წმით გაქვადებო)... ახლა კვდება იგი და მინდა, მა-
ნამ მოვუდებოდე, ნახოს, როგორ აღორძინდა ის ეცნაბი მინ-
და, საუთარი უფრო მოისმინოს, რომ ეცნაბი, რომელიც მან
ერთხელ დაწვა, განახლდა და ყველა ცოცხლობს. დღეს უნდა
ნახოს ის, დღეს, სივლილის ის, მანამ სული ამოძარცვება
ეს აუცილებელია, ეს უსათუოდ უნდა გაეკეთოს, ვერავითარი
ძალა ქვეყანაზე ხელს ვერ შემოშლის. მოავარს ის კი არ არის,
რომ მე მინდა ასე, მოავარსა გასწორდება უკვლავითა რომ ვერ
დაგაბრუნებო მინდვი, რას ვამბობ? ვერ დაგაბრუნებ... მორ-
ჩა, ვიდრე დამაბრცხებენ, ვედარა... ვერასოდეს ჩენს სიცოცხ-
ლემი (ველს ჩაეხტება). მადლობელი ვარ, რომ ჩემთან დარ-
ჩი... დღებთანავე გაგიმარტოს... ახლა კი წადი და თუთარი ვაქცი
ჩაიცი...

(ველი მის შეკვირვებს ლიდის, თითქმის ვერ გადაუწყვიტოს,
როგორ მოიქცეს მიხვევს ველოდებოდა, თუ ის გააკეთოს, რაც
მას ცხოვრებაში აწივდა კუდანიების მკერობიდან წარსულის
შემდეგ, ისე ამოიხიბნება, ისე წაღვლიანად აიჩინებს მტრებს
და ნიშისკენ გაემართება — ჩაივამს თავის ქურთულს და სა-
წოლთან აიღებს ტილის ნაჭერს გამოტრულ თავის ნივთებს.
ლუიდი დახლანდა აიღებს ქალღმერთს ქედებს და კარნა-
ლის მიწეუბობლებს, ყავფში შევა და მაგიდებზე დააწყობს,
მერე უკანვე მობრუნდება და ერთხელად შეჩერდება, რა დარ-
ინახავს ველს, რომელსაც ველოსიტაის ქურთუი ჩაუცვამს
და ხელში შეკრულა უქირავა.)

ლუიდი. ეს ხომ თუთარი ვაქცი არ არის... ეს ხომ ჩველისტა-
ვის ქურთულია, პირველად აქ მოხულს რომ გვიკვა!
ველი. ეს ქურთული მეცაა, რომ მოკლდი, და ამითვე მივდივარ.
ლუიდი. მიღიანა?

ველი. დიახ, მივდივარ. ყველაფერი მოგვარებულია, ერთი პატარა
საქმეა დარჩა — გააჩვიო ჩემს მისხლებს.
ლუიდი. (ერთხელად გაშრა, ელდა ეცა) მაშ... მიღიანა... მიდი-
ხარ?...

ველი. ჩემი ნივთები უკვე ჩააღავე. სამხრეთის ავტობუსს უნ-
და მივუხსრო.

ლუიდი. ახა... სამხრეთის ავტობუსი — კი, როგორ არა! ვერ
გამაძურებო, მისტერ. ვეერ, კარბთან ველოდება ქალბატონი
თავის დიდებულს მანქანით და ველო...
(მოხუც ვიღაც ჩამოხის. ეელი და ლუიდი სწრაფად გაშორდ-
ნენ ერთმანეთს. ეელი — შერკულს იატაკზე დადებს, და
სკენის სიღრმეში გადაიწყვეტებს, ჩრდილში, კიბის მოედანზე
გამორჩნდება მომვლული ქალი პორტერი.)

მომვლელი ქალი. მისის ტორნეს, აქა ხართ?
ლუიდი. (კიბისკენ მიდის) დიახ, აქა ვარ, მოვედი უკვე.

მომვლელი ქალი. იქნებ ზემოთ ამოხვდეთ, მისტერ ტო-
რნესის საქმეზე უნდა მოვალასაკაოთ.

ლუიდი. ამ წუთში ამოვად (ზემოთ კარის მიჭახუნების ხმა. ლუ-
იდი ველსკენ მობრუნდება) ახე, არა, მისტერ! რაღაცამ შე-
გაშინათ აქ, არა?

ველი. დამბეჭდინენ, თუ აქ დავრჩები და...
ლუიდი. მე ფუდს ვიხიდი, რათა ამ სავარაუთო უსივთოდ და
შევიდად ციხეობო, ბლომად ფუდს ვიხიდი... შენთვისაც
ვიხიდი.

ველი. არა, ქალბატონო, ჩემი ვადა გავიდა.
ლუიდი. ისე დამარცხო, თითქმის ციხეში სასქელს იხილდე.

ველი. ვიდრე კარბებდი, იმაზე დიდხანს დავუკნდი აქ ლუიდი.
ლუიდი. ჰო... მაგრამ მე რა ვქნა?

ველი. (მისკენ მიდის) შენს მობრუნებამდე წავიდოდი, მაგრამ
მინდოდა რაღაც შეთქვა შენთვის, ისეთი რამე, რაც არავის-
თვის არ მოთქვამს. (მხარზე დაიდებს ხელს) მივყარას, ლუ-
იდი. ვგრძნობ, რომ ეს კემშარბი სიყვარულია (კოცნას) და
სავარაუთოს საზღვრების მიღმა დაგელოდები, იოლნე და მოთქ-
ვი დრო და...

ლუიდი. (გაშინებული) ო, სიყვარულს ნუ ახსენებ. ჩემთან ნუ
ახსენებ. ძალიან ადგილია თქვა — „მოყვარება“, „მოყვარება“,
რაცაა იგი, რომ ზედ კარბებთან გელოდებთან — უფასოდ და
უზარუნებლად გაიქროლება.

ველი. ვასოცხ, რა გიხარია იმ დღემს, როცა პირველად შეგხვდი?

ლუიდი. როგორ არ მახსოვს, რამდენი რამე მახსოვს... (საღმრთო
ტემპერატურა: რაღაც ჩიტი, რომელსაც ფეხები არა
ქარზე იძინებს...)

ველი. (შეკვირვებულად). არა, არა, ეს არა!
ლუიდი. ჰო, იცი, რომ ქალის მორჩულება შეგიძლია. სისუ-
ღლედ შეგიძლია, მე გიხარია. უკანვე მიმაქვს ჩემი სიტყვები
მართლა შეგძლება ქალის მორჩულება. შენ შეგიძლია დაწვა
ქალი და ფერფლი ფეხით გაიხადებო. რათა დარწმუნდე —
ციცხლი ნამდვილად ჩამქრალია.

ველი. არა, სხვა რამეს გუბუნებო — აქი გიხარია, საბოლოოდ
გამაჯობებ-გეშეშო.

ლუიდი. მერე რამდენ ხანს გასტელო ამ შენს პირველ მეარ-
საშუმოზე?

ველი. ძალიან დიდხანს ძალიან დიდხანს!
ლუიდი. ოთხ თვესა და ხუთ დღეს, მისტერ. ძალიან კარგი ახ-
ლა რამდენი გეუთვნის ქანაზარი?

ველი. აქი გოცნი, ფული შემიწახე, და მხოლოდ...
ლუიდი. მხოლოდ ნაწილი რომეცო? შემოილია მილიანად მოკ-
ლედი, უკანასკნელი ცენტრი მოგოთ-ალო. ოთხობრულებითი დო-
ლარია... არა, ოთხობრულებითი რა ბევრი ეგ არის იცი, სულ
რამდენი უნდა მიიღო? თუკი მიიღებს სავარაუდო? ქალღმირი
შეირდება, თაშუი მაქვს ნანავარაზები. ხათის ოთხობრუდ ეკნის
დოლარი გრებამ: ეს კი უკვე აღარ არის სახუმარო... მაგრამ
ესეც იცოდე. (სულ მოთქვამს) თუ მართლა ამაღმ სხადე
წასულა, ასე წინასწარ გაუფრთხილებოდა, ერთ ცენტსაც არ
მიიღებ... დიდ ნილს მიიღებ და მეტს არავფარა?

(ცაფხე ცაფხე შეხიბლებით ისმის: „პეილი ოლაჟ“
ლუიდი იქით გაიქცეო და მიიპახებს: „დაეცილებია წლით!“
ველი საღრისთან მივა. ლუიდი მობრუნდება, ძლივს სუნ-
თავს). ფრთხილად საღაროს ხელი არ ახლო, თორემ კარს
გამოვადებ და ვიყვარებ, ნოქარმა გაქურდა-მაშეო!

ველი. ლუიდი!

ლუიდი. (გამჭვირვარებულია) რა?

ველი. ვეუთვა, ნუ...
ლუიდი. რაო?

ველი. ნუ გაიცოდია... არ მინდა შენი ფული, ისე წავალ.

ლუიდი. შენ კარგად ვერ გაგივია ფულით თუ უფულოდ აქე-
ნდ ფეხს ვერ მოიცილი!

ველი. მე უკვე შევარა ჩემი ნივთები (იატიანდა შეკრულს
აიღებს).

ლუიდი. (დასთბის მიიჭრება და გიტარას დასტაცებს ხელს)
მანამ მეც ავალ ზემოთ და ჩემსა შევკრა ამახ კი თან წავი-
დებ. გულაჭერებულა ვიქნები, რომ დამხმოდები, მანამ...
(უკან დახლდება. ეელი ისე იატაკზე დადებს შეკრულს).

ველი. (ლუილსკენ მიდის) ლუიდი... ჩაად...
ლუიდი. (გიტარას მოუღერებს) არ მომეარო...

ველი. რად გინდა...
ლუიდი. არ მომეარო!

ველი. ჩემი გიტარა?
ლუიდი. გულაჭერებულა ვიქნები, რომ მანამ...

ველი. რა მოგივია, ლუიდი, დიდხანსე შეშობლებით ხარ?

ლუიდი. დღიდან? მხოლოდ ამ დღიდან? არა, უფრო ადრე-
დღი, დიდი ხანია ასე ვარ. სანამ ნივთებს შევკრავდი, შენი
„ცხოვრების თანამგზავარი“ ჩემთან იყოს მეც მომევიფარა. შენ
თუ მიღიანა, მეც შენთან მოვდივარ. საითაც არ უნდა წახვი-
დე, მოვდივარ (ველი მისკენ გადავამს ნიბებს, ქალი დასბს
შემოვლელი) არა გერჩა? მართლა არა გერჩა? მაშ, ის მიანც
იფიქრე, აქ რა დამჩინება? ის მიანც იფიქრე, აქ რა უნდა ვა-
ციე? მოლოდინი და უსუთობი გამიტრნელ მაღლაშაში ვი-
დექ? შენ კი წახვიდე, გავშრო, ისე, რომ მისამართიც არ და-
მიტოვოქი...
ველი. დაგელოვებ მისამართს...
ლუიდი. ვმადლობ, მადლობელი ვარ რა თაშუი ვიხილდი მერე
ის შენი მისამართო? ფარდის თუ შევცვარი და ვიადებო: „ო,
ჩემო ძვირფასო მისამართო? გულში ჩამეარო, მაყოც. არ
მილოდებოქი“ (სულქუდებს, შეკრულ გიტარას პირთან მიიღებს.
ველი ფრთხილად უხალციმეობს, ხელს მებრძობს ვაიუნდნს.
ქალი უკან იხებს, ტურებს იყვანს, თვალები უფლავს. ჭეიხი

ზემოდან აბრახუნებს).
შერჩდილი კანდა, დავახსტროს ეს გიტარა?
 ველი. აკაუნებს... გეძახის!
ღეიღი. ვიცის სიკვდილი აკაუნებს და მძეახის შენა გგონია, არ მესმის?... თითქოს ძვლებს ურტყამდნენ ერთმანეთს... მეი-
 თმე თუ გინდა, რას განიცდის ადამიანი, როცა სიკვდილიან
 დააწყობდნენ, და ვიპასუბ... ტანში მტრისა და მზარავა,
 როცა შემებებოდა. მაგამ ვითმენდი. ვგრძობობდი, გული მე-
 უნებნობდა, რომ ვინმე გამორჩენდოდა და ამ ჩოგხითიდან
 დამიხსნიდა ამისა — შენ მოხვდი... ახლა შემომხედეს...
 ისეუ ადამიანი ვარ, ცოცხალი ადამიანი (გულმოსივნით ქვი-
 თინებს. როცა ცოტათი დაშვებულა, უფრო ნელა განავრ-
 ძობს). ახლა უკვე წველიაში აღარ ჩამოვკენები მიხედ ამას?
შეივრე? ახლა უფრო მიგდ. ეკლავადი, რასაც ამ ონგრ
 დამიხსნიდა ხედავ, შენია, შენ გეუბნები, მარტო კამაგირა ყ
 არა — უკვლავი. სიკვდილია რაც დაკარგა, ისიც... მაგამ
 ქრს სიკვდილი უნდა მოყვას და მერე წავაუთ... ახლა მზებ-
 დე?.. მამ, ჩაიკვი შენი თფრი მჭერე უფით...! დღეს ზეიმი
 გაქვს — ახალი კაუბ-საკონდირტოს სასიგომ ვახსნა... (კაუბ-
 შვი გაეარდება)...

(ველი გამოუდგება და გიტარიან ხელში ჩააფრინდება. ქალი
 გაფთრებით ვაიწყებს და თავს ვაიწყებს) ხელი გამიშე-
 ვი, თორმე გიტარას დავიხსნავი... ნამდილად დავამხსნე-
 რვე...

(იბეზე ანქარებულად ფეხის ხმა) **ო, მისს პორტერ!**
 (ველს ანშნებს, წადიო, ველი ნიშში შედის, ლეილი იბეზე
 დებს გიტარას. მისს პორტერა იბეზე წაიბრის).
მომვლელი ქალი (ფრთხილად ჩამოდის) რატომ აქამდე არ
 ამოხვედი?

ღეიღი. ემ, ქვევინს... (ხმა გაუწყდა, სუნთქვა ეცვრის, მომვლელ
 ქალს გამეჩვივარებით მისჩეოვება ქუმს სახეში).

მომვლელი ქალი. ქვევინს რა?
ღეიღი. ქვევინს საქმე... უკვლავებს უნდა მიხედო...
 (ღრმად ამოიხიბრებს, ცრფოვით; შეკრულ მუცტს მკერდზე
 აღიბებს).

მომვლელი ქალი. თითქოს ვიღაცას უყერილით, თუ მე მო-
 შეურება?

ღეიღი. მოი, ვიღაც მტრალმა ტურისტმა ამიტება ჩხუბი...
 ვისი არ მიყვიდე.

მომვლელი ქალი. (ქარსივცე გაემართება) აა! მისტერ ტო-
 რენსი წაიხით დაქაივცე.

ღეიღი. კარგი გიქნათ... (ფეხსაცმლის მისაზომებულ სკამზე
 დაჯდება).

მომვლელი ქალი. შორევი გაუყეფე ხუთზე.
ღეიღი. ამდენი შორევი ვულს არ ასუსტებს, მისს პორტერ?

მომვლელი ქალი. რა თქმა უნდა, ხელ-ნელა ასუსტებს.
ღეიღი. რ.მდენ ხანს გაუძლებს მერე ორგანიზმი?

მომვლელი ქალი. გაჩინა, რა ხინაა საკივრის, როგორც
 გული აქვს... რატომ მეიოხებო?

ღეიღი. მისს პორტერ, არ შეიძლება, რომ ხელი შეუწყო და...
მომვლელი ქალი. რას უფლისმობო, მისის ტორენს?

ღეიღი. ეს ტანჯვა რომ შეუმოლოთ?!

მომვლელი ქალი. ამ, მიგიხვით (ხელსაწილის საკეტს გაატ-
 კაუნებს)... მიგიხვით, მისის ტორენს. მაგამ შევლოლია —
 შევლოლიაა, რა მისწით და რა ეთარებაზავა არ უნდა მოხ-
 დეს.

ღეიღი. ვინ ვიხსენია, მერე, მკვლელობა?
მომვლელი ქალი. აჟი თქვენ მიხხარით, ტანჯვა რომ შეუ-
 მოკლოთ?!

ღეიღი. მო, გაუმოწევალი ხალხი ხომ უმოკლებს ხოლმე ტან-
 ჯვას ცხოველს, როცა...

მომვლელი ქალი. ადამიანი და ცხოველი ერთი არ არის,
 მისის ტორენს, და არა მგონია...

ღეიღი. (შეაწყვეტიანებს) ქადაგებს ნუ მიკითხავთ, მისს პორ-
 ტერ, შე ის მიწოდლა...

მომვლელი ქალი. (შეაწყვეტიანებს). ქადაგება არც მიიქ-

რია. მე შეიკოხვავზე ვიპასუვებ. და თუ ისეთ ვინმეს ენებო
 ქმრის სიოცხლედ რომ შეამოკლებინო...

ღეიღი. (წაბოხება, შეაწყვეტიანებს) როგორ მიხვდით, რომ...
მომვლელი ქალი. თერთმეტის ნახევარზე მოვბარდები.

ღეიღი. არ არის საქირი!
მომვლელი ქალი. როგორ?

ღეიღი. (დასწლი შედის) ნუ მოხვალთ თერთმეტის ნახევარზე...
 სულაც ნუ მოხვალთ.

მომვლელი ქალი. მე ექიმი მანათიასფულებს ხოლმე საციენ-
 ტის მოვლასკან.

ღეიღი. ამქვრად საციენტის ცოლი ვაიწყებუფლებო.
მომვლელი ქალი. ეს ექიმი ბიუენენთან ერთად უნდა გა-
 დაწყვიტო.

ღეიღი. თითონ დავუტერად და მოველაპარაკები. მე თქვენ არ
 მომწოდებო. როგორც ვატყობ, ავადმყოფის მოვლა თქვენს
 საქმე არ არის, ცივი ფეხლები გაქვო. თქვენ ალბათ ვიხარიათ,
 ავადმყოფის ტანჯვას რომ უფურებო!

მომვლელი ქალი. ვიცო, რატომაც არ მოგწონთ ჩემი თვა-
 ლი?

(ტყუენით კტრებს ხელწაწას) ციო, რომ ეველაფერს ხედვს
 ჩემი თვალები და იმიტომ არ მოგწონთ.

ღეიღი. რას მომწერებინებო?

მომვლელი ქალი. თქვენ არ გაყურებო. ევერ, იმ ფარდას
 ვუფურებო, რაღაც იწეის, კვამლი გამოდის! (ფარდისკენ მი-
 ლი) ო!

ღეიღი. აა! არა! იქით არ წახვიდო! (მკლავში ხელს ჩააულებს).
მომვლელი ქალი. (ტლხნად ჰკრავს ხელს და მომითრებს.
 განავიბობს ვახს, ველი სწოლოდან წამოდდება, ფარდას გა-
 დასწვენს და ცივად შეკურებს მომვლელ ქალს). აჰ, უყავრა-
 ვად! (მისს პორტერა ლუდისკენ მოტრიალდება) შეგებდეთ
 თუ არა წარსულ პარასკე დღივას, როცა პირველად მოვიდა
 აქ, მაშინვე მიხვდი, რომ ორსულად იყავო (ლუდი ამოი-
 ხრებს). ხოლო თქვენს ქმრს რომ შევხვდეთ, იმასაც მიხვდი,
 რომ მიხვან არა! (მედიდურად გაემათება კარისკენ. ლეილი
 ერთბაშად იყვარება).

ღეიღი. მადლოვანი ვარ, რომ ჩემი ვარაუდთ დადასტურეთ —
 არა მჭეროდა, რომ ის ნიხარდელი იყო.

მომვლელი ქალი. ეტყობა, სირცხვლეს სულაც არა გრძობო.
ღეიღი. (ავხუნებულა) არა, ნამდვილად არა მე დიდ სიხარულსა
 ვგრძობო!

მომვლელი ქალი. (გელსანად) მაშინ დაიქირავეთ ვინმე, რომ
 შეჩაქურა ჩამოართოს, უველას გაგებინოს.

ღეიღი. ამას თქვენ უფასოდ გაყეუებო. ფული დამეზოგება!
 წადით, ქვეყანას მოსდეთ!

(მომკლელ ლეილის. ველი სწრაფად მიიჭრება კართან და ჩა-
 ეყვავს. მერე ვიბისკენ გაემართება).

ღეიღი. მართალია, რაცა თქვა? (ლუდი გოგნებულა, დახლის-
 კენ მიდის; ვაიწყებს თანდათან სისამოფინო ვაიწყრებად იქ-
 ევვა. დახლზე გრავად ყრია ევეტელისა და ოქროს ქადადლის
 ქეულები, სასტეგებები, ჩურჩელით) მართალია თუ არა, რაც
 თქმათა თქვა?

ღეიღი. შემიხებულ ბიხს მავხარ.
ღეიღი. წავა, ქვეყანას მოსდებო.

(მაუხა).

ღეიღი. ახლა კი უნდა წახვიდო... საშიზო შენი აქ ყოფინა... აიღე
 შენი კამაგირი სალაროდან და წადი. წადი, წადი, ჩემი მანქა-
 ნის გასაღებიც აიღე, და სხვა საგარეოში წადი. შენ უკვე შე-
 ასრულე, რისთვისაც მოხვედი აქ...

ღეიღი. მამ, მართალია?.. მამ...
ღეიღი. (დახლან სკამზე დაჯდება) მართალია, როგორც სიტყვა
 დღისია! ჩემს სხეულში ახალი სიოცხლედ ჩაისახა! ეს მკვლარ-
 ხი ხე — ჩემი სხეული — ისეუ გაიკვირტა, ისეუ ავადლა... შენ
 მარტო ხე სიოცხლედ და ახლა შეგიძლია წახვიდე!

(ცვი ფრთხილად დაიხრება ქალისკენ, ნახალ აიბებს ქალს
 დასასკენელ თითებს და ტუნთან მიიტანს, სუნთქვით ათბობს,
 ქალი გამართული ზის, თვალები დახუტული აქვს, თითქოს ნა-
 თელშკურები იყოს).

ღეიღი. რატომ აქამდე არ მიხარია?

დელი. მწელი დასაყრებელია—ამდენ ხნის უფლო ქალს შვიდი ჩახახახი, ჩვენს სახლსა და ბაღს შორის ერთი პატარა ლედის ხე იდგა. თავის დღეში ნაყოფი არ მოუხსამს, ბერ-წიათ, ამბობდნენ. გადიოდა დრო, გაზაფხული გაზაფხულს ცვლიდა, მაგრამ ამაღო... მოღოს ქენზის იწყო ამ ხემ... და ერთ დღეს, მოულოდნელად, სწორედ იმ ხემზე—უნაყოფოთა რომ ამბობდნენ—ღედის საქწინა მწენა ნაყოფი შევინ. ნე (დასტურად ქაღალდის მოიქროვილ საყვირს აიღებს) მაშინვე ვენახში გაყარად უყარითო: „მამა, მამა, მოხისა, ლედის ხემ მოხისა!“ ათი უნაყოფო გაზაფხულის შემდეგ ნაყოფის გამოღება ისეთი სასწაული იყო, რომ ვადაცუქვითთ გედულ-საწაწულა. მამინვე კარადს ვეცი, უცრა გამოვალე, გამოვიტანე შობის ხის სამკაულები — მინის ბრქუვიადა მივივები, ვარსკლავები, ჩიტები, კილიტები, ლოლუები... და ის პატარა ლედის ხე მოვრთე. იმის აღსანიშნავად, რომ მან სიკვდილთან ბრძოლა მოიგო და გაიმარჯვა, სიცოცხლის ნაყოფი გამოიღო! (წამოღებდა. ავზნებელია) გახსენე უფოი შობის ხის სათამაშოების ერთი გახსენე, მეც უნდა მოვიროთ, შემომახვიე მივივები, ვარსკლავები, ლოლუები, ჩიტები, კილიტები, თევზის ფანტელნი და მფრტქვე (თითქოს ბოძებს, მოიქროვილ ქაღალდის ქუდს თავზე დაიდებს და კიბისეც გაიქცევა. სათამაშო საყვირში უხდისღე რამდენჯერმე ჩაბერავს და კიბის საფეხურებს აყვება, ევლო ცილობს შეაჩეროს, მაგრამ დაუსტრტება და კიბის პატარა მოუდანზე ავა. ქაღალდის საყვირს უტრავს და უყარის: გავიზარევე! გავიზარევე! ბატონო სიკვდილო, შენ ეცი უნდა გავაჩინო!“ უცებ წაფორხილდეს, სუნთქვა შეეკრის, კენჭს აღმოხდება და კიბეზე ბორბიკით უყან-უყან იხებს. მერე შობრტუნდება, შეშინებული კივილი კიბის საფეხურებს ჩამოაბრუნს, კიბის ბოლოში რომ ჩააღწეს, კივილი შეწყდება. პრძასაბი ბორბიკით იხებს უყან, ხელი ველისეც გაუწყდება. ზემოდან მოისმის წელი, მძიმე ნაბიჯის ხმა და ბრძნწინანი სუნთქვა. ქალი კენჭისი) **ო. დღმრობი ა. დღმრობი.** (კიბის თავში, ხელოვნურ პალმასთან ყვიბი გამოჩნდება, დალოქავებული წითელი ხალხი ისე კრდება, თითქოს ჩინჩისხილის კრის მოუხსამოს, როგორც სიკვდილი თავად—უყოფილე, გამოსტყავებული—მოყაეულა და ბორბრ თავლებს აცეცებს: ჩაჩლუბებული მაღაზიაში მსხვერპლს ცეცებს).

ყვიბი. უნამუსებოი უნამუსებოი. (ერთი ხელით ხელოვნურ პალმის ტოტს მოებუაქვება, მეორეში რეკლევიკრი უღირავს, რეკლევიკრის მაღაზიისეც მიუშვევს და გაისერის, ლეილე შეტყაულებს და გაუჩნრველდ მგებო ველისეც გაყარდება, თავისი სხეულით აფურავს, ჩათა დაიყავს, ყვიბი კოტკის კიდვე ჩამოფორხილდება ქვემოთ, საფეხურებზე და ისევ ისერის — ამყარად მოახვიდრებს ლეილის. ქალს აღმოხდება — აააა! კიდვე ისერის და ლეილის უფრო ხმამაღალი ვენესაც ამხმოვრდება — აააა! იგი ყვიბისეც მტრად აღდება, ისე რომ, სხეულით კვლავ ფრავს ველს: სახეზე აღბეჭვია სეოცხლისა და სიკვდილის მთელი ვეხბანი და სიღუმლოებანი; მჭინებარტებით ანთებუთ თავებში გამოსხვევის კოდე, უყვლიფრისა, მზადდებნა წინაღუდებს, უფაყოს, ამ მიღოს... რეკლევიკრი ტყვია ადარ არის—იგი უბრლოდ გაიტაცავენებს: ყვიბი მოიქნებს და მათ წინ დააფვებს ცარიელ რეკლევიკრს. კიბეს ჩაათავებს. გვერდზე ჩაველის ველსა და ლეილის და ხრიალებს) **შენც გამოგებუვა... მამაშენი ხომ გამოგებუვა... ახლა შენც გამოგებუვა.** (არს გაალებს და ქუჩაში გავა, იმავე ხმით ყვირის). **ნოქარი მაღაზიის ძარცვებს. ცოლი მომიღალა ნოქარი მაღაზიის ძარცვას... ცოლი მომიღალა.**

ველი. ნუთუ?...
 დელი. მო, საა...

(ცნახრობი, თითქოს სახეში ღირსება აღბეჭვიათ სახეზე ორივეს. ლეილი ველისეც მიბრუნდება, მორცხვად ედრის, ასე უღმირან ბოძვე კრამბანვის, რაცა სიტყვებით უწამო კმით ის, რასაც გულით გრძობენ: ვაგიც სერიოზულად შეპყურებს, ცალი ხელი ზეაუწყვია, თითქოს უნდა შეაჩეროს. მაგრამ მალე თავს ოდნავ დააქნებს და იმ მოჩვეუბითი ვენახისეც მიახედებს, რომელიც მტრალ სინათლე გახვეულია, თვითონაც იქითვე გაიქვებს სუსტო, უღმირი ნაბიჯით. მუსიკა, ლეილი კაფემი შედის და თავს მოაულებს — ასე ეთხოვებთან ხოლმე უცანსენელად საყვარელ ადგილებს).

წარმოდენა დამოაგრებელია... მამაშენი მოყვდა...
 (მუსიკა სულ უფრო ძლიერდება და ახმობს სიკვდილს, ერთბაშად შეწყდება მუსიკა. მაღაზიის ფართო ფანჯარაში ადამიანები გამოჩნდებიან, ყიბის ფანჯრებს მიანათებენ სცენას, ერთი მათგანი ცილობს კარი შემომამტკრიოს. ნაყოფი შეტყაურებს).

ველი. საით წავიდე!
 (მოხრუნდება, ვაიცილს მტრალად განათებულ კაფეს და მაცურებოთ თავს მუფურება, კარის შემომამტკრების ხმებო. მათხოზიში რამდენიმე მამაკაცი შემოაგრებდება, და სიბნელეს შობა ჩაბრწინულ ხმები გაავსებს).

მამაკაცების ხმები:
 — კეველთანი იარალი აქეს!
 — ზემოთ, გოშია!
 — კაფემი, ჩემი!
 (ველური ყვირული ქუჩაში)
 — დაიჭირე! არ გაუშვია!
 — დაიჭირეს!
 — თოკი, თოკი, ჩქარა!
 — ნება კაველთის განყოფილება სადა აქეთ, თოკი ვერინად!
 — აფერ, თოკზე უეთესი ვიპოვნი!
 — რა იპოვნე?
 — ჩა, რა იპოვნე?
 — სარჩილავი ნათურა!
 — ღმერთო...
 (წამოხალა...)
 — წავიდეთ, რაღას ვუღდეგავო!
 — დამავა, გახსენო, თუ შემოხალა!
 — დოცა... დოცა!!!
 — აჰ უბრე!

(ლეილი ალი გააბობს სიბნელეს, და ეკროლს განათებს კაფეში. გაიცნებული მამაკაცების ყვირული ცეცხლის გვეგნს შეეროვის, ალი განათებს მამაკაცების დემონურ სახესებს).

— ღმერთო!
— შუაშობის!
 (ვაგრე კაცივიანი, ისმის არეული ხმები. მანქანის აძვირის ხმა-წირავს, რომელიც მალევე მიწყდება, თითქმის სრულად სინამეჩა მოწყდება, შობრადნა ველის ყეფა მოისმის. გამოჩნდება ბებერი ქალბჭარი, ხელში ტანსაცმლის შეტყაუ უტყარებს, სინჯავს და იტაცებ ყრულს, მხოლოდ გველის ტყავის ქერაუკის აღიბოვებს. ზეაუწყებ ხელში უტყარავს და ავზნებული რაღაცის გაუდებრად ჩივიწყდება).

ყვირალი. (წმუბად, წაწად) ეს რა გიოვნია, ძია? აჰ მოიგინე, ვენახი. (ჩანვე მასთან მიღის). აჰ. მიხი ქურთოთუა ყოფილა. მოშვიც და ოქროს ბუბებს გაჩუბებ (წელ-წელა იძრბოს თითიდან ბუბებს, საღლიციდეს ტყვილის გამწარებული ყვირლი შემოიჭრება, უყვადლებოთ უსმენს, სანამ არ მიწყდება ყვირლი, მერე იმის ნიშნად, რომ ყველაფერი მძვება თავს დააქნებს). ვეურთხები მიღანა და თავიანი ტყავს სტოვებენ, თავიანი წმინდა ტყავს, კიბლბანა და თეთრ ძვლებს სტოვებენ. მერე ეს ავაკროზები ხელდან ხელში გადაის იმის ნიშნად, რომ მათი ვეურთხები პატრონი კვლავ თავისი უტყარი გზით მიდის. (წელსაღლებო კიდვე უფრო გამწარული ყვირლი. მალევე წყდება, ეკროლ ქუჩაში გახვევია, თითქოს სცოცა და უნდა გათბესო, ხანგს თავს დაუქნებს და ბუბებს მისცემს, კარისაკენ მიმდრება, მაგრამ შერდის დაინახავს და შეჩერდება).

ველი. (ხელში კიბის ფარანი უტყარავს) არ გაჩნდები! ფეხი არ მოიკვალთ! (ისე ჩაუვლის შერდის, თითქოს არც დაეცანხოს, კარს გაივლის და გაუჩნრველდება. შერდით გაცოცხებული უტყარის) **შერდო!** (ყვირლის სიკვდილ ზარკით გაიწარიალებს, შერდით გამოუღდება, უყვირის) **შერდო! შერდო!** (სინამეჩა, ხანგს სახეზე იღებოთ ღმირლი დაბეჭვია, ფარდა წელსაღლებო ვეხება).

